1924 december 25. Csütörtök — Ára 4000 korona — Debreczen, VI. évf. (295).

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY HÓRA 35000 K
EGYES SZÁM ÁRA 1500 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM.

Karácsonykor

Jézus prédikálta az Isten országának evangéliomát és ezt mondja vala: „Betölt az idő és elközelitett az Isten országa: térjetek meg és higyjetek az evangéliomnak.« (Márk 1, 14—15.)

Ugyan mikor következett be az időnek ez a teljessége? A földi világ ura, az ismert országokat és nemzeteket magába foglaló, jogara alá hajtó óriás birodalom feje Augusztus, majd Tiberius császár volt. Ezek a »divus caesar«-ok: földi életükben istenként imádott, haláluk után pedig a pogány istenek közé sorozott hatalmasságok. Milliók és milliók felett életnek és halálnak korlátlan urai; mérhetlen vagyonnak, gazdagságnak, kincsnek birtokosai; a törvények paragrafusai helyett ők maguk az egyéni tetszésen és önkényen alapuló jog forrásai, képviselői, végrehajtói; a rontók és teremtők, akik Rómát téglából felépitve vették át és mint márványból kiformált fővárost hagyták hátra maguk után. Külsőleg, felszinre, látszat szerint tehát az ő korukban minden rendben van: béke és áldás szerteszét, fegyveres légiók a határokon és a tartományok belsejében, számtalan isten és fényes templomok, oltárok mindenfelé, a hivatalnokoknak egész serege a megszállott népek között, hófehér tógás senatorok és biborpalástos uralkodó az örök városban. Ki gondolna arra, hogy ez a világbirodalom, ez az óriási szervezet beteg, nagyon beteg, halálosan beteg?

És mégis ekkor mondja Jézus: »Betölt az idő,« vagyis elérkezett a bünös emberiség megváltásának a tizenkettedik órája. De nemcsak a Fiuisten szemei látják meg a világ rothadásának tetőfokát, hanem véges emberek is sejtik azt. Emlitsünk csak egyet. Livius, ez a kiváló római történetiró, aki rengeteg nagy munkájában feldolgozta világbiró nemzetének egész ismert életét, hét évszázadnak teljes lepergését, ezen halhatatlan müve hires előszavában szóról-szóra ezeket irja: »... eljutottunk a mai időkhöz, amelyben sem vétkeinket, sem azok orvosságait nem vagyunk képesek eltürni.« Tehát elviselhetetlenek a bünök, de elviselhetetlenek a megjavitó eszközök is. Ez bevallása és felismerése valóban a teljes tehetetlenségnek, a legképtelenebb helyzetnek, amelyből nincs kiut semerre.

S mikor nincs menekvés a földi szenvedésekből sok százezernyi harcos izmai által, nincs boldogság az ezüst és aranypénz sulyos milliói árán, nincs földi jólét és sirontuli üdvösség a mindenható császárok korlátlan akarata révén, akkor az első karácsony meghozta a megváltás tényét. De nem biborban, fényes pompában, márvány palotában, diszes cerimóniákban. Hanem mi volt a születet Megtartó jele? »Találtok egy kis gyermeket bépólálva feküdni a jászolban.« (Lukács 2_{12}.) És lám, ugy az egyszerü, tanulatlan pásztorok, mint a sokatmondó bölcsek hittek az angyalok szavának, hittek a napkeleten feltünt csillagnak és tisztességet tettek a kisdednek. (Máté 2_2.) Ez volt a hit, az igazi, valódi, üdvözitő hit, mely nem birál, nem kételkedik, nem latolgatja a lehetőt és lehetetlent, hanem lelkében érzi a beléje oltott égi szikrát. Milyen képtelenségnek látszhatott, hogy, mikor a világ ura, a biborban született római császár nem segithet az emberek bajain, akkor egy kis betlehemi csecsemő, egy jászolban világrajött apróság váltja meg ezt az egész bünös világot. De a szomju lelkek óhajtoztak az Ur után és a jászol tényében megérezték az Isten dicsőségét, e föld békességét és az emberekhez való jó akaratot.

Vajjon ez a mai kor is nem magán viseli-e az »idők teljességé«nek bélyegét? A külső, a felszin, a látszat talán ma is ragyogó, de bent rothad és züllik minden. S vajjon nem tapasztaljuk-e, hogy emberi bölcsesség, hivságos földi hatalom, felhalmozott aranypiramisok nem adnak üdvöt, boldogságot sem egyesnek, sem népeknek? Hangzatos jelszavak után futunk, törtetünk, lihegve rohanunk és az angyali evangélium süket fülekre talál.

Különösen mi, letiprott és meggyalázott, szegény és árva magyarok, menjünk el mindannyian a bethlehemi jászol kisdedje elé, boruljunk le büneinket megvallva és tegyünk tisztességet a Megtartónknak. Mert bizonyára Ő vezérelt, védett, istápolt bennünket ezer esztendőn erről és tul. És egyedül Ő, csak és kizárólag Ő fog lenni ezentul is őrizö pásztorunk, ha lelkünkbe fogadjuk őt őszintén, hüségesen és alázattal. Ez esetben soha és semmiben meg nem fogyatkozunk! Azért hát »térjetek meg és higyjetek az evangéliomnak.«

Dr Bessenyei Lajos.

Gömbös Gyula és Zsilinszky Endre a miskolci választás tanulságairól

(A Hajduföld tudósitójától.) A magyar fajvédelmi gondolat nagy előretörését jelentő miskolci választásokkal kapcsolatban a Hajduföld munkatársa felkereste a Nemzeti Függetlenségi Párt vezéreit, akik a legutóbbi idők eseményeinek tanulságairól az alábbi nyilatkozatokat tették.

Gömbös Gyula

a fajvédő párt vezére a következőket mondotta:

— A miskolci választásból ujabb erőt meritettem nemcsak a falun, hanem a városban követendő politikánkat illetőleg is. Mi azóta, mióta mint párt megalakultunk, rendszeres munkát fejtünk ki gouvernementális programmunk érdekében, melynek lényege

a nemzeti gondolat megmentése a magyar fajvédelem jegyében.

Debrecen és a Hajduföld — nézetem szerint, — a magyar faj érdekében folytatott harcokból nem maradhatnak el. Itt is az itéletek teljes tisztulása után remélhető, hogy ugy,

A CSODALÁMPÁS

Irta: Ifj. SZELE GYÖRGY

Kihasadt az angyalok párnája. Három nap és három éjjel hullott belőle csendes szaporán a pihe És amikor karácsony szombatján felsétált a nap az égbolt türkiszkék dombjára, csak ugy izzadt a világ a puha és vastag hópaplan alatt.

Messze a várostól, egy szélárnyékos, kies völgykatlan peremén, ezer ablakával és fekvő csarnokának hosszu, hallgatag loggiáival ugy pihent a hóvilág közepén a hatalmas szanatórium, mint egy téli álmát alvó roppant nagy méhes. A halál álmodott benne az életről, a tavasz váradalmának halkan zsongó reménységével.

A végeláthatatlan hosszu fekvőcsarnokban szokatlan, szinte ünnepélyes nyugalom és csend honolt. A lentjáró betegek, akiknek ujra sarjadozó életkedve és ereje a szanatóriumi élet szibarita semmittevésében nem egyszer akusztikus viharokban keresett kielégülést, ma csendes, jó gyermekek voltak. Még meg se kondult a „liege“ idejét jelző gong, máris a fekvőszékében „szorgoskodott“ mindenki és pletykálkodásra is lusta, kéjes apátiával élvezte a váratlanul betoppant tavasz akaratternyesztő verőfényét.

A bundákba és plédekbe burkolt eleven mumiák verőfényes kriptájába csak a kis Vera nővér hirtelen-rózsás, németes, friss szőkesége hozott egy kevés életet, amint halk szóval végig járva betegeit, aggodalmas pontossággal rajzolgatta be a hullámhegyeket és völgyeket a láztáblákba.

— Ej, ej, már megintcz a csuf kémia! — szólal meg egyszerre szeretetreméltó feddözéssel. — Kikap Miklós urfi, ha szót nem fogad nekem...

A tettenért delikvens, egy székelyes arcu, égő szemü, barna fiatal fiu, gyöngéd erőszakkal igyekezett visszavitatni a testes nagy német Spektra-analitikát a kis ápolóné kezéből és gyermekes féltékenységgel rejtette el azt a plédje alá, ahonnan egy csomó kémiai képlettel teleirt papirlap árulkodott elő.

Cserey Miklós, a históriás miklósvárszéki törzsnek ez a rossz időkre hagyatkozott kései, árva hajtása, tizenhat éves sem volt még, mikor önként felcsapott katonának. Már Rawaruskánál tüdőlövést kapott, de azért végig küzdötte a háborut a Mihály királybiró elnyühetetlen szivósságával és kötelességtudásával. És talán régen el is felejtette volna már az egészséges, fiatal szervezete, hogy nyolc évvel ezelőtt mit vétett ellene egy muszka golyó, ha Miklós be nem veszi a faltörő, kemény lófejébe, hogy háboru ide, háboru oda, huszonhat éves korára ő mégis csak okleveles vegyészmérnök lesz. Az lett, de a természet sem hagyta a maga igazát. Most, kisarjadt belső sebével, a csendes hóvilág számüzöttje, messze az élettől, a nagy fényes és szomoru csonkamagyarországi szanatóriumban és már hat esztendeje számüzve a keserves rabságban sóhajtozó, balzsamos öreg csikszéki fenyőktől meg a hüséges kis Kovács Anikótól.

— Sohasem adjuk ki az obsitot, ha folyton ezt a menkü nagy könyvet bujja, — zsörtölődött tovább a fehér bóbitás kis földi gondviselés és valami anyásan aggodalmas nagy kék melegség áradt a szeméből a Miklós arcába, ugy hogy a fiunak nem volt szive anélkül bocsátani utjára a kis „nénét“, hogy a fejében nyüzsgő vegytani képletek között helyet ne szoritson gondos kis ápolónéja számára néhány hálás godolatnak.

— Üljön le egy kicsit mellém, Verácska! Nekem is jó lesz és maga is pihen egy keveset. Sok dolga van velünk ugye? Nagyon fáradt, mondja?

— Nem, nem, óh nem! — szabadkozott a leány és kedves vidáman lekuporodott a fekvőszék végére. Csak hát ez a korán érkezett tavasz Lássa csak, még én is pityókos vagyok tőle. De igy jó, ez gyógyit. Nézze ezt az elázott társaságot — és egy győzelmes hadvezér magas megelégedésével mutatott végig a glédában heverésző betegek szunyókáló arcvonalán. — Máskor alig birom levatyhatolni őket és ma mind olyan csendes, mint egy aranyos kanári. Szegénykék! — És diadalmas finom kis halk nevetéssel simogatta végig elégedett tekintete a forró téli napsugaraktól engedelmes gyermekekké vesszőzött szeszélyes és máskor kibirhatatlanul lármás betegeit.

— És még maga irigykedik az én nagy könyvemre, Vera néne? — szólalt meg kisvártatva Miklós. Hiszen maga már könyvnélkül mondja fel nekem azt, amit én még csak ebből a nagy könyvből akarok kiókumlálni.

— Mit akar maga kiókumlálni abból a könyvből? — kaccant fel vidám csilingeléssel a kis ápolóné naiv csodálkozása. A tavaszt?! Na hiszen azt jobb helyen is kereshetné

mint Miskolcon, egységes keresztyén táborral fogja magát a zsidóság szemben találni. Ha mindenki komolyan foglalkozik e kérdés jelentőségével, nem fog csodálkozni, ha unosuntalan fajvédelmet, fajerősödést és nemzetvédelmet hangsulyozunk.

Zsilinszky Endre

nemzetgyülési képviselő, a Szózat főszerkesztője a következőket jelentette ki munkatársunk előtt:

— A miskolci választásnak nagyobb jelentőséget tulajdonitok, mint minden, három hónap óta lejátszódott parlamenti eseménynek. Ugy érzem, hogy e küzdelem eredményei és tanulságai végig rezegnek az egész magyar politikai élet idegszálain és bizonyosra veszem, hogy igen fontos következéseket von le belőlük ugy a kormány és a kormánypárt, mint a baloldal, ha egyelőre csak befelé is.

A kormánynak látnia kell ebből a választásból, hogy

a fajvédő erőt tulságosan alábecsülte,

de látnia kell azt is, hogy a fajvédőkkel szemben nem ő és az ő pártja áll komoly, veszedelmes sőt ezuttal számszerüleg győztes ellenfélként, hanem a szélső baloldal. Látnia kell, és le kell vonnia a következéseket abból, hogy erősen liberális és zsidó jellegü városban ők nem tudtak jelöltet állitani, mig a szélső baloldal, melyet az ellenforradalom után szinte megsemmisültnek hittünk, behozta a maga jelöltjét. Más felől a baloldalnak azt kell látnia, hogy előbb-utóbb

velünk fajvédőkkel kell a nagy erőmérközést megvivniok,

hogy mi vagyunk a legerősebb ellenfeleik és hogy rajtuk kivül csak mögöttünk állanak nagy tömegek.

A kormány politikájának ez a választás mindennél sulyosabb kritikája, mert azt mutatja, hogy a városokban talaja nincsen, hogy tömegek nem állanak mögötte és hogy e szomoru rezsim évei alatt a forradalmi baloldal megdöbbentő erővel, következetességgel és elszántsággal készül a maga győzelmére. Hiszem azt, hogy ezek a tanulságok

a kormányt előbb-utóbb politikájának bizonyos revíziójára fogják kényszeriteni,

elsősorban a jobb oldallal szemben, amely semmiesetre sem érdemli meg, hogy egy magát nemzetinek és keresztyénnek valló kormányzat valósággal megsemmisitésére törjön.

Bepillantás a balkáni politika boszorkánykonyhájába

Hogyan marad el a szerb király párisi utja

Laibach, december 15.

(A *Hajdufőld tudósitójától.*) Publicistikai téren kifejtett tevékenységem egyik érdekes eseménye volt az, mikor pár év előtt sikerült cikkeimmel olyan méregbe hozni a belgrádi urakat, hogy *rögtönzött minisztertanácsot tartottak* és azon kellőképen kimérgelődve magukat elhatározták, hogy Budapestre demarsot küldenek és ultimátumban követelik a magyar kormánytól cikkeim beszüntetését. Ezt a miniszteranácsi határozatot aztán a szokásos formák között nyilvánosságra is hozták, mire a budapesti sajtóban olyan ribillió támadt, hogy

még az öreg Pasics is kénytelen

volt fürdőzését félbeszakitva hazautazni és személyesen ráncbaszedni a távolléte alatt önálló akciókba bonyolodó minisztertanácsot.

Igy azután befagyott a demars és az ultimátum és azóta bőségesen volt alkalmam afölötti elmélkedésekre, vajjon mi volt cikkeimben az, ami ilyen módfelett nagy haragra gerjesztette a balkáni kedelyeket. Annál is inkább érdekel ez a kérdés, mert az én magas szárnyalásu történelem-filozófiai értekezésemet, amelyekkel én Carlyle elárvult babérjaira pályáztam, a jámbor balkáni urak nemes egyszerüséggel *„utszéli hang"*-nak minősitették.

A balkáni külügyi boszorkány konyha

kotyvalékai néha igazán különös meglepetésekkel szolgáltak és Balkán *Bismarckjai* tagadhatatlanul koronként bámulatos naivságokat produkáltak.

Nagy lelki gyönyörüséggel állapitottam meg többször az örökké ujnak maradó régi igazságot: *Parva sapientia* . . .

Vizsgálódásaim közben meglepetés és határtalan meghökkenés fogott el, mikor egy fontos diplomáciai táviratváltás akadt a kezembe, melyből kitünt az, hogy a balkáni urakból nem veszett ki végképen a jóizü humor, vagy pedig ha ez nem termett meg bennük, akkor ebben a táviratváltásban a balkánt naivitás idestova közveszélyes jelleget öltött.

Ez év május elsejére volt kitüzve a belgrádi királyi pár párisi bemutatkozó látogatása, de ezt a mindenesetre nagy megtiszteltetést Páris

a váratlanul bekövetkezett francia kormányválság miatt kénytelen volt lemondani.

Belgrádban — ahol a balkáni Hamlet szabad óráiban még ma is azon tünődik, hogy vagy cár, vagy kalapos király lesz-e a jövőben — nagy megrökönyödést keltett ez a lemondás.

De a délszláv külügyek mestere sem esett ám a fejelágyára és nagyon is jól tudván, hogy ilyenkor az európai müveltség azt kivánja, hogy a kormány udvarias táviratban mentse ki a királyt, mintha ő nem akarna Párisba menni, közbejött bokros teendői miatt. Rögtön megfogalmaztak egy ügyes és gyönyörü diplomatikus táviratot, melyben tudatja a szerbek mindenható uralkodója látogatásának elmaradását, egyszersmind csodálatát fejezi ki Franciaország dicsőségének fokozódása és a francia pénzügyek állapotának fényes gyarapodása felett és ez alkalommal jókivánatait küldve *Millerand* elnök személyes jóléte irányában.

A francia politikai helyzet abban az időben épen a legszebb tótágast állta Franciaország dicsősége pedig a legszebb hanyatlóban volt, mert *Macdonald* az uj angol munkáskormány elnöke, egyszerüen

szóba sem akart állni Poincarével a háborus miniszterelnökkel,

akinek helyzete ennek következtében végzetesen megingott és előrelátható volt már akkor, hogy bukásában magával rántja *Millerand* köztársasági elnököt is. A dicőséges helyzetet még fokozta a francia frank árfolyamának váratlan és szinte feltartózhatatlannak látszó zuhanása, mely nagyon szép kilátásokat mutatott arra, hogy rövidesen a francia frank árfolyama is a német márka mellé kerül. Hát ehhez gratulált a sikerült balkáni távirat. Ami már most a bukófélben lévő Millerand köztársasági elnök személyes jólétét illeti, hát bizony elképzelhető, hogyan érezhette magát az államfői méltóságra felemelt *Millerad*, mikor az ismeretlenség homályába visszamenni készülve, épen a mélység előtt áll: Ehhez az alkalomhoz küldte személyes jókivánatait a belgrádi uralkodó,

Hogy miképen érezte magát *Millerand* a balkáni sikerült udvarias távirat hatása alatt, azt élénken jellemzi a Belgrádba küldött francia választávirat, melyben Millerand igen udvariasan és a diplomácia sima nyelvén megköszöni Sándor szerb királynak jókivánságait és kijelenti, hogy fentartja magának azt a szerencsét, hogy talán fog még alkalmat találni arra, hogy személyesen kifejezze Sándor királynak azokat az érzelmeket, melyek táviratának olvasása közben őt eltöltötték.

Ahogy mi a francia diplomáciai nyelv sima kifejezéseit ismerjük, alapos a gyanunk, hogyha Millerand most már volt elnök, valaha tényleg találkozna Sándor szerb királlyal és kifejezést adna azoknak az érzelmeinek, melyeket a belgrádi külügyi hivatal táviratának olvasása közben érzett, — mikor nem tudta,

vajjon guny és élcelődéssel, vagy pedig balkáni bornirt naivitással áll-e szemben,

annak nem nagyon örülne meg *Sándor* király és valószinüleg nem sok oka lenne ezzel büszkélkedni a belgrádi külügyek mesterének sem.

Widffy Dénes.

HIRDESSEN A HAJDUFÖLDBEN

Miklóska, mint a közt a sok sületlen abrakadábra közt — És hivalkodástól idegen tiszta kis szive önkénytelenül is felujjongott a maga egészséges szép fiatalságának ösztönszerü sejtelmére.

— Igen, a tavaszt, ha magának ugy tetszik, Verácska! — szólt Miklós kissé kedvetlenül. — A tavaszi napsugár sprektrumának azt az ultraviola titkát, amelytől az akarat elernyed és az izmok megereszkednek, mint nyirkos időben a hegedü hurjai. Ha azokat az álomhozó sugarakat, amelyek ma itt magának olyan jó szolgálatot tettek, sikerül nekem valamikor egy kombinált prizma és lencserendszer segitségével felfogni és koncentrálni, attól nagyon sok bus és beteg magyar ember fog még egyszer meggyógyulni, kis Vera néne! És messze küldött sóhajtással képzelte a hálás páciensek közé szegény beteg hontalan magát is.

Az ápoló nővér titkolhatatlan szánalommal nézte a szegény álmodozó, beteg gyermeket, aki most nem először ejtett el néhány szót előtte valami nagy, megváltó, csodás találmánya tervéről. És mindannyiszor őszintén sajnálta azt az energiát, amit a nagybeteg fiu, ki tudja milyen hiu ábrándért, ellopkod amugy is erősen alkonyodó árva életétől. Röviden bucsut vett tőle. Hátha elnyomja őt is a buzgóság — gondolta magában Az minden álmodott csodánál többet használna most neki. És kiméletes nesztelenül kisuhant a napcsarnokból.

Csak a csönd maradt utána, meg a gyógyitó nagy diadalmas déli sugárözön.

*

Végre elhagyhatta a szanatóriumot. Vonatra ült és hazarepült Csikszékbe. Megölelte az édes anyját, összecsókolta a már gyermekszivvel elválasztott kis menyasszonyát, azután elszerződött egy nagy gyárhoz és attól fogva akárhányszor csak az éjszaka vetette haza a családja körébe.

Egy este, mikor már nem győzte várni Anikó, utána ment a gyárba, ahol már akkor minden munka szünetelt. Csak Miklós küllődött még a laboratóriumban a hüséges öreg Mózessel, aki a háboruban mint szakaszvezető szolgált az ő századában, most pedig a gyár első müszerésze volt.

— Egy csodálatos nagy lámpa összeállitásán bibelődtek, — ujságolta Anikó másnap nagy titkolózva a Miklós anyjának. De olyan különös egy lámpát ő még soha életében nem látott. Tudja már, — mondotta — hogy miért küldözi Miklós a fele fizetését az üveggyárba. Az a sok háromszögletes, meg nagy kerek üveg, amit Hollandiából kapott, mind-mind benne van abban az egyetlen lámpásban. És mikor Mózes bácsi bekapcsolta a lámpát a villanyos áramba, egyszerre csak olyan világos lett, hogy nem tudott megmaradni a szobában a nagy fényességtől. Miklósék is csak pápaszemmel birták. . .

És a fiatal mérnök titkából soha senki sem tudott meg többet ennyinél.

Kevéssel ezután, egy este rendes időben toppant be Miklós az övéi közé és vidáman ujságolta, hogy másnap utazik Budapestre. Nem mondta, hogy miért és otthon tudták már, hogy akkor nem szabad kérdezni.

Csak Anikó jegyezte meg magában, a saját furdaló kiváncsiságát altatgatva:

— Bizonyosan a lámpáját viszi most valami gazdag nagy urnak . . .

*

Sárkány tábornok ur őexcellenciája nem állotta meg egy jóságos mosoly nélkül, amit Miklóstól hallott. De a fiut a háboruból a legmegbizhatóbb tisztjei egyikének ismervén, tudta, hogy bármilyen hihetetlenül hangzó dolgot mondjon is neki Cserey Miklós, annak mindig van valami nagy és komoly alapja és készséggel eszközölte ki számára a Nagyurnál a kihallgatást.

Hogy mi történt, mi nem a kihallgatáson, még a sajtó minden-lébenkanál detektivjei sem birták kiszimatolni. De azt már önélkülök is mindenki tudta, hogy az ismeretlen fiatal székely mérnök az egyik hatalmas gyártelepen csakhamar egy pompásan felszerelt külön laboratóriumot kapott és hogy megjelenése óta a Várban a legmagasabb érdeklődés és figyelem központjává lett.

Aztán telt mult az idő. És amikor már senki sem kérdezte, hogy Cserey Miklós él-e a világon, egy különös szenzáció hozta lázba a hiréhes fővárost.

Az történt ugyanis, hogy mikor Sárkány tábornok éppen szemlét tartott a rákosi gyakorlótéren egy vadász zászlóalj felett, a diszmenet legkritikusabb pillanatában egyszerre csak az egész zászlóalj megtorpant és tisztestül, puccerestül nagy komótosan lecsücsült a tábornokur lova lába elé, mint aki a legjobban végezte a dolgát. És hasztalan volt

Debrecen értékei

Vitéz Nagy Pál

A magyar faj karakterének mélységes világában egy ezeresztendős érték ragyogó valósága éli a maga tiszta és diadalmas életét: *a harci vitézség csudatévő, nagy ereje.* Ennek az erőnek világositó fényét a nemzeti történelem mindegyik lapja győzelmesen tükrözi vissza a világnak ámulatára, mert a magyar kard hatalmának és dicsőségének egy olyan katona volt a hordozója, akinek drága, piros vére ezeréven keresztül mindig a becsületért hullott.

Szülőhazája a Volga-menti ősök ismeretlen birodalma, ott lobbant lángra örökös tüze és valahol — talán — a Meotis partján telt meg uj szerelemmel, hogy a honfoglalás és a kalandozások után megtisztuljon a Kereszt nemesitő hatalmában. És a magyar katona, a legendás vitéz sohasem ejtette el a kardot, végighordozta a történelem tengersok viharán, növelte hirét és fokozta becsületét, fölemelve azt az elérhetetlen magasságba.

Az a vitézi erő, mely minden században testet öltött a Szent Istvánok, Szent Lászlók, Zrinyi Miklósok, Kinizsy Pálok és a többiek alakjában, a most lezajlott világháboru folyamán egész táborát termelte ki a hősök seregének, melynek élén az otrantói vezérnek, a legelső magyar vitéznek glóriás egyénisége sugározza szét a maga lelkiségének reményteljes és tündöklő világosságát.

Debrecen hős katonája, *vitéz Nagy* Pál tábornok ennek a magyar erőnek és erénynek legteljesebb inkarnációja. Az osztrák-magyar hadsereg volt törzstisztjei között olyan értéket képvisel, mely egymagában is kifejezi a magyar faj jellemének legszebb tulajdonságait.

Daliás alakját mindig csak a legelső harcvonalakban lehetett látni. Harmincnégy hónapot töltött a fronton és háromszor megsebesült. Ez idő alatt feljebbvalóinak teljes elismerését, a legnagyobb kitüntetéseket és katonáinak rajongó szeretetét szerezte meg. Egy-egy ütközet alkalmával önfeláldozó hősiességgel védelmezte katonáit, lelkesitett és vigasztalt, mert szivében a vitézi bátorság a katonáit féltő nagy szeretettel párosult és csapatának nemcsak parancsoló vezére, de jóságos édesatyja is volt.

1914 szeptember 9-én személyesen vezetett rohamot Podvísoki-ic, Rikikow községek és a 305-ös magaslat ellen a borzalmas ágyu és gépfegyvertüzben. *Föllelkesitve katonáit a legkritikusabb helyen törte át az orosz harcvonalat, rengeteg foglyot, municiót és tizennyolc ágyut zsákmányolt.*

1915 március 15-én, az uzsoki harcok idején két magyar zászlóalj élén egy olyan magaslatot foglalt vissza az oroszoktól, *melyet már több nap óta az egész német gárdahadosztály nem tudott megvivni.*

Vitéz Nagy Pál tábornok, a hajduvármegyei és Debrecen sz. kir. városi vitézi szék székkapitánya, a cselekvő magyar hazaszeretet mintaképe. Vitézi multjának minden egyes tette az évezredes magyar becsület igazolása, fennkölt, magyar lelke a nemzeti eszmények nemes őrizője, egyénisége pedig köztünk élő bizonysága a magyar faj elhivatottságának, mely megtántorithatatlan céltudatossággal halad a mi feltámadásunk utján.

A pánszlávizmus a magyarság legnagyobb veszedelme

Az orosz hadsereg egy hét alatt ellenállás nélkül juthat el Szegedig

— A Hajdaföld szdmára irta: dr Eckhardt Tibor nemzetgyülési képviselő —

A *Nemzeti Függetlenségi Párt* programmjának lényegét a nemzeti és népies erők szabad kifejlesztése képezi. Ehhez képest külpolitikánkban is *a nemzet teljes függetlenségének kiküzdése és a magyar nemzetnek, mint önálló tényezőnek a nemzetközi életben való minél teljesebb érvényesülése, irányitja minden lépésünket.*

Történelmi távlatból szemlélve a magyar faj világpolitikai helyzetét,

a magyar faj fennmaradásának legnagyobb veszélye gyanánt a pánszlávizmust kell felismernünk.

Ezer évvel ezelőtt őseink éket vertek a szláv tömeg közé és darabokra zuzták Szvatopluk tót birodalmát. A magyar faj a Duna-Tisza medencéjében életképes államot alakitott, a szláv tömegek azonban, mint a szál-erdőben a bozót, fizikai életüket továbbra is fenntartották és a 19. 20. század folyamán különféle nemzeti egységekbe kovácsolódva, önálló államiság felé kezdtek törekedni.

A történelem nem ismer véletleneket és Trianont sem lehet egyedül a balszerencse, vagy nemzeti energiák megroppanásainak terhére irni, az 50 éves liberális korszak kétségtelenül elvégezte itthon a maga romboló hatását, a trianoni országvesztés azonban nem következett volna be, ha a magyar faj geografiai elhelyezkedése a feltörekvő pánszlávizmusnak nem állott volna utjába. A helyzet az, hogy

Vladivosztoktól egészen Pozsonyig és Prágáig egy közel 200 milliós északi szláv néptömeg lakik,

amely el van zárva a meleg tengerektől és melynek politikailag *öntudatos és természetes törekvése a világpiacot jelentő fagymentes tengeri kikötők felé való vágyakozás.* Megkönnyiti helyzetüket az a körülmény, hogy Oláhországtól és Magyarországtól délre ujból szláv faju népek laknak, melyek a török hódoltság alól felszabadulva egy türelmetlen és fiatalos támadókedvü nacionalizmusban élik ki magukat és a faji szolidaritásra támaszkodva, az északi szlávokban mindenkor hatalmas támogatókra és barátokra találnak. Az elmult két évtized sulyos küzdelmei, melyeket pld. Belgrádban *Hartwig* orosz követ, a volt monarchista Magyarország ellen is folytatott, a trianoni szerződés idején nagy energiával jelentkező szláv koridor kérdés, amely majdnem Sopron város elvesztésébe került, mind

hangos szimptomái a szláv tulsulyra való törekvésnek,

melynek ma egyedül Románia és a megcsonkitott Magyarország állnak utjában. A veszélyt ma talán a magyar közvélemény kelleténél kevésbé értékeli, mert a leghatalmasabb szláv államot Oroszországot az esztelen bolsevistarendszer többé kevésbé akcióképtelenné teszi, az első napon azonban,

amikor Oroszország visszanyeri cselekvési és mozgási szabadságát, a pánszlávizmus szükségszerüképpen megujult erővel fog jelentkezni

és a fagymentes kikötőkre való igényét a világpolitika porondján teljes erővel hangsulyozni fogja.

Mérhetetlen érdeke Magyarországnak, hogy ezen eshetőség bekövetkezése idején, e szörnyü veszély kivédésére felkészülve álljon. Mai határaink katonailag védhetetlenek és nincs hatalmasság, mely az orosz terveket itt közép Európában megakadályozhatná. Az északi és déli szlávokat ma a Nagy-Alföld aránylag keskeny csikja választja csupán el és

az orosz hadaknak módjában van a Szobtól Szegedig vivő utat egy hét alatt kényelmesen megtenni.

A katonailag lefegyverzett, természetes határaitól megfosztott és gazdaságilag tönkre tett Magyarország egy ilyen tervvel szemben *teljesen védtelen* és a nagy antantnak, még ha akarná sem lesz módjában, Budapest és Szeged között az orosz hadakat feltartóztatni. Az oroszoknak a legrövidebb ut a tengerig ma nem Konstantinápolyon, hanem

Budapesten visz keresztül,

mert a Dardanelláknál Oroszország mindig ott találja az angol flottát, mely esztendőkön keresztül meg tudta akadályozni az orosz törekvéseket. De mit talál Oroszország *Czegléd* vagy *Kecskemét* táján, legfeljebb a délről hasonló szándékkal előrenyomuló szerb csapatokat, melyek testvéri egyetértésben járnának el az előnyomuló oroszokkal együtt.

Egy előrelátó magyar kormányzat legfőbb gondoskodását, tehát annak

---

ott a tábornok ur minden kérése és fenyegetőzése, abban a zászlóaljban egy negyed óra hosszat egy bajusz se mozdult meg.

Váltig mondták a bakák azután, hogy alighanem valami csalafintaságnak kellett lenni a dologban; mert abban a pillanatban, mikor pont a tábornok ur előtt olyan csufságban maradtak, valami öt nagy tüzes szem gyuladt ki messze, a Gellérthegy tájékán, mint mikor a harctéren a digó reflektorral bolházta az állást. És a tábornok ur alkalmasint csak annak köszönheti, hogy lovastul együtt ő is pihenőt nem tartott, mert az ő sisakján, de még a lova bóbitáján is — akkor vették észre — valami parányi kis ezüst villámháritó csillogott és amig ők a földön kecmeregtek, ugy percegett kifelé a tábornok urból meg a lovából is a két kis villámháritón a tüzes istennyila, hogy na!...

De csácsoghattak a szegény bakák, amit akartak. A sajtó ellentmondást nem türő jólértesültséggel állapitotta meg, hogy a középkorból ismeretes tömeghisztériának egy különös fajtájával állunk szemben, amely ma is az oligarchia kényuralma alatt nyögő, hiányosan táplált alsó néprétegek soraiból szedi a maga szánalomra méltó áldozatait. Lám a tábornok urnak most sem esett butyabaja sem. Tehátlan éljen a községenkénti egyenlő és általános titkos választójog.

Csak az volt a hiba, hogy a kis ántánt néven ismeretes három fejü természetrajzi csodabogár most az egyszer nem volt egy véleményen a pesti „demokrata“ sajtóval és szerelmes levelekben kezdett érdeklődni a t. kormánytól ama bizonyos és szerfelett rossz hirü Gellérthegyi lámpionok mibenléte felől.

Miklóst sürgősen felrendelték a várba. És ott minden szempárból valami elviselhetetlen nagy nehéz vád parázslott feléje. Most érezte először életében, hogy milyen bizalmatlan és igazságtalan tud lenni a világ, mikor megszeppen, azokkal szemben, akik érte minden felelősséget készek elvállalni. Bucsuzásul csak annyit kért, hogy ha a bölcsék szép szóval már semmire sem tudnának menni, értesitsék őt legalább annyi idővel előre, amig egy automobil a fővárosból a demarkációs vonal legtávolabbi pontját is elérheti.

Nem kellett a hiradásra sokáig várnia. Egy napon a védtelen határvidékekről ijedt szemü menekültek a kis ántánt általános offenzivájának a hirével érkeztek.

És Cserey Miklós aznap éjjel eltünt a fővárosból.

*

Felüvöltött a háboru kutyája. A debreceni Kistemplom előtt lecsapott az oláh gránát és a levegőbe hajitott egy automobilt, amelynek az utasai csak pár pillanattal azelőtt ugrottak ki belőle.

Kis vártatva a csonka torony bástyái közt egy óriás reflektor gyuladt ki és a város felett vakitó fényü, széles sugárpalástot teritett a vámospércsi határ mezőkre.

Az ágyuszó elhallgatott. És egy jó óra mulva a kihalt utcák napvilágos, de annál kisértetiesebb csendjébe belesivitott az utálattal és borzadállyal vemhes rémhir: Jönnek az oláhok!

És jöttek. Szép kimért, kaszárnyás kettősrendekben az oláh királyné őfelsége egész pompás szép elit ezrede.

Meglepő a dologban csak az volt, hogy puska csupán annak a tizenkét vámőrnek a vállán fityegett, akik sapkákon a Sárkány tábornok sisakjáról ismert kis ezüstös villámháritóval, kedélyesen széles ábrázattal terelték a harci vágytól kármin festéket izzadó nemes római ármádiát a jótékony „hüvösre“.

— A draku tudja jobban, hogy mi nem történt velünk! — sápitoztak a még mindig megzavarodott oláh foglyok. — Egyszerre csak Debreczen felől a szemünbe sütött a nap; azután osztán azt tehette mivelünk mindenki, amit épen akart ...

És a debreceni komédia ugyanabban az órában szakasztott ugy játszódott le a demarkációs határ valamennyi megtámadott pontján, avval a lényegtelen különbséggel, hogy másutt nem oláhul, hanem szerbül meg csehül káromkodtak hozzá.

Huszonnégy óra alatt a kis ántánt egész kombattans hadereje a Cserey Miklós foglya lett és a magyar turul a hat esztendős rabságban meggémberedett szárnyát még aznap kinyujtotta egész a Kárpátokig.

Miklós csapot, papot elfelejtve és még hirnevének a szárnyát is megelőzni igyekezvén, vágtatott haza egyenest Csikszékbe. Mégis elkésett. Mert a lobogó diszbe öltözött kis állomáson örömmámorban uszva várt reá az egész székely vidék. De ő mindabból a fényből és mámorból csak azt az egyetlen,

a fajtánk fennmaradását sulyosan veszélyeztető eshetőségnek az elkerülése képezi.

A helyzet nem reménytelen,

mert számos erőtényező állhat e törekvésekkel szemben, ha sikerül őket külpolitikailag megszervezni. A bennünket fenyegető veszély elsősorban Lengyelországot és Romániát fenyegeti és az érdekek a pánszlávizmussal szemben a nyugati kulturvilághoz tartozó Lengyelországban és a nem szláv faju Romániában a magyarokéval teljesen azonosak. Már ebből a szempontból is végzetes tévedésnek kell minősitenem a kormánynak a szovjetekkel kötött megállapodását, mert lehetetlenné tesz egy közeledést Lengyelország, vagy Románia irányában, mely velünk eltaposott magyarokkal csak ezen az egy ponton tudna összetalálkozni. A pánszlávizmus ellen való küzdelemben Romániának és Lengyelországnak Magyarország még mindig értékes barátja lehet. A szovjetekkel megbékült Magyarország azonban Lengyelország és Románia hátában éppen ezeknek az államoknak szinte türhetetlen veszedelmet jelent.

És ne feledkezzünk meg Olaszországról sem. Olaszország nem azért ment bele a világháboruba és nem azért áldozta fel fiainak százezreit, hogy a volt dunai monarchia helyett máról holnapra az Adrián a Habsburg monarchiánál is sokkalta veszedelmesebb versenytársat, az orosz imperializmust támassza fel.

Olaszország semmi körülmények között nem engedheti meg, hogy az északi szláv tömegek az Adriához utat kapjanak.

Ez az olasz jövő teljes tönkretételét jelentené. A fejlődő olasz ipar arccal a Levante felé kell, hogy forduljon, mely óriási lehetőségeket kinál az olasz szorgalomnak és mely a kiméletlen orosz törekvések által magát elnyomni nem engedheti. Külpolitikánk utja tehát adva van, az uj életre ébredő németekkel összhangban olasz-román-lengyel orientáció, mely a pánszlávizmus fenyegető veszélyével szemben még idejében megteszi a maga óvintézkedéseit.

És ebből a perspektivából nézva Magyarországot, történelmi határainak visszaállitása európai érdeket is jelent.

Debrecen város jövő évi gazdasági programmja

Kölcsönök nélkül nincs épitő munka

(*A Hajdufőld tudósitójától.*) Amikor Debrecen város jelenlegi törvényhatósági bizottsági többsége a polgármesteri méltóságba emelte dr *Magoss* György addigi városi főügyészt, ez a közgyülési többség mintegy uj korszaknak a bekövetkezését remélte s reméli még ma is ezzel a választással. Az utolsó évtized zavarosságai által létrejött zilált városi viszonyoknak a rendbehozatalát, sőt uj intézmények létesitését is várják a város jelenlegi magisztrátusától. Különösen Debrecen városának a pénzügyi viszonyai azok, amelyek tényleg szanálásra szorulnak.

Csak kölcsönökkel tud existálni a város

A város tanácsa csakugyan hozzálátott ehez a nem kevés erőfeszitést kivánó munkához s már eddig is a pénzügyi egyensuly megteremtésére forditották a legnagyobb gondot. A városnak ez évi gazdálkodása most is a kölcsönök jegyében folyt le s amennyiben a jövő évben a tanács, illetőleg a törvényhatóság tényleg akar valamilyen jelentősebb létesitményt felmutatni, ugy ez csak akkor fog sikerülni, ha a város ismételten kölcsönhöz jut. Igy gondolják ezt a városháza illetékes tényezői is. Ugyanis a tanács körében az az általános felfogás, hogy amennyiben Debrecen nem kapja meg ezt a bizonyos kölcsönt, ugy *esetleg* a különböző városi jövedelmek fokozásával a költségvetés bevételi és kiadási oldalát tudják egyensulyba hozni, de alkotó munkásságot vajmi keveset tudnak végezni.

Ha nem lesz kölcsön,

a legjobb esetben is a már eddig is tervbevett utcaburkolatozási és parkirozási program végrehajtását, a különböző népjóléti intézmények némiképpeni fejlesztését, s talán a szennyvizszürőtelepi földnek gazdasági felszerelésekkel való ellátását tudják keresztül vinni. A burkolatozási programm a már eddig kikövezett utcákon kivül mindenek előtt vonatkozik a *Mester-, Istvánffy-, Egyetem-, Vár-, Csapó-, Révész-* és *Eötvös*-utcákra a *Simonyi* és *Diószegi*-utakra, végül a *Hatvan-* és *Rákóczi* utcák egy részére. A parkirozási programból a jövő esztendőre különösen *a Nagyerdő már eddig is parkirozott részének rendbehozatala emelendő ki.*

A népjóléti intézmények valamelyes fejlesztését az teszi lehetővő, hogy a vigalmi adóból befolyó összegeket teljes egészében erre a célra forditják. Uj népjóléti intézmények felállitása egyébként tervbe véve nincs mindössze az eddigiek fokozottak pénzügyi segélyezéséről van szó.

Ha megkapják a kölcsönt

A város vezetősége azonban arra esetre, ha megtudja szerezni a szükséges kölcsönösszeget, ugy már jelentősebb, nagyobb arányu létesitmények alkotását tüzte ki maga elé a jövő év programjául. Az a kölcsönösszeg, amelyre Debrecen városának szüksége lenne, illetve, amelyet el tudna helyezni egy millió fontsterlinget tesz ki, azaz magyar koronában *347 milliárd papir- és 20,411 764 70 aranykoronát.*

Az uj varosháza

Ebből az összegből a város mindenekelőtt az uj székházát akarja felépittetni. Továbbá az iparos tanonciskola telkének Csapó-utcai részén óhajtana egy palotát emeltetni. Nagyobb összegeket juttatnának a különböző városi vállalatoknak, igy a nyomdavállalatnak, a téglagyárnak, a világitási vállalatnak stb.

Népjóléti intézmények

Ugyszintén jelentékeny pénzsegélyt nyujtanának a népkonyhának és a szegényháznak is, amely utóbbi számára még oly módon is kivánnak pénzt teremteni elő, hogy a hozzátartozó 15 holdas földterületet intenziv kertmüvelés alá veszik, valamint le fogják csapolni ennek a területnek vizállásos részeit.

Az anya- és csecsemővédőintézet is részesülne a városi kölcsönből, ami folytán a kiosztandó segélyösszegek meglehetős mértékben emelkednének.

A városi vállalatok

A városi nyomdának azért kell nagyobb összegü segélyezés, hogy a nemrégiben felállitott könyvkötészeti és a vonalazó ietézet felszerelési költségeit likvidálják.

A világitási vállalatnál egyrészt a régi felszerelést, a régi gépeket, kazánokat akarja a város renoválttni, másrészt uj gépeket kiván beállitani, ami végeredményben tényleg a nagy közönség hasznát szolgálja.

Iskolaügyek és renoválások

Az iparos tanonciskola kibővitését az intézet nagyarányu tulzsufoltsága teszi szükségessé, valamint az is, hogy itten van már most is a női ipariskola is elhelyezve. Szó van még a városnál arról is, hogy esetleg, amennyiben hely maradna még az iparos tanonciskola uj részében, elhelyeznék a református polgári leányiskolát is.

A kölcsön megszerzése esetén minden valószinüség szerint sor kerülne a különböző városi épületek renoválására, ideértve a hortobágyi épületeket is, valamint a köztemető felállitására és a kincseshegyi városrésznek rendezésére is.

Szociális programmot!

A magunk részéről ehez, a város által kitüzött programhoz mindössze annyi megjegyzésünk van, hogy az egészben szociális szempontok vajmi kevéssé érvényesülnek. Bármelyik városi vállalatnak pénzsegélyhez juttatása nem annyira fontos probléma, mint az éhezőknek ennivalóval, a ruhátlanoknak ruhával való ellátása, vagy a különböző diákjóléti intézményeknek — például a *mensa akademicának* — segitése, vagy a fekete barakkokban uralkodó állapotok megszüntetése. Mindezek égetőbb kérdések, mint az, hogy olcsóban állitsa elő a téglagyár a téglákat, vagy a világitási vállalat az áramot, vagy pláne a városi nyomda a könyvek bekötését, miután az üzem számtalan szakmabeli magyar iparos existenciáját is veszélyezteti. Az uj városháza felépitésénél, ebben a városban mindenkit jobban és közelebbről érint a lakáskérdés, sőt a Déri-muzeum felépitése is több embert érdekel.

Mert sajnos ma, amikor a nemes városi magisztrátus uj székházat akar épittetni, már nincsenek olyan viszonyok, mint voltak a Csokonai-szinház épitésekor, amikor is igy nyilatkozott Debrecen város akkori polgármestere: *„Azért épittetünk szinházat, mert telik!“* Hogy ma miért nem telik, arról igazán jobb lesz nem beszélni.

---

boldogságtól sugárzó, piros-alma arcocskát látta:

— Anikó! Én kis egyetlenem!...

És halálos szerelmének kegyetlen szoritásával ölelte magához a kis karcsu leányvirágot . . .

— Miklóska! Az Isten szerelméért mi jut az eszébe?! . . .

A hangos szóra felnyitotta kialudt, forró, lázas szemét és alig akarta elhinni, hogy a fölébe hajló kis ápoló nővér az, kinek még akkor is a vizbefulók erőszakosságával kulcsolta át vergődő karcsu derekát.

A leáldozó nap kipirult fáradtan hasalt az erdőség tetején és a kihült napcsarnokban kettőjökön kivül már nem volt senki sem.

A szemébe buggyanó két kövér könnycsepp árulta el, hogy ő is látja és tudja már.

És akkor egyszerre csak szivettépő néma zokogással ejtette vissza az arcát a párnájára.

— Szegény, árva fiu! — És a kis nővér fájdalmas segitni nem tudással simogatta a végtelenül szenvedni látszó nagy gyermek erős, fekete haját. — Tudom már, hogy mi fáj ugy magának . . .

Pedig az igazság az volt, hogy abban a pillanatban maga Cserey Miklós sem tudta volna megmondani, hogy a sok közül mi fáj a legjobban.

Éles csengő-berregés adta hirül nekik, hogy odabent a nagyteremben a karácsony áldott Orvosa megérkezett a betegekhez.

Hozzá is eljött-e?

Vagy tán már *érte* jött?!

Nem tudom . . .

*

Szép, szép — mondja bizonyosan nem egy kedves olvasóm, — de ez is abban az eredendő bünben szenved, mint minden jó és szép a világon, hogy csak mese, álom.

És ha nem igy, üvegen keresztül beszélgétnénk, talán meg se merném kockáztatni velök szemben azt az alázatos ellenvetésemet, hogy — ezer bocsánat! — de az én szerény mesém még sem álom, hanem közöttünk ténfergő valóság.

Mert — uraim! — az az ultraviola csodasugár már fel van fedezve. Igen, Igen! Ne méltóztassék olyan félreérthetetlen csöndes megadással bazsalyogni felém: rendelkezésökre áll és bármely pillanatban üzembe helyezhető.

Ugy nevezik, hogy: magyar tudás, erő és akarat. Egy hétig, ne tovább, mondom, csak egy hétig kellene, minden egyéb hitványságtól elvonatkoztatva, teljes sugárzó erejét reá koncentrálni arra a legnagyobb, szinte az egyetlen magyar problémára és ez a mesebeli lázas álom ujesztendőre olyan magától jött, természetes, mindennapi valósággá szürkülne, hogy talán még tárca-témának sem volna már többé jó.

Mielőtt az általános leszerelés ezt a csodasugarat is végképpen leszerelné a lámpásunkból, nem volna illő és kegyeletes dolog — uraim! — egy utolsó kisérletet tenni, annyi pillangó kergetés után, evvel is?

TEA

a leginyencebbeket kielégitő minőségben

Félegyházy János

cégnél kapható

Piac- és Miklós-utca sarok.

A pásztorfiu legendája

Irta *Gyula diák*

Másodnap éjszakára elnyomta a fáradtság mindnyájukat. Az Istenanyja lehajtotta szelid fejét a jászolbölcső szélére s ugy szendergett a karján. József, szegény ott aludt a lábainál; az égből jött Gyermek pedig, ökölbe szoritva rózsás kis kezeit, édesdeden pihegett a jászolban. Az angyalok akkor már nem voltak ott s a fényes csillag is halványabban lángolt a rozzant kis istálló fölött.

A pásztorok kint aludtak a küszöb előtt, a ház körül, bárányaik között.

S mindenki arcán boldog, fáradt mosoly játszott.

Sötét volt, éjfél után, de még pitymallat előtt s valahol akkor szólalt meg először a kakas.

Sötét volt. Csak a jászol körül derengett valami csodálatos, kékszinü fény.

Jóval éjfél után szállani kezdett a harmat. Mária és József megreszkettek fáztukban, de nem ébredtek föl. Aminthogy az alvó pásztorok is öntudatlanul huzódtak összébb szegényes rongyaikban.

Hullott a harmat és egyre dergősebb idő lett.

Ekkor sirt föl a kis Jézus. Egy darabig hangosan, keservesen sirt, aztán csak nyöszörgött szegényke, fájdalmasan árván.

De senki sem ébredt föl.

Csak kint, a pásztorok közt riadt éberségre az a kis árva pásztorfiu, akit ugy találtak valaha a bojtárok s maguk között tartván, ott cseperedett föl a nyájak mellett a mezőn. Mondom, ez a kis fiu fölriadt s dideregve hallgatta egy ideig a siró Istenkét, várva, hogy fölébred az anyja s elcsititja. Mária azonban, akit elcsigázott a hosszu ut s a nagy öröm, mely immár két napon át nem hagyta nyugodni, tovább aludt nagy fáradtságában. Igy hát egyre csak sirt Jézuska, a pásztorfiu meg mindjobban sajnálta. Pedig maga is ugy fázott, hogy a foga is összeverődött. Hogyisne, egy szál viselt kis ing volt rajta, a derekán keskeny börszijj s a lábain lyukas saruk. Reszketett, forgolódott a pásztorgyerek s most még csak azt a csodálatos, égből jövő éneket sem hallotta, mely két napon át egyre ott zengett fölöttük, szünni nem akaró gyönyörüségképpen.

Didergett, forgolódott az Isten adta. S nézte az eget, a reszkető csillagokat.

Hanem, hogy nagyon sirt a Jézuska a jászolban és nem csitult panaszos nyöszörgése; hát fölkelt a sötétben a pásztorgyerek s óvatosan átlépkedve az alvó pásztorokat s bárányokat; lábujjhegyen besettenkedett az istállóba s odasuhant az égi Fiucska mellé.

Jaj, bizony nagy keserüsége volt a jászolban fekvő Gyereknek. Fázott ő is szegényke és rózsaszinü, jéghideg kis kezeivel ijedten hadonászott.

Egy ideig csititotta a pásztorgyerek, halkan, öntudatlan édességü gügyögéssel, hanem hogy az Istenke csak egyre didergett, odalépett az alvó Máriához s ébresztgetni kezdte:

— Jó asszony, sir az Istenke! Keljen föl, fázik szegény!

És szeliden megrázta az Istenanyja ruháját.

Jaj, de mikor szegény annyira fáradt volt s olyan mélyen aludt.

Odament a jóságos Józsefhez is. Lehajolt hozzá s költögette:

— Keljen föl bácsi, sir a Jézuska! Takarja be még valamivel, mert nagyon fázik.

Hanem József is tovább aludt.

A kis pásztor tanácstalanul és dideregve állott a jászol előtt s a siró mennyei Csecsemőt annyira sajnálta, hogy már az ő szája is lebiggyedt.

Megpróbálta még felkölteni Simont, az öreg számadójuhászt, Jakabot a kemény öklü bojtárt, a sánta Fülöpöt, aztán Ábelt, Zénót meg a többieket, de azok csak dörmögtek álmukban s aludtak tovább.

Repesve osont visszafa jászolhoz s csak álldogált dideregve nagy nagy tehetetlenségében.

A kis Jézuska meg csak sirt, sirt s kis kezei már egész elkékültek a nagy hidegben. És reszkettek apró lábacskái is, melyek kilátszottak a szegényes kis takaró alól.

S mikor senki sem ébredt — föl, hogy segitsen; a kis didergő pásztorfiu hirtelen levetette kopottas ingecskéjét s ráteritette a nyöszörgő, panaszosan zokogó Istenkére.

S csodák-csodája! — A fázó Jézuska nyögött még egyet-kettőt, szipogott csöndesen, aztán rámosolygott a gyerekre, gőgicsélt egy darabig s végül — elaludt.

Hej, hanem a pásztorfiu most annál jobban reszketett. Fogai hangosan verődtek össze, amint ott állt pőrén a jászol mellett.

Próbált oda huzódni a csendesen kérődző tehén mellé, az alomra, ám a tehén folyton mozgolódott s majdnem agyonnyomta. Álmosan és fagyoskodva keresett egy kis szalmát, hogy azzal takarja be magát valamelyik zugban. — Csakhogy nem talált egy szálat sem, mert ami volt, azt még tegnap előtt összeszedte József, hogy legyen mire fektetni a Jézuskát.

Szomoruan ment ki az istállóból. Leheveredett Fülöp és Józsua közé s összehuzódott mint egy kis kutya. Ám ott sem volt jobb. A föld hideg volt s a fiu reszkető testét, még jobban átjárta a fagy.

Mit tegyen?

Megint fölkelt, hogy bemenjen az istállóba, ott tán mégis melegebb van. De amint nagy vigyázva előre bukdácsolt, egyszer csak megbotlott.

Két nagy kos hevert a küszöb előtt. Az egyik, amelyiken megbotlott, fölriadt, de aztán — megismerve a kis pásztort — megnyugodott s tovább kérődzött fektében.

A fiu — érezve a meleg bundát, ott maradt. Majd közelebb huzva a másik kost is, most már két oldalról melengette elgémberedett testét. A fejét odafektette az egyik nyakára, egymás mellé huzván a két hatalmas jószágot, odakucorodott közéjük. A hosszuszőrü, bolyhos állati irha, átadta melegét a didergő pásztorfiunak is.

Lassan, jóleső örömmel elaludt...

— — —

Mikor fölébredt, már föntjárt a nap. Bent az istállóban még aludtak, ám az uton s a mezőn már mozdult a nyáj, az öreg Simon meg már éppen ott térdelt az alvó Isten előtt, mélységes áhitattal. Fülöp, Józsua, Jakab, s a többiek csodálkozva dörgölték a szemüket, a pásztorgyerek meg szégyenkezve huzódott meg a küszöb mellett.

Akkor már Mária is, József is fölébredt s örvendezve állott az égi fiucska körül.

A pásztorgyerek is be akart osonni az imádkozó Simon mellé. Hanem akkor ráförmedt Jakab:

— Mit akarsz, te kis gyalázatos! Igy nem mehetsz a Jézuska bölcsőjéhez! Hol van az inged?

A fiu felelni akart, ám a félelme elfojtotta benne a szót. csak a könnyei ömlöttek kövér csöppökben.

A hangos szóra fölnézett Mária s meglátta az árván félrehuzódó, ruhátlan kis fiut. Aztán a jászolra esett a tekintete s észrevette a gyerek ingét a mosolyogva pihegő Jézuson. S ugyanakkor meglátta József, Simon, Fülöp s a többiek is mind.

És akkor megszólalt az Isten anyja:

— Gyere ide kis árvám. Nézd itt van az ingecskéd. Ugye a tied, te teritetted rá.

A fiu félénken suhant oda.

— Nagyon fázott szegény Istenke, mondotta halkan. — És senki sem ébredt föl.

A Szüzanya szemében gyémántként csillant meg két könnycsepp, a nagy, marcona férfiak pedig krákogtak, köhögtek, mert bennük is feltört a megindulás.

— Itt van az inged, gyerekem. Most már süt a nap és nem fázik a Jézuska. Vedd föl!

Aztán odaszólt édesdeden, szelid szemrehányással Jakabhoz:

— Te pedig jámbor pásztor, tudd meg, hogy az én fiam nem a ruhát nézi azokon, akik hozzáközelitenek, hanem a szivet. És mindenkoron kedvesebbek előtte a szegények, szükölködők s rongyos vagy ruhátlan koldusok, mint a kincses gazdagok, mert ő legelőször is a szegényekért született embernek. Az én fiam elsőbben a szegények Istene.

Te meg kis fiam — fordult aztán a pásztorfiuhoz — most a viselt kis ingeddel egy másik, láthatatlan, mennybéli inget is magadra veszel, azt az inget, amelyet mostantól fogva minden tisztaszivü sze-

KARÁCSONY. Szüts Zoltán rajza.

gény ember hordani fog, csodás örökségként és öntudatlanul: a szegények ingét. Ez az ing: a reménység. A gazdagoknak legfeljebb egy tenyérnyi darabka jut belőle de a szegények mind hordani fogják. És ez a láthatatlan ing nyugodttá teszi a lelket, puhábbá a kenyérfalatot, melegebbé a szalmavackot s édessé még a koldus életet is.

A pásztorfiu odaborult Mária lába elé, a pásztorok megcsuklottak és Jakab sulyos ökle szelid cirógatással tévedt a fiu fejére. És mindannyiok szivébe sohasem érzett vigasztalás szállott.

— — —

Szegények, koldusok, éhezők és ruhátlanok, fájdalmasak és gondokkal gyötörtek, ha nagyon fáj a keserüség, keressétek meg, tapogassatok meg magatokon a betlehemi bojtárgyerek láthatatlan ingét: — s megkönnyebbültök!

Menyasszony, Vőlegény, Baba
KELENGYÉK
legelőnyösebben szerezhetők be
Kardos Lászlónál
Debrecenben, Kossuth ucca 9.
Szabott árak! — Szakszerű kiszolgálás
Jó minőség!
Alapitási év: 1831.

Jó és olcsó fényképeket
csak Bagossy Sándor készit Egyház-tér 3.

ALTESSE
CIGARETTAPAPIR ÉS HÜVELY

Ha tiszta ruhája nincs
jöjjön
Palotai kelmefestő, gőzmosó
:: és vegytisztitó intézetébe ::
ahol ingyen de jól és olcsón nem tisztittathat gallért, kézelőt, keményinget, továbbá a kelme, szőrme, bőr és vegytisztitást modernül felszerelt üzememben fővárosi munkaerők végzik.
Főüzlet:
Kálvin-tér 5.
Mühelytelep és fióküzlet:
Batthyány-ucca 26 szám alatt.

Megnyitottam
a legmodernebb berendezéssel
kárpitos mühelyemet
Piac-ucca 75. az udvarban
Javitásokat vállalok, kész árukat raktáron tartok.
Szentpéteri Sándor.

BANGÓ TANINTÉZET
Budapest,
Ráday-ucca 14. szám alatt.
Teljes anyagi garancia mellett készit elő vidéki magántanulókat is — Jegyzetek.

Meneküljetek keletre

Az én Istenem az Élet. Nincs halál az én hazámban,
sem Pekingben, sem Japánban, sem Tibetben, sem Kazánban,
hol turán ős-agy feszit a Végtelenre messze átót.

Ők a boldog, köznek élő, önfeláldozó barátok,
kik siromban ott borulnak, hol ti tarlott télbe éltek:
a mag-éhes gyászgödörnél. Tietek a siri férgek,
övék a hant koszoruja, — s az áhitatos utókor
előtt ugy érik zamatjuk, mint pincék hüsén az óbor.

Még hernyójuk is rugalmas selymeit számunkra szőtte.
A puskaport föltalálták, de nem tömték ágyucsőbe.
Roncsoló gáz-fellegekkel nem fertőztek tea-földet.

Mért e borzongás miattuk, nyugati halál-jelöltek?
Szajkózván fölényesen, hogy bukás minden fajta vége,
bölcseségtek nem pirul vén Napvelet kondor szemébe,
melyet mohos ezredevek nyugtatnak szilárd tetővel,
ti mig lassan összeszoktok a jég dunnás temetővel?

Övék a határtalan lét higgadt hömpölygésü medre.
Nyugat eszme páriái, menekü jetek Keletre.

Juhász Géza.

Csokonai esztétikája)*

Irta *Mitrovics Gyula.*

A XVIII. és XIX. század találkozásának idejében nemcsak leghivatottabb költőnk, hanem a tudósokat is ideszámmitva, tanultságra, látókörre, müérzékre és önállóságra legkiválóbb esztétikusunk *Csokonai* 1773—1805). A Lilla dalokhoz De la Harpeból választott jeligével a leghelyesebben fölismert költői elv mellé szegődik: kerülve minden tudákosságot, a költő csak szivére hallgasson. Ugyanaz az elv, melyet több mint egy fél évszázad multával legnagyobb krrtikusunk is vall, Gyulai, aki szerint is a költészet forrása a természet és az emberi sziv.

Csokonai fiatalon is egyike kora legképzettebb embereinek, költői gyakorlatában is a legalaposabb tanulmányokra támaszkodik. Bár költői gyakorlatuk más, esztétikai elveikben Csokonai számos egyezést mutat *Kármánnal.*

Verses könyveit rendszerint előszóval vezeti be, melyek megannyi iradalmi és esztétikai tanulmányok. Ezek során alkalmi észrevételei is mind mélyen alapozott esztétikai igazságok. Igy „Lilla érzékeny dalai“ nak előbeszédében egy birálat alapján Himfyről szólván, egyebek között azt kifogásolja, hogy valmennyi dal ugyanannyi sorból all. Ezt a kifogast arra a talpraesett pszihológiai elvre alapitja, hogy „az elme is raunatkozik az egyforma tensióra.“ Az „Anakreoni dalok“ előszavában az énekelhető költeményekben találja meg a költészet ősformajat. Azért a költészet forrását, egyetértésben Péczelivel és a későbbi egyezményes Szontághgal, a harmóniában keresi, mely egyidős a mi testünk és lelkünk alkotásával. A harmónia szerinte a természetnek a leike, amint egy más helyen irja: azért ebből származik annak minden szépsége és csodálatos volta. A költészetet első, rendszeres esztétikai munka, magyarországi, de latinul iró szerzőjével, Szerdahelyivel együtt, ő is négy csoportra osztja, u. m.: epikára vagy beszélő, dramatikára vagy cselekvő, lirikára vagy éneklő és dialektikára vagy oktató poémakra.

Marmontel La poesie francaisenek mintájára a „Magyar poéziáról“ nagyobb müvet tervezett; annak azonban csak az eposzról szóló részéből maradtak töredékek. Ebben vitézi, bajnoki és furcsa epopéát különböztet meg. Az elsőnek a tárgya bámulást keltő harc, hőse a költői előadása is ehez méltó. A másodikban is derék emberről, vagy valami jeles cselekedetről van szó s ezért helybenhagyást kiván ugyan, de nem kelt álmélkodást. Végül a furcsa vagy komikai epopéának az olyat nevezi, amelyben vagy a hős, vagy a viselt dolgok, vagy a költői előadás elveszti a maga héroszi nagyságát és tréfássá válik, hogy az olvasót nevetésre fakassza. A furcsa epopéáról szólván, a kómikumnak megfelelő „mesterszót“ keres. Mivel sem a vig, sem a tréfás, sem a nevetséges nem elégitette ki, a „furcsát“ találja alkalmasnak, mellyel — ugymond — vigat, tréfásat és nevetséges embert szoktunk kifejezni.

Az éneklő versezeteknek két főnemét különbözteti meg aszerint, amint vagy felemelkedik a mi lelkünk, vagy pedig „csendes és kellemes elborulásba jön.“ Az előbbi az óda, az utóbbi a dal. — Ez utóbbinak tárgyait Eschenburg alapján sorolja fel. A dal legkitünőbb nemének az anákreonit mondja.

Az esztétikai fogalmak közül épugy, mint Verseghy kiemeli az illuzió ,ámulás,‘ valamint a valószerüség, verisimilitudo fontosságát. Mindkettőt a „Dorottya“ előszavában emliti. Illuzió alatt azt érti, hogy a költő képzeletünket egészen elámitja s átvarázsolja a költőt jelenetekbe vagy indulatokba A „verisimilitudo“ pedig azt jelenti, hogy a költő által előadott dologban „semmi képtelenség ne legyen s az olvasó képzelhesse, hogy az megtörténhetett.“ Ez azonban nem vonja maga után a dolgok szószerinti utánzását, már pl. a komikumnak a természete is megenged egy kis nagyitást. — Nagyon helyesen jellemzi az epizódot is, amelynek meg kell egyeznie a főtörténet természetével: származását is annak köszönheti, valamint rendeltetése is az, hogy a főcselekmény „interessiéját“ s fényét emelje.

Az epopéával kapcsolatban a Dorottya előszavában kimondottan hangsulyozza az esztétikai egység elvét, azzal a modern hangzásu pszihológiai megokolással, hogy a benne lévő egy és simplex actiót az olvasó elméje egyszerre könnyen felvehesse és végig láthassa.

Ismeri a stilusnak, általában a formának, mélyebben rejlő törvényeit és ezek szerint öntudatosan alkalmazza stilusát a tárgyhoz és kitüzött céljához, tisztában van az előadás drámai élénkségének is a fontosságával és azt elbeszélő müfajnál is szükségesnek tartja Épen igy méltányolja a verselés jelentőségét is. Ennek külön értekezést szentel, amelyben a verselésnek három nemét különbözteti meg, ezek a sarkalatos (rimes) mértékes és kétszeresében időmérték rimek. — Költői izlése és gyakorlata tehát visszatartja Verseghy hibájától, aki a rimet élesen elitéli. Egyben hangoztatja Csokonai, hogy egy nemzet nyelve sem gazdag annyi zenei változatban, mint a magyar, mely alkalmas mind a három nemü verselésre. Egyébként a költészet hivatását illetőleg osztozik kora felfogásában, amennyiben azt vallja, hogy jó vagy rossz tulajdonságainak feltárásával amazokat hivatásszerüleg erősiti, amazokat gyöngiti és jóra forditja. Ebben a költészetnek főeszköze a képzelet megjelenitő ereje.

Csokonai elmélete állandó párhuzamban haladt költői gyakorlatával. Egyik a másiktól nyerte inditékát. A lira és eposz terén ő maga iparkodott irodalmunk számára illusztrációkkal szolgálni, forditásokkal vagy eredetivel, de leginkább ez utóbbival: „Jobban szeretek — mondja — középszerü originál, mint elsőrangu forditó lenni“. Ebben is szemben állott Kazinczyval. Kevéssé tartozik tárgyunkhoz, de felemlitendő, hogy tisztában volt vele és Széchenyi Ferenchez irt levelében hangsulyozta is a *költészet fontosságát* a nemzeti nyelv fejlődese körül. Az meg egyenesen az esztétika körébe vágó felismerése, hogy „a nyelvben ujitani csak a poéta mert“. Ime a költő, aki kielégiti és egyben teremti a szükségleteket; aki a közösség kifejező eszközeit használja és mégis maga csinálja azokat az eszközöket...

Csokonai rendszert természetesen nem alkotott; különböző helyeken elszórt megjegyzéseiben az összefüggést külsőleg mi vittük be. Mint költőnek ez nem is volt feladata. Mégis egységes esztétikai felfogás alkotó elemei emez elszórt fejtegetések Hosszu ideig Csokonai a legönállóbb esztétikai gondolkozónk, aki gondolatait nemcsak átveszi olvasmányaiból és sokszor maga termeli is, hanem az átvett-ket is mindig átéli s mellett állandó érintkezésben volt az akkori európai irodalommal és saját egyéniségét mégis mindig megőrizte. Sokat tanult s a tanulmányozott kérdés egész irodalmát átölelte. Az epopéa fajairól szólván, mindeniknek klasszikus termékét, jobbára eredetiben, olvasta is. Épen igy ismeri a dolgok elméletét, de nemcsak az esztétikában és irodalomban, hanem az érintkező többi tárgyakban is. Költeményeit, főleg az anákreoni dalokat, bő igyezetekkel és tárgyi magyarázatokkal kiséri; mindenütt elsőrendü forrásokra és feldolgozókra hivatkozik a történelem, filológia, sőt a természettudományok köréből is. A reneszánsz poétikákat és főleg a Scaligerét nem is emlitve, a legujabb és legjobb irókat állandóan használja. Ahol nem teheti, sajnálattal emliti fel, de ismertetésekből ezek fölfogásáról is tud. Igy többek között nemcsak Sulzert használja, hanem Eschenburgot s másokat is és irodalmunkban először, Herder nézeteinek is hangot ad.

*) Mutatvány szerző ily cimü kéziratos munkájából: *„A magyar esztétikai irodalom története.“* Ezt mutatta be egyes részletek felolvasásával a Magyar Tudományos Akadémia első osztályának december 1 ülésén Budapesten.

Hirdessen a „Hajduföldben“

Karácsonyi gondolatok a nyugati kulturáról

A párisi Panthéonnak, amely valamikor Szent Genovéva templomának készült, van egy falfestménye: szürkés, kékes, pasztellszerű szinezéssel a falra lehelt jelenet magas, keskeny négyszögben, amely alakot és tárgyat egyformán karcsuvá, valószinütlenné szellemit. Az ujabb freskófestés egyik kimagasló mestere, Puvis de Chavannes vázolta elénk Paris patrónáját, aki a sápadt hold világánál virraszt az alvó város fölött, hogy idejekorán észrevegye a hun hordák közeledését. Az már nincs a képen, hogy a magányos nő virrasztása s lényének az a lelkesitő hatása, amelylyel Páris védőibe mindig uj lelket öntött, sikerrel járt. Attilának nem volt szerencséje a szellemi hatalmakkal s ha szabad volna romantikus módon olyan gondolatokat tulajdonitani a kemény Nagyurnak, amilyenekkel aligha ruházza föl a történelem, akkor egy más képet kellene lelki szemeink elé vetitenünk. Ugyanazon az éjjelen, Páristól egy mértföldnyire Attila virraszt sátra előtt. A harci zaj elcsendhent, csodálatos, sejtelmes este van s a szép és mégis szomoru hold talányosan mosolyog s a Nagyurnak sem árul el többet, mint más földi halandóknak. A kifaradt s a sok keserves küzdelembe belecsömörlött fejedelem egy két akaratlan, csüggedt percében megdöbbenve kérdi magától: „Vajjon áldott és eredményes-e az én küzdelmem? Lehet-e, szabad-e győznöm a Genovévák ellen, akik azt hiszik, hogy nem fogja lelküket a kard s akik akkor is fölényesen tudnak ránk nézni, amikor lovunk alá gázoltuk őket?“

Ha volt Attilának ilyen hamleti éjszakája, akkor bizonyosan Szent István adta meg rá a választ. És ettől kezdve a magyar embernek sok ilyen éjszakája volt; sokszor kellett választutról álmodnia, ahol az utmutató egyik ágára ősi rovásirással ez van irva: Kelet, a másik ágon pedig latin betükkel pompázik ez a büszke irás: Nyugat. Ezt a választutat mindennapossá tenni a magyar nemzet palyafutásán a földrajzi helyzet és a magyar faj elszigeteltsége. És bár Szent István óta oly sokszor akadtak energikus és józan magyarok, akik belátták a Nyugattal való haladás parancsoló szükségét, de azért minden nagyobb katasztrofa után, Mohács után vagy Trianon után, makacsul felülötte fejét a másik lehetőség: „hátha a keleti uton mindezt el lehetett volna kerülni?!“ Igy születik a török szövetség eszméje, s igy harsan meg a *turánizmus* rokonszenves jelszava, szava.

Távol legyen minden magyar embertől, hogy kicsinyelje vagy megakadályozza annak az értékessé válható szellemi és gazdasági szövetségnek a megvalósulását, amely a „testvértelen“ magyar fajnak a „rokonság“ körében keres barátokat. Lehet (bár a történelem tanulsága szerint nem valószinü), hogy valamikor, pl. a „sarga veszedelem“ idejében hasznunkra lesz ez az idejében hangoztatott „rokonság“. De még ebben az esetben is bizonyos, hogy ha fajunk maradványai talán némileg magasabb, kedvezményesebb fokán fognak állani a fehér rab szolgaságnak, de azért a *magyar nemzet* érzelmeiben, egyéniségében, kulturájában, egész lelki életében meghal azokkal a kulturnépekkel együtt, amelyek az ő lelkét ezer éven át tanitották és inspirálták. A mai embert nem lehet elválasztani semmiféle véres világháboru operációskésével attól a nyugati keresztyén kulturától, amelyhez annyi nemzedék atavisztikus beidegzettségével hozzá van nőve. Még azok a fajok is, amelyeknek reprezentáns egyéniségei a keresztyén kultura lerombolásán fáradoznak vagy annak bukását jósolgatják, elpusztulnának ezzel a kulturával, illetőleg boldogtalanokká lennének, elsatnyulnának s nem találnák többé helyüket széles e világon. Mindenki, aki csak kis részében áttekintette a vonatkozások szálainak beláthatatlan szövedékét, tisztában van azzal, hogy a mai emberre nézve a nyugati kultura *életkérdés* s ha hálátlan vele szemben, ugy jár, mint a világürbe szökkent Ádám, aki fájdalmasan érzi, hogy a Föld vonzóereje örökre idekötni. Addig nem érezzük, hogy mit jelent számunkra a keresztyén morál (még akkor is, ha kevesen tartják meg), a nyugati törvények védelme, az esztétika nevelő és megóvó hatása, az élesen surlódó társadalmi érdekek tisztitó ereje és sok minden, amiről nem is tudunk számot adni magunknak, mert már teljesen átment a vérünkbe s nem érezzük magunktól különbözőnek.

A sokat olvasott és tu'divatos Spengler megiósolja a Nyugat bukását, amely a mi civilizációnk, a mi nemzetünk, a mi munkánk, a mi vágyaink bukása. Lehet-e férfi, aki ezzel a lehetőséggel szemben ne érezné ugy magát, mint Antonio, amikor Shylock kése villámlik a keblén? Bele lehet-e nyugodnunk abba, hogy minden, amiben hittünk, aminek éltünk, aminek kedvéért életbe és halálba belenyugodtunk, megsemmisüljön? S megsemmisüljön azért, mert más kulturák is megsemmisültek? Ez a cinikus következtetés karosszékből jöhet csak, biztos falak közül, amelyek egyelőre megvédik az enervált nyugati „vezető elmét“ a kinai „győző“ vigyorgó arcának látásától. Ha nem tudjuk hinni, hogy a *mi* morálunk, a *mi* érzésvilágunk a tökéletesség igazi utja, s hogy a *mi* életünk minden gyöngeségünk ellenére is szükséges az emberiségnek, — ha nem tudjuk hinni, hogy minden haladás csak ugy ér valamit, ha vannak benne *végleges, nyugvópontok* is, akkor mi is karosszék filozófusokká váltunk, nincs bennük az élet akarata s akkor igazán megértünk minden rosszra.

A mai Nyugat érzi, hogy csak egy okozhatja vesztét: az önbizalom és ezzel a magasabb célok hiánya. A fasciszmus, az angol konzervativizmus, a spanyol diktatura csak másodrangu politikai jelenségek ugyan, de azért jellemzik az önmagára ébredő nyugati ember legfőbb vágyát: erőt, energiát, akaratot kifejteni, ha máskép nem lehet, autoszuggesztió utján. Aki erősnek tud látszani, lassankint igazán erős is lesz. Érdekes megfigyelni, hogy azok, akiket a modern enervált nevelés hitük frisseségétől megfosztott, bár ezt a hitet teljes mértékben visszanyerni még nem tudták, egyremásra lépnek be olyan alakulatokba, amelyek a vallási ujjászületést készitik elő, mert érzik, hogy ez a megujhodás utja s száraz szivvel is kitartanak, azért, hogy a jövő generáció uj, gazdagon buzgó szivet vihessen a világba. Ezek az *erőre vágyó gyöngék* olyanok, mint az aranylánc szemeit pótló olcsó fémszemek: ha magukban nincs is értékük, de értékessé teszi őket az az igyekezetük, hogy föntartsák az aranylánc folytonosságát.

A mi erőnket is az kezdte ki, ami a nyugati emberét, mert mi, mai öröklött tulajdonságainkkal és intézményeinkkel *bizonyára nyugati emberek vagyunk*. A mi hivatásunk az, hogy Széchenyivel vagy Szent Istvánnal meginl csak a Nyugattól kérjünk tanácsot. Ne hallgassunk a — talán jogosult — bosszuérzésre, amely a hálátlan nyugattól való elfordulásra izgat. Mert a Nyugat nem az entente államainak összessége, hanem a keresztyén civilizáció, — az a levegő, amely nélkül nem élhetünk. Nem a Nyugat kedvéért kell mellette kitartanunk, hanem a *magunk kedvéért*: nem az osztrákok vagy a franciák kedvéért voltunk a keleti végek őrtálló Genovévája, hanem a magunk szent kötelességéből és érdekéből.

De a Nyugat felé való fordulás nem jelenti a Nyugat minden uj betegségének, minden nyegle divatjának való behódolast. Azért kell mindnyájunknak Nyugat felé tekintenünk, hogy ne egy két avatatlan „szakértő“ csapjon föl a nyugati müveltség vagy a nyugati jogrend szószólójának. A nyugati kulturát nem lehet kisajátitania senkinek, mert a nyugati kultura nem Brandes, nem Maupassant és nem Bernhardt Shaw: a nyugati kultura java, morális és gyakorlati értéke mindnyájunk vérében kering és ki tudja, nem-e egy haarlemi tulipánültetvényes, vagy egy debreceni kollégista diák lelkében éli-e legtisztább, legjellegzetesebb életét!? Ezért vagyunk mi magyarok talán szerencsésebb helyzetben, mint a nyugati nagy nemzetek: mi nem vagyunk benn a nyugati kultura forrongásának legbelsőbb, legpokolibb körein, sulyos földrajzi helyzetünk sok olyan kijózanitó tanáccsal szolgált nekünk, amilyenekben nyugati bajtársainknak sohasem lehetett részük. Mi igazán tudjuk, mit jelent a nyugati keresztyén civilizáció; mi, akiknek a védekező kard van az egyik kezünkben, mig a másikkal épitünk, érezzük, hogy nem szabad kedélyeskednünk a veszély óráiban. Nekünk kell letisztábban látnunk és legkitartóbb szerelemmel szeretnünk az igazi civilizációt, mert mi helyes távlatból látjuk ezt a legfőbb ideálunkat és mert megsenvedtünk érte.

Hankiss János.

MAGYAR HORTOBÁGY

Forró szerelmek gyüljetek körém
Alélt a szivem: uj tüzekre vágyom.
Van még remény a puszta föld ölén,
A magyar Hortobágyon?

Van még erő és gyujtó napvilág?
Nótás legény a selymes, füves ágyon?
Szerelmes, édes, nyiló vadvirág
A magyar Hortobágyon!

S a puszta-szél, a zord, egelverő
Áljárja még a vén csikós-tanyákat?
Serkent-e még az ős-pogány erő
Ficánkoló, szüz magyar paripákat?
Van még az égen ujjongó madár?
Belátni még a tünő messzeséget?
S a délibábos, fényes láthatár
Mutatja még az ős-magyar meséket?
A puszta lelke semmit nem beszél?
Lesz még virág a selymes, füves ágyon?
Felzug-e még a zengő, fürge szél
A magyar Hortobágyon?

Ha majd az élet uj tüzekre gyul
S megáll a fény a puszta-lány haján,
Petőfi lép ki lá hatatlanul
A hortobágyi csárda ajtaján,
Följárja szél a vén csikós tanyákat,
Magasra lobban minden ősi vágy
S szőrin megülve büszke paripákat
Elindul ujra majd a Hortobágy
Hajrás erővel, csattogó körömmel
S egelverő, nagy égi szent örömmel
A délibábos messziségbe vágyom...
Haljak meg o t, a puszta föld ölén,
A magyar Hortobágyon.

LISZT NÁNDOR

Debrecen egyedüli altruisztikus alapon álló temetkezési intézete a

KANSZ

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA
Telep: Barczi-ucca 3. szam alatt
Iroda Rózsa-ucca 2 sz., a „Hangyanál“

A legolcsóbban vallal mindenféle diszes és egyszerü temetést

Karácsonyfa-ünnepségek

Ne vigy minket kisértetbe...

A nagy magyar fekete barakk apró vértanui az Ébredő Magyarok karácsonyfája alatt

(*A Hajdufőld tudósítójától.*) Szerdán délután 3 órakor a debreceni ébredő magyarok Kalvin-téri klubjában jóságos magyar szivek felszitották a betlehemi csillag enyhületet adó fényét és melegét nehány tünő esti órára a magyar nyomor és szenvedés rettentő éjszakájában is.

Könnyesen, betegen, rongyos félmeztelenül állotta körül az ébredő magyarok karácsonyfáját a magyar jövendő:

40 pici gyermek,

akiknek az a megbocsáthatatlan bünük, hogy az édes apjuk a Doberdón állja a vártát még ma is téritett ünneplő Debrecen.

Mikor a karácsonyi gyertyácskák fénye a szánakozó és szenvedő szemek könnyes csillogásában egy imádsággá szövődött össze, mintha megzendült volna a csend, hogy csak egy, csak egy kéréssel ostromolja a bezarult egeket: *Uram, ne vigy minket kisértetbe!*

A legárvább magyar gyermekek karácsonyi ünnepét

dr Szathmáry István

elnök a nemzeti Hiszekeggyel nyitotta meg, azután meghatódott, meleg szavakban szólott az ÉME szegényeihez:

— Mikor idebent magyar testvéri szeretettel dobog össze a szivünk, odakint a szeretetlenség orgiákat ül. Mikor idebent boldogok vagyunk, hogy adhatunk, odakint akkor boldog a világ, ha elvehet. *Az ÉME nekünk nem cégér, hanem szivünk egésze.* Ezek a kis ajándékruhák nem reklám, hanem a szivünk egy-egy darabja, mert

a magyar szegényen segiteni olyan jó és megnyugtató dolog.

Ti szegény magyar anyák! — folytatta, — mi nekünk nem fontos az, hogy ti honnan jöttök, mit gondoltok és mi a szándékotok, csak az fontos, *hogy szegények és magyarok vagytok.*

A könnyes meghatottsággal fogadott jóságos szavak után *Arvay* László orvostanhallgató adta elő *Liszt* Nándor magyar Miatyánkját, azután pedig a kis gyermekek énekelték el a meggyujtott karácsonyfa körül, hogy:

Mennyből az angyal eljött hozzátok...

Majd *ifj. Szele* György alelnök beszélt a gyermekeknek a betlehemi csillagról, amelyet mi nagyok és öregek elveszitettünk a szemünk elől, de a gyermekek, akik még most is látják azt, el fognak bennünket vezetni utána a magyar Betlehembe.

„*Az Istennek szent angyala*“ eléneklése után a negyven kis gyermek a kávéból és piros, mosolygós kalácsból álló uzsonnájához ült, majd

mind a negyven uj ruhát és tizenkettő uj cipőt kapott.

Hozzátartozóiknak ezenkivül ötven fehér kenyeret, szalonnát, lisztet, babot, burgonyát juttatott karácsonyi enyhületül az ébredő magyarok jósága.

A mélyen megható karácsonyestét a *dr Szathmáry* István elnök közvetlen, meleg szavai zárták be, akinek sok szenvedést látott, ifju erdélyi szive gyönyörü példáját adta a debreceni ébredő magyarság karácsonyi szeretet-akciójával annak, hogy mily sok boldogtalan, szegény magyarról emlékezik meg a jóságos Isten, ha akad csak egyetlen ő hozzája hasonló valaki,

aki magáról másokért minden pillanatban kész megfeledkezni.

A menekült diákok karácsonyfa-ünnepélye

(*A Hajdufőld tudósítójától.*) Lélekemelő, szép ünnepség keretében tartották meg karácsonyfa ünnepélyüket a menekült főiskolai hallgatók, akik a mostoha körülmények következtében a Megváltó születése napján is nélkülözni voltak kénytelenek a szülői ház melegét. A karácsonyestét a *SzEFHÉ*nek a *Diáknyomorenyhitő Akcióval* karöltve inditott gyüjtése tette lehetővé, amelynek eredményességét elsősorban a *MANSz*, *Székely Társaság* s az *Akció* vezetője, dr *Kenézy* Gyula professzor tették lehetővé nemes lelkü támogatásukkal. Igy körülbelől hatmillió korona készpénz és rendkivül sok szeretetadomany gyült össze, amit délután négy órakor osztott szét a menekült fiuk között a *SzEFHE* helyiségében a székely diákok vezetősége.

Az ünnepség

A *SzEFHE* Péterfia-utcai kis internátusának legnagyobb lakószobájában állitották fel a karácsonyfát, alatta az ajándékokkal, s itt zajlott le a megható ünnepség is, amelyen mintegy huszonöt honta'an diákon kivül megjelentek dr *Darkó* Jenő egyetemi professzor, a *Székely Társaság* elnöke, a társaság szamos előkelő tagja s szépszámu közönség. Az ünnepélyt *Kolosváry-Borcsa* Mihály elnök nyitotta meg a székely imádsággal, majd meleg szavakban mondott köszönetet a *Székely Társaságnak* szeretetteljes támogatásáért s a nemeslelkü magyar asszonyoknak karácsonyi adományukért. Utána dr *Darkó* Jenő tartott mélyhatásu, hatalmas beszédet, amelyben a szeretet örök erejére hivatkozva,

törhetetlen hitre és összetartásra

hivta fel a menekült székelyeket. *Jung* Sándor hatásos szavalata után *Kolosváryné Voith* Ilonka énekelte el megragadó erővel és pompás művészettel a *Székely Miatyánkot*, mire *Noéh* Ferenc nagyhatásu szavalata következett. *Párcsy* Pál hededümüvész mély átérzéssel és brilliáns technikával előadott *Wieniewszky Legendája* után a jelenlévők elenekelték a *Magyar Hiszekegyet* s a lelkemelő ünnepség véget ért. Ezután *Nagy* Sándor alelnök, a karácsonyi akció agilis vezetője osztotta ki az ajándékokat, amelyekből részesült minden Debrecenben lévő menekült diák.

A nagylelkü adományokért ezuton is hálás köszönetet mond a *SzEFHE* elnöksége. A részletes kimutatást legközelebbi számunkban közöljük.

A Jótékony Nőegylet karácsonyi ünnepélye.

December 23-án 3 órakor lélekemelő ünnepély folyt le a Jótékony Nőegylet Péterfia utcai árvaházában.

A nőegylet elnöksége, élén *Fráter* Erzsébet elnöknővel, ekkor osztotta ki a Nőegylet árvái és szegényei között a gazdag karácsonyi ajándékot, amelyek a Nőegylet tagjainak s a Debrecen társadalmának nemes szivü adománya folytán gyült össze. Mintegy 150 szegény és árva között kiosztatott mintegy 15.000,000 kor. értékü téli meleg ruha és élelmiszer. A Nőegylet vezetőségét fáradhatatlan tevékenységéért csak hála és elismerés illetheti meg.

A szinészgyermekek karácsonya

A debreceni Csokonai-szinház művészgárdája a debreceni szinészgyermekek karácsonyara gyüjtést rendezett Debrecen társadalma körében. Az összegyüjtött összegből a körülbelül 15 szinészgyermeknek igen szép karácsonyfát s értékes ajándékokat, tulnyomó részben ruhaneműket vásároltak, amelyeket kiosztottak a szinészgyermekek között.

Szerdán délután, a gyermekelőadás végeztével felgyujtották a szinpadon a gyönyörü, dus karácsonyfát, majd *U. Kováts* Terus a sok, szép és értékes ajándékot szétosztotta a gyermekek között.

A szépen sikerült karácsonyest a szinház több lelkes müvésztagjának s elsősorban különösen a nemesszivü *U. Kováts* Terusnak köszönhető, akik fáradhatatlanul s nagy buzgalommal munkálkodtak azon, hogy emlékezetes karácsonyt szerezzenek a debreceni szinészgyermekeknek.

A pápa megnyitotta a szent évet

A hercegprimás nyilatkozata a szent év jelentőségéről

Rómából jelentik: Évszázadosszertartások szerint nyitotta meg szerdán XI. Pius pápa a Szent Péter-templom szent kapuját és ezzel

megkezdődött az 1925. évi jubiláris szent év.

A pápa a legfőbb méltóságok kiséretében először a sixtusi kápolnába ment, majd innen, hordozható trónusára ülve, bevonult a Szent Péter-bazilika előcsarnokába, amelynek jobboldali felső kapuja az ugynevezett szent kapu. Itt a pápa felült a trónusára, majd egy fehér kötényt adtak rája, amellyel a szent kapu elé ment. Oresti Giorgi a kezébe adta az arany kalapácsot, amivel a pápa a szent kapun levő keresztre háromszor kettős ütést mért.

Ennek végeztével a kőmivesek bedöntötték a szent kapu falát s gyorsan eltakaritották a törmeléket. A pápa ezután a szent kapun keresztül egyedül bevonult a Bazilikába. Nemsokára követték őt az előkelőségek és egyházi méltóságok, akik párosával vonultak keresztül a szent kapun, megcsókolva annak annak ajtófáját. A Szent Péter bazilika belsejében a pápa áldást osztott a hivekre, majd

a kardinálisok kihirdették a szent év megnyitását.

Az ünnepély végeztével a pápa visszatért a Vatikánba.

Csernoch János hercegprimás nyilatkozott munkatársunknak a karácsony napján kezdődő szent év jelentőségéről.

A magyar katholikus egyház — mondotta a hercegprimás —

nagy előkészületeket lesz a szent évvel kapcsolatos egyházi ünnepekre.

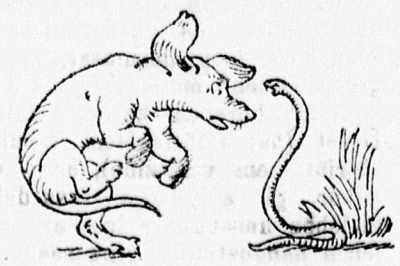
A római zarándok uttól mindenekelőtt a magyar katholikusok hitéletének nagy fellendülését varja. Ujból feltudjuk kelteni a világ érdeklődését Magyarország sorsa iránt. Alkalmunk lesz rá és bizonyságot akarunk és fogunk tenni az egész világ előtt arról, hogy a magyarok, dacára a sors mostohaságának,

dacára az ország megcsonkitott voltának, élnek és élni akarnak továbbra is

és mint a mult-ban, a jövőben is hivatott őrei lesznek a keresztyén civilizációnak.

Rendelet a táviratok vasárnapi dijszabásáról

Budapest, december 24. A kereskedelmi miniszter azt a megszoritást, hogy vasárnap és Szent István napján a belföldi forgalomban a magántáviratok csak mint sürgős táviratok vétetnek fel háromszoros dij mellett és hogy ezeken a napokon a belföldi forgalomban kért magánbeszélgetésekért is háromszoros dijat kellett fizetni, december végével megszünteti, 1925 január 1-től a vasárnap és Szent István napján ugy sürgős, mint magántáviratokat fel lehet adni és ugy közönséges, mint sürgős, valamint igen sürgős magánbeszélgetéseket és közönséges és sürgős meghivást is be lehet jelenteni. Ezeken a napokon feladott magántáviratokért azonban a belföldi forgalomban táviratonként 5000 korona, a bejelentett magánbeszélgetésekért és magánhivasokért pedig a belföldi forgalomban beszélgetésenként és meghivásonként 10 ezer, azaz tizezer korona pótdij fizetendő. Az állami és hirlapi táviratokért, továbbá az állami és hirlapi beszélgetésekért vasárnap és Szent István napján sem jár pótdij.

Szabadalmazott „AGRARIA“ patkányirtó huskonzerva

a jelenkor legtökéletesebb irtóanyaga, mely husból, zsirsdékból és emberre, házi állatra veszélytelen, csak patkányt és egeret ölő vegyiszerekből van készitve, tehát mindenütt alkalmazható. Tömegirtásra, 400 négyszetöl területhez 1 kilogramm irtóanyag szükséges. — Kapható minden gyógyszertárban, droguériában és fogyasztási szövetkezetekben

Vakoló kanállal...

Walpurgis éj

Alacsony tüzhelyen kisütben főnek az igéretek. A fölszálló gőzben sok miadenféle gyanus alak mutatkozik Az üst körül mungóboszorkányok ülnek. Háttérben kandurok, pandurok, büdi boszorkányok, banyák és manók orditanak Utóbbiak — tudniillik a manók — valamennyien kormányfőtanácsosok.

Faust:

Minő család! Óh, mennyi görbe ormány:
Félek, hogy egyszer összedől a kormány.
S a munkapárt is füstöt ereget,
Főzők tehát uj csodaszereket.

Mephistó:

Jól van fiam, a munkapárti lét
Varázsitallá teszi ezt a lét,
Mungók, zsidók s a többi jó herék
E folyadékot rosszul keverék,
De nézd amott, ni, ott jön egy banya,
Kiverte már a részvényes ragya,
Nyitott a szája: rettentő nagy ür,
Ez lám a rém...

Faust:

Óh, szentséges Klotür!

Mephistó:

Megfőzi majd az egységes levet,
Beléje téve csöpp előleget,
Lisztet, kolompért, részvényt és szalámit,
Egyszóval azt, mi éltet és elámit,
Mlutak zenéjét, holnapot s a mát
S az ugynevezett Eskütt-panamát.

Kandurok kara:

Itt a lábos, ott a bögre,
Benne föl a nemzet ökre.
Amit épit, összerombol,
Mungó-macska benn dorombol.

Macska-kölykök:

Ezt se vártam volna tőled:
Hol van ám a gyors előleg?
Fogy a remény, nő az ár:
Hol van hát a seprüszár?

Faust (egy tükörben nézve magát):

Mit látok im? E nagy tükör varázsa
Férfit mutat, ki sulyos, mint a mázsa.
De hah! Mi baj, mi nékem ennyit ártott?

Mephistó:

Nem látod-é a néma munkapártot,
A politikát és a meg nem értést
S a feleletre váró napi kérdést?

Faust:

Rogyott a láb és megfogyott az arc...
Oly szörnyü kép és elveszett a harc.
Ezernyi rém, ó, semmi sem örök...
De mik lehetnek itt e sömörök?

Mephistó:

Okozta ezt az élni akarás,
A takarás, a tulsok vakarás,
Antant-barátság, külföldi hitel t
Rossz volt a terv, de jó a *kivitel!*

(Pénzügyi mamelukok egy koronát hoznak, de elejtik és 0.0070 darabra törik szét. Az üst ezalatt kifut. A boszorkány rémitő kiabálással lecsap a lángon át.)

Boszorkány:

Jajajajajajaj!
Borzasztóan nagy a baj.
Hol a fene, hol a frász:
Szónokol a tisztelt Ház.
Kis lakás, nagy lakás,
Van belőle nagy rakás.
Tegnapután, máma reggel,
Álmodjál az előleggel:
Városvégen. faluszélen
Megkapjátok tavaly télen!

Mephistó:

Nem ugy anyám! A könyvet vedd elő,
Hogy meddig élhet a tisztviselő?

(A boszorkány furcsa mozdulattal egy nagy „B" betüt ir le és csudadolgokat rak belé: négy-öt betüt ir le és csudadolgokat rak belé: négy-öt pénzügyminisztert, kevés külpolitikát, klotürt, elnémitott irredentát, lakásinséget, Eskütt Lajost és más oszmehulladékot. Végül egy könyvet vesz elő és olvasni kezd.)

Boszorkány:

Egyszer egy az egy,
Minden tönkre megy.
Kettő, — minden remény meddő.
Három, — de hiába várom.
Négy, — Te is tönkre mégy.
Öt, — nem oszlik a köd.
Hat, — jön a kóser had.
Hét, — hozzák már a B t
Nvolc, — fizetési polc?
Kilenc meg a tiz,
Oda van a piz. Bajba sohse keveredj:
Ez mungó egyszeregy!

Faust:

Ez hát a lét, a tudomány, a férc...
De hah, mi jő? Egy átkozott lidérc.
Szürnyü való? Talán csak vizió?

Mephistó:

Agyrém. Ne félj! A szent revizió...
Antant köröknek bája hinti szét,
Népek ligája nyujtja bal kezét.
Vedd el tehát: nehéz ilyet tanálni.

Faust (kitörve):

Rosszul vagy — óh, jaj — megyek... szanálni...

LISZTIUS.

Krisztustalan Karácsony

(Betlehem-járó kurucok éneklik 1924 ben)

Ne hidd, hogy eljőjjön, ne hidd, hogy megváltson
Nekünk pajtás nem lesz soha se karácsony.

Véres gyászos mára nem jön boldog másnap
Jászol se maradt a magyar Messiásnak!

Idegen Heródes töreti meg testit
A mi Krisztusunkat anya-méhbe vesztik.

Zsidó-császár kényén prédán fut a verünk
Megyünk.. Betlehembe el tán sohse érünk!

De fekete éjben valahol a jászol
Üresen, sötéten nem hiába gyászol.

Hirdeti, hogy utunk, ha csillag nem futja,
Mégis út maradt a három király utja.

S Betlehem felé — jajj. — szenvedéssel, vérrel
Szeretet helyett a gyülölet vezérel.

S csillogtalan éjjel lángja után menve,
A kardunk, a kardunk visszük Betlehembe.

Lehet oda érünk, lehet, hogy nem érünk
Vagy elhull, vagy marad szivünkben a vérünk.

Lehet hideg vesz meg, vagy az ordas esz meg,
De hogyha elérünk magyar Megváltó kért,
Megfizetünk egyszer mégis Heródesnek!

MARSCHALKÓ LAJOS.

PÁRIS TÁPLÁLKOZÁSA

Páris, 1924 december.

(A Hajdufőld párisi levelezőjétől.) *Brillat Savarin*, a táplálkozás esztétikusa, már jóreg irásba foglalta Páris gyomoréletének legfölsőbb Kodexét s azóta ez az élet csak fejlődött finomság és differenciálódottság tekintetében. Páris nyelve — az ökonomia bizonyos korlátai között ugyan, de nagy jólétben fejlődve — ma minden esetre egész *Európának legraffináltabb izlelő organuma*. Itt nincs egyetlen gyári munkás sem, aki durva munkájához durva táplálkozással szerezné be a szükséges energiát, nincs itt tömegfőzésre alapitott olyan munkás-étkezde, amely menengedhetné magának, hogy leszálljon a német nagyvárosok *Volksküche* jének quantitativ főzelék-étrendjéhez. Párisban szegénynek és gazdagnak étkezését egyaránt bizonyos általános követelmények szabják meg, melyeknek feladása a legszélsőbb nyomort jelentené.

Százezrek étkeznek a vendéglőkben

Tudnunk kell mindenekelőtt, hogy Páris hárommillió lakosa közül közel egyharmadrész, — tehát óriási szám — nem vezet önálló konyhát. A gyári, ipari és kereskedelmi alkalmazottak és munkások, magán- és állami tisztviselők százezrei étkeznek a minden utca minden második házában található *restaurant*-okban. Legkeresettebb az ugynevezett *Prix-fixe*-ek, ahol mintegy félmillió ember (s a vendéglősök statisztikája szerint egyre növekszik) költi el naponta diné-jét s dejeunné-jét (Párisban az étkezési idő kissé eltolódott a mieinkhez — s általában a német-középeurópaihoz viszonyitva, azonban korántsem annyira, mint azt minálunk tájékozatlanoktól gyakran hallani, hogy t. i. az ebéd és vacsora átlagos beosztása meg ne maradna. Mindössze az a különbség, hogy az ebéd már 11 órakor kezdetét veszi s 12 órakor a bennszülött párisi mind ebédel (hivatalok munkaideje kivétel nélkül délben — megszakitott —) s 2 órakor valamennyi étterem üres már. A vacsorát fél 7 órakor kezdik s 9 ig tart, kisebb étteremkben ezzel az üzem be is fejeződik. Luxus-helyeken, különösen az *Opera* vidékén s az u. n. *riche*-negyedben, az Étaile s a Champs-Elysées körül ezenkivül *soupé*-t is szerviroznak, a mi szinházi vacsoránknak megfelelő időben.

A párisi menü

A *Prix-Fixe*-ek (— szabott ár —) nagy forgalomra alapitott polgári étermek, megszabott menü rendszerrel. Van 12—10—7 és 5 frankos menü, de az olcsóbb helyeken már *3 fr. 50* c.-ért is lehet étkezni, (magyar pénzben mintegy 14 ezer koronáért) a legegyszerübb ebédet természetesen ami azonban itt sem áll kevesebből *négy fogásnál*. Ebben bennfoglaltatik mindenekelőtt korlátlan mennyiségben az asztalokon nagy kosarakba halmozott hófehér kenyér (Párisban mást nem is látni) aztán választás szerint leves, — amit a francia ritkán eszik — vagy helyette a *heaurs-d'oevres*-ek, előételek egyike, amelyekből igen bő választék található már a legegyszerübb vendéglőkben is. Ez vagy tojásétel, omelette, vagy osztriga, ami itt igen olcsó, vagy izlés szerint portugál kagyló, vajban sült csiga, ludmájjal töltött friss paradicsom, rák vagy homard *mojonnaise*-zel, stb. stb., amit az inyenc gyomor étvágygerjesztőnek csak kigondolhat. Némelyik étteremben az előétel mennyisége korlátozatlan, az asztalon szabadon álló tálalóedényekből ki ki szabadon csillapithatja étvágyát. A második fogás husétel, az olcsóbb étlapokon halféle, jobb helyen 4—5 féle sült vagy ragaut választéka, melléje azonban semmi köritės, legfeljebb külön kivánatra saláta, olajjal; a francia legszivesebben magában eszi az angolos módon sütött hus-szeleteket. A főzelék, mint külön harmadik fogás következik ezután; a változatosság ebben is igen nagy még olcsóbb helyen is. *Pomme frite* a favorizált főzelék; olyan ez, mint minálunk a *zörgősre kisütött* krumpliszeletek, csakhogy nem zsirban, hanem vajban vagy olajban piritva.

Párisban nem isznak vizet

Az egyes fogások között — mivel a párisi viz szüretlen Szajnaviz, ihatatlan és egészségtelen — a párisi kirárólag bort iszik; a bortermő dél és Bordeaux vidéke az olcsó bor hihetetlen mennyiségével árasztja el Párist; ez itt a legkedveltebb ital, noha erősen csersavas, ugy, hogy az idegen inkább csak a szintén olcsó, de hasonlithatatlanul jobb fehérbort issza. A *3 fr. 50* c-es menü egyébként választásra jogosit fehér vagy vörösbor, egy üveg sör, almabor (cidre) vagy mesterséges-ásványviz között. Jobb borért *supplément*-et kell ráfizetni. Főzelék után a sajt következik; ez már nemzetközi; de dominál az érett cammembert-i sajt, kapni tejfölös-turót, tejszin krémet vagy joghourt-ot is. A dessert gyümölcs, jam, vagy sütemény; banán, narancs, gránátalma, közönséges és olcsó gyümölcsök itt s legujabban az almához hasonló japán *kháki* is ellepte a piacot. Az alma és körte aránylag drágák, szilvát és barackot egész őszön látni is alig lehetett.

A vacsora

A vacsora nagyjából az ebéd megismétlése, gyakran — még télen is — fagylalttal vagy *parfait*-val a végén. A thea benszülött párisi előtt ismeretlen, kapni is alig lehet, csak a külön angol és külföldi vendégek számára fenntartott *thee room*-ban s a khinai diáknegyed barjaiban.

A mennyiségre nem ad sokat a francia, étkezésében kizárólag a kvalitativ elv vezeti. Az elkészités mindig izletes s a szervirozás izléses és kifogástalan, valahogyan összefügg ez a kényes és érzékeny lelkével is, mely végre is az anyag fizikai épületében bontja ki pompás szárnyait.

Azonban bizonyos, hogy a faj dekadenciája is korrelativ (eredője vagy vagy oka-e nehéz volna eldönteni) az elés e kultészával s az ember önkéntelenül is arra gondol, hogy a sokféle mártással és füszerrel finomitott pazar párisi konyha nehezen termelhet nyers életerőt a tengernyi vért veszitett francia nemzet jövője számára,

Dr Ajthay Miklós.

Nagyszabásu nemzetépitő munka folyik a mühelytelepen

Huszonnyolc egyesület és alakulat dolgozik a vagongyárban a magyar kulturáért -- Látogatás a máv mühelytelepen

(A Hajdufőld tunósitójától.) Ebben a behemót, nagy alföldi Porkopoliszban ugy él itt ez a kis telep, mintha egy másik város lenne. Dolgosabb, tisztább és magyarabb, mint az a másik, amelyet Debrecennek hivnak. A lakói munkások, tisztviselők, vasutas emberek, akiken kegyetlen ostorral szántott végig a háboru, forradalom, az oláh megszállás és az utolsó évek nyomorusága, de akik szivben, lélekben mégis magyarok maradtak s olyan kulturát teremtettek itt, hogy igazi gyönyörüséges ámulással csodáija meg mindenki, aki erre jár. Nem szólva arról, hogy példát vehetne róla az álmos, a lomha Debrecen is, kétségtelen, hogy egyetlen mühelytelep sincs Magyarországon, amelynek szociális berendezései ilyen tökéletesek, kulturája gazdagabb, társadalmi élete élénkebb és magyarabb volna, mint a debreceni mühelytelepé.

Huszonnyolc egyesület

Talán semmisem jellemzi jobban ezt a pezsgő, lüktető életet, mint az a körülmény, hogy a mühelytelepen huszonnyolc egyesület társadalmi szociális intézmény müködik, köztük a VOGE, a keresztyén szocialista vasutasok és munkások gazdasági szervezete, amelynek 912, s a vagongyári MANSz, amelynek több mint 500 tagja van. Hatalmas és megbecsülhetetlen kulturális müködést fejt ki ezenkivül az *Egyetértés* önképző dal- és zeneegylet.

Az Egyetértés önképző dal- és zeneegylet

Taglétszámra és munkálkodásra nézve is ez a leghatalmasabb és legvirágzóbb. Tizennégy alosztálya s 1020 tagja van. Elámul és tiszteletteljes csodálkozással nézi az ember azt az óriási, lelkes és szivós munkát, amit ez az egyesület végez. *Horváth* Károly karnagy és *Heyneke* Ooszkár alelnök vezetésével 56 tagu pompás énekkara, *Erlich* József karnagy és *Sidó* Géza vezetése alatt 24 tagu fuvózenekara, *Solecky* Ede irányitása mellett 11 tagu zenekara müködik. A 46 tagu filmharmónikus zenekar pedig, amelynek karnagya *Erlich* József, ügyvezetője *Sidó* Géza már a debreceni zenekultura egyik legjelentősebb tényezőjévé fejlődött s pompás müvészi hangversenyeit mindig a legnagyobb örömmel látogatja a debreceni zeneértő közönség.

Szinház, mozi, tudományos előadások

Mint az *Egyetértés* önképző dal- és zeneegylet egyik alosztálya *Sidó* Géza igazgatása alatt gyönyörüen müködik a 26 tagu szinjátszó társaság, amelynek kitünő mükedvelői között számos igazi müvész is találtatik.

A diszteremben pompás modern nagy szinpadot állitottak fel s csaknem minden szombat este van előadás. A müsor mindig magyar, mindig hazafias, irredenta szellemü, akármit is beszélnek a *Györki*-Grószok, *Propper* Samuk és *Nagy* Vincék, a vagongyár munkássága minden alkalommal zsufolásig tölti meg a 600 ember befogadására alkalmas termet. Szinre hozták már a legszebb magyar darabokat, népszinmüveket, drámákat, kitünő jó előadásban játszották a *Nótás kapitányt* s nemsokára színre kerül a *Süt a nap* is Soha, de soha nem volt még előadás, amelyet ne zsufolt ház nézett volna végig.

A szinpad mellett azonban vetitő gép is van a teremben tudományos, mozi előadások számára s gyakoriak a népfőiskolai előadások is, amelyeket szintén nagy élvezettel látogat a munkásság.

Társadalmi élet

Meglepően fejlett és élénk a társadalmi élet is. Ugyancsak az *Egyetértés* önképző dal- és zeneegylet keretei között müködik az olvasó és játékterem, amelyben van billiárd, sakk, ehhez tartozik a kuglizó is és a 8000 darabból álló könyvtár, amelynek egyrészét az oláhok feltüzelték ugyan, de a havi forgalma igy is eléri az 1600—2000 kötetet. *Kassay* József vezetésével egy 4 tagu borbizottság egészíti ki mindezt. Szépen felszerelt, nagy pincéjük van s az olvasóteremben igy a munkás megtalálja ha meg megszomjazik a bort is. Nem megy a külvárosi lebujokba vörös agitátorok mocskos beszédét hallgatni.

Istentiszteletek

Szombat délutánonként a terhes, de becsülettel elvégzett munka után ujabban a munkásság számára istentiszteleteket is szoktak tartani. S a munkásság, amelyet szeretnek azzal vádolni, hogy atheista, vallástalan, ilyenkor szorongásig tölti meg az olvasótermet, hogy hallgathassa *Uray* Sándor lelkész ajkáról az Isten igéjét. Legutóbb harmóniumot szereztek be s igy már *Szabó* Lajos igazgató-tanitó harmónium kisérete mellett zeng fel a zsoltár szombat délutánonkét a munkások ajkán.

A vagongyári Mansz

Az *Egyetértés* mellett a leghatalmasabb munkásságot a *Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének* vagongyári csoportja fejti ki. Az asszonyok, lányok táborának élén *Kabay* Györgyné, ez a lánglelkü, kitünő magyar asszony végez fáradhatatlan kitartó munkát, amelynek jelentőségét csak az tudja igazán méltányolni, aki közvetlen közelből látja azt. A vagongyári Mansz az élet minden vonatkozásában nagyszerü hazafias tevékenységet fejt ki. Szövődéjében, ahol négy szövőszék van állandóan üzemben, szorgos női kezek dolgoznak egész nap. Áldásos munkát végez a jótékonysági, gazdasági osztály is. Szépen, eredményesen müködik a varró és szabászati iskola, a játék készitő tanfolyam. Élénk társadalmi élet folyik a Mansz leány klubbjában, de emellett a vallásos és erkölcsi életre is gondot fordit az asszonyok mindenre kiterjedő figyelme, amennyiben hetenként egyszer a református, egyszer pedig a katholikus nők számára rendeznek magas szinvonalu vallásos délutánokat. A magyar asszonyok, leányok ott vannak mindenütt ahol segiteni kell. Meleg tiszta szivük, nemes lelkük bizony nem egy szegény magyar anyának árva munkás gyerek sivár életére hintett napfényt s lankadatlan munkájuk eredményéből már eddig is milliókat forditottak jótékony célokra.

Az ifjuság nevelése

Meglepően fejlett a vagongyárban az ifjuság nevelése és a test kulturája is. A *Kabay* György elnöklete alatt müködő DVSC 1, amely az ország legjobb vidéki sportegyesülete, labdarugóiból pedig Debrecen bajnok csapata kerül ki, országszerte ismerik. A vagongyár levente egyesületében, melynek elnöke *Alberty* Nándor szabadgyakorlatokra, tornára, céllövészetre oktatják a munkás ifjuságot, hogy annak idején majd bátor, harcos katonája lehessen a magyar jövendőnek.

Nagyszerü fegyelmezettségével, pompás felszerelésével első helyen áll a *Kramer* Gyula felügyelő vezetése alatt álló vagongyári cserkészcsapat is, amely — érdekes megjegyezni — az első munkáscsapat volt Magyarországon. A csapatnak szép tiszta cserkész-otthona van, amelyben állandóan élénk szellemi és kézügyesitő munka folyik s lelkes vezetők tanitják, neveiik a munkás ifjuságot a hazának és a boldogabb jövendőnek.

Egyéb intézmények

Helyszüke miatt szinte elő sem tudjuk sorolni a többi társadalmi szociális és kulturális egyesületeket, amelyek mind hasznos és értékes munkát fejtenek ki. Ilyen a temetkezési önsegélyző egyesület, a házépitő, fuvarozási vállalat, a Méhész Kör, a Tanmühelyi Önképző-kör, a Humanitárius osztály, amely utóbbi rengeteg jótékonyságot gyakorol. Szociális szempontból igen fontos a csecsemő és anyavédő intézet, amelynek ingyenes rendelésein mindig nagy tömegekben jelennek meg a munkás asszonyok.

Munka az egész vonalon

Köteteket lehetne irni arról a sok szépről és jóról, amit itt lát az ember s a fekete magyar éjszakában mint az eljövendő hajnal világossága éri a magyar szivet ez a pezsegve lüktető élet. Itt nincs ideje a munkásnak arra, hogy a vörös agitáció könnyen terjedő mérgével szivja tele a lelkét, mert minden szabad percét nemes élvezetekkel, szórakozással töltheti el. S ennek a hatása megérződik a mühelytelep politikai életében s is, amennyiben a VOGE, a ker. szocialista vasutasok szervezete több mint 900 tagot számlál és *Macsata* József kitünő vezetésével hazafias magyar szellemben munkálkodik a magyar feltámadáson.

Itt a gyermeknek, a serdülő ifjuságnak nincs ideje arra, hogy csavargással töltse az időt, a fiatal lánynak, hogy erkölcsrontó mozi darabokat nézzen, vagy kaland után futkosson, a munkásnak, hogy korcsmába igya el a keserves keresményét, mert minden szép élvezetet, szórakozást megtalál idekint.

A munka frontjának élén

S ennek az óriási, szivet-lelket gyönyörködtető munkának élén maguk, a telep vezetői állanak. Nem mint feljebbvaló, hanem mint testvére, barátja a másik magyar testvérnek, a munkásnak. *Kabay* György mühelyfőnök a férfiak, felesége pedig a lányok, asszonyok között végez megértő, támogató, mindenre kiterjedő gondosságu, izzó hazafiságu munkát, amelyben legnagyobb segitő társuk *Sidó* Géza főmérnök, aki éjjel-nappal fáradtságot nem ismerve, küzd és dolgozik.

Ebben a küzdelmes, de szép munkában velük van minden egyes tisztviselő és munkás, akik mind megérdemelnék, hogy ide irjuk a nevüket.

A feltámadás felé

A mühelytelepnek lakóit megtépte a nagy vihar, összetörték a szinpadjukat, feltüzelték a könyvtárukat, kifosztották kulturális intézményeiket az oláhok és rövid idő alatt mégis mindent pótolni tudtak, sőt jobbat, szebbet teremtettek annál, ami elveszett. És ez a munka példaadással szolgálhat minden magyarnak. Mutatja azt, hogy tiszta szivvel, egymás megbecsülésével és kitartó lelkes munkával mennyi szépet és nagyszerüt lehet alkotni. Mutatja azt, hogy az életért, feltámádásért dolgozni kell, sokat, sokat és sohase eleget és akkor hiába minden hazugság, minden árulás, mégis csak elérkezik az élet feltámadása, a megváltás. Az utját már megmutatták ezek a lelkes emberek. Most már csak rajtunk, a többieken van a sor, hogy mi is ugy menjünk előre rajta, mint régen a három királyok, amikor csillag mutatta utjukat Betlehem felé.

Marschalkó Lajos

PÜSPÖKI URADALMI BÉRPINCE R.-T.
VÁC
palackozott és hordós fajborai utólérhetetlenek.
Karácsonyi
és ujévi ünnepekre a legjobb ajándék
Kapható kicsinyben minden fűszerüzletben.
Nagyban kapható: Trigárszky Emil-nél Hunyadi-u. 13.
Telefon 158.

Órák, Ékszerek
legolcsóbban kaphatók
Végh és Szabónál
Hunyadi-utca 15. sz.
Szakszerü javitások legolcsóbban készittetnek.

Hirdessen a Hajduföldben!

Farsang Debrecenben

(A Hajduföld tudósitójától.) Advent elmultával Debrecenben is megkezdődik a farsang, megindul a báli szezon, amely talán még az elmult évinél is sokkal mozgalmasabbnak igérkezik.

Annak ellenére, hogy a bálok rendezési költségei óriási összegeket emésztenek fel, az *Arany Bika* nagyterme már a farsang minden szombatjára le van foglalva a kü lönböző balok számára.

Kaszinó bál

Az első nagyobb elite bál a *Kaszinó* bálja lesz, amelyet január 5 én tartanak meg a Kaszinó összes termeiben. A *Kaszinó bál* most is a farsang *legelőkelőbb báljainak* egyike lesz és a január 5-iki dátumra már nagyban folyik a készülődés.

A jogász bál

A szokottnál is nagyobb fénnyel tartják meg január 10 én szomba ton a jogász bált az Arany Bika disztermében. Az agilis rendező gárda már a bál diszvédnökeinek, fővédnökeinek, védnökeinek felké rését elvégezte s mint értesülünk, a bál diszvédnöke dr József Ferenc királyi herceg, diszvédnöknője pedig Anna szász királyi hercegasszony lesz. A védnökök sorában Debrecen város és a környék összes vezető állásban lévő előkelőségei szerepelnek. A meghivók szétküldése már megkezdődött és január 1 én az Arany Bika félemeletén megnyilik a bál irodája is.

A bálon pompásnak igérkezik a felvonulás, amelyet pálcás urak fognak megnyitni s kürtös heroldok fogják jelezni a bevonulók érkezését. A teremig a feljáratnál két oldalt diszruhás hajduk és egyetemi szolgák fognak sorfalat állani, ugyhogy külsőségek tekintetében is és a kifejtendő fényben, pompában elsők között lesz a jogász bál.

A gazdász bál

Ehez hasonlóan fényes és igen előkelő lesz a január 24 én tartandó gazdász-bál, amelynek fővédnökei gróf *Almássy* Imre és dr *Vargha* Kálmán gazdasági akadémiai igazgató lesznek. A bálon, minden évben, most is Debrecen város és a Tiszántul legelőkelőbb uri családjai vesznek részt.

Januárban tartják meg a helyőrségi bált is. Január 17-én egyszerre két bál is lesz az Arany Bikában. A kis teremben a *Hajdumegyei Diákszövetség*, a diszteremben pedig a *Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete* rendez bált ezen a napon.

A kékek bálja

Január utolsó napján 31-én a Kékek Klubja rendez bált Miután a kékek bálja már több szezonból elmaradt, most annál nagyobb örömmel üdvözli ezt az uri társaság, mert hiszen a kékek bálján mindig a legelőkelőbb magyar uri családok vettek részt a multban és a bál most is igen nagy sikerünek igérkezik.

Bál minden szombaton

Február 7-én szombaton este az evangelikus Filéregylet rendez bált, 21-én a Vöröskereszt-bált tartják meg s a farsang utolsó napján február 24-én kedden lesz a Csaba bajtársi-egyesület pompás sikerünek igérkező bálja. Ezen kivül természetesen még számos kisebb nagyobb bál lesz a farsang idején.

15 millióba kerül egy bál megrendezése

Érdekes feljegyezni, hogy egy bálnak a megrendezése mai napság milyen óriási összegekbe kerül. Az Arany Bika nagy terméért például 400 arany koronát kell fizetni egy estére. Ahhoz jön még a cigány, a rendőri ügyeleti dij, a vigalmi adó, meghivók nyomtatási költsége és még számtalan kisebb-nagyobb kiadás, amelyeket ha összeszámolva, 12—15 millióra tehető az az összeg, amit egy bál rendezése felemészt.

Százhuszezer koronás báli jegyek

Ehez aránylanak természetesen a jegyek árai is. Egy személy-jegy ára 90—120 ezer korona között fog ingadozni s a páholy-jegyek ára eléri az 500—550 ezer koronát. Ilyen módon nem a legolcsóbb szórakozások közé tartozik a bálbajárás, nem szórva arról, hogy a frakk börzén is előre láthatólag nagy lesz a hossz, aminek következtében a frakk kölcsönzés dija aligha lesz alól 200 000 koronán.

Blues-fox, jimska, tangó az idény táncai

Tur-táncokban is sok ujat hoznak az idei bálok, több régi tánc teljesen kimarad az idei farsang táncrendjeiből, a többiek is csak nem kivétel nélkül lényeges változásokkal, átformálva, eltorzulva, vagy megszépülve foglalják el az idén birodalmukat, a báltermet. A bosztont például ma már nagyon kevesen táncolják, helyét a nála könnyebb, simább és lassubb, kevésbbé fárasztó u. n. francia valzer hóditotta el.

Az one step, shymmi és a jáva is nagy átalakuláson mentek keresztül, megjegyzendő, mind a három előnyére változott. Az otromba, szögletes és esetlen lábkaszálások, kézlóbálások teljesen elmaradnak s mind a három sima, inkább hosszu lépésekben, lassu, méltóságteljes mozdulatokban karakterizálódik.

A legujabb tánckreációk közül a táncrendeken a Blues-fox, jimska és a tangó szerepelnek, mind ele gáns, sima szalontánc.

A RENDŐRSÉG BESUGÓI

(A Hajduföld tudósitójától) A közelmultban tárgyalta a debreceni kir. törvényszék annak a nagystilü betörőnek, *Bodor* Gábornak a bünperét, aki 26 éves kora ellenére már eddig is több, mint *10 évet töltött különböző fegyházakban és börtönökben.* Bodor a legujabban is megkisérelt, de idejekorán leleplezett betörési kisérletért ujabb 10 hónapi börtönt kapott és ezt a 10 hónapot egy volt fogolytársának, *Weisz* Dezsőnek köszönheti, aki hirtelenében rendőrségi besugó lett.

Rendőrségi besugónak lenni nem a leghálásabb feladat, ezt a főtárgyaláson az a bizonyos *Weisz* Dezső is érezhette, kapott egy pár csipős megjegyzést magától a vádlottól, *Bodor* Gábortól is, megmosta a fejét a védőügyvéd is és bizony bizony, belehet vallani, a tárgyalóterem közönsége, szimpátiája is a vádlott mellett volt és nem a besugó mellett.

Pedig az eredményes rendőri nyomozáshoz éppen ugy kell a besugó, mint például a — névtelen levél, amit a rendőrség cimére küldenek naponkint. A besugó csak addig tud eredményesen dolgozni, mig személye a nagyközönség előtt és a bünözők előtt titokban marad. *Weisz* Dezső lelepleztetett, ő már bucsut mondhat ennek a mesterségnek.

"Nevének titokbantartásával"

A besugó első kikötése, hogy a neve, kiléte titokban maradjon. Hiszen az a jegyzőkönyv, amit a rendőrségen felvesznek, rendszerint igy kezdődik: „Megjelent Nagy János és *nevének titokban tartásával a következőket* hozta a rendőrség tudomására. Sokszor bizony pikáns, botrány támadna, ha az ugynevezett besugó személye is a nyilvánosságra kerülne.

A nyugdijba vonult betörő — mint besugó

Ilyen is van és pedig elég gyakori. Öreg, kiérdemesült betörők, tolvajok, akik öreg napjaikra a nyomozó hatóságoknak járnak a kezére. Ezek továbbra is fenntartják az érintkezést az ujabb generációval, a zugkávéházakba törzshelyükön, ahol összejönnek a fegyházviselt és fegyházba kerülő alakok, szorgalmasan eljárogatnak és ha meghallanak, megneszelnek valamit' hogy a *Falbontó* Feri szerdán este munkába fog lépni a rahásüzletben és már terepszemlét is tartott, idejekorán jelentik a *„kapitány urnak"*.

Csak a detektivnek . . .

Némelyik detektivcsoportvezetőnek, detektivnek *„házi"* besugója van. Ezekre különböző módon tesznek szert. Van egy debreceni detektiv, aki már több izben fogott el egy megrögzött betörőt és később már mint régi ismerőst köszöntötték egymást. A detektiv mindig jól bánt vele, cigarettát, dohányt adott neki, elbeszélgetett vele, lelkére hatott és a vége az lett, hogy egy nap, mikor már hosszabb ideig szabadlábon volt az öreg betörő, megjelent a detektiv előtt s nehezen bár, de kimondta a szót, *„Mindig jó szivvel tetszett hozzám lenni, hát muszáj meghálálnom.* Az a hires zsebmetsző idehaza van, a Julcsánál rejtőzik." És azóta bizony elég gyakran eljár a szája.

A szerelem miatt . . .

Van a besugó között egy csinos fehérszemély is, *Mici*, a korcsmáros lánya. Ezt a szerelem keseritette el. Volt neki egy csinos szeretője, aki azonban másnak kezdte csapni a szelet. Jókai egyik regényében, a Szegény gazdagokban a Fatia Negrát és a pénzhamisitó bandát az elhagyott szerelmes, Anico, az oláh leány leplezi le, árulja el. Igy tett a Mici is, ugy töltötte ki bosszuját, hogy rendőrkézre juttatta a régi szeretőjét, aki bizony lopással és csalással is foglalkozott üres óráiban. S a közelmultban egy másik selyemfiut is fogházba segitett. Tudniillik ez is hütlenül elhagyta . . .

Mikor a besugónak sem hisznek

A besugók bizony-bizony legtöbbnyire kétes exisztenciák és igy indokolt, hogy a rendőrség nem mindig hisz nekik és külön munka adataiknak ellenőrzése. S szinte komikus, de ugy van, hogy a besugót, anélkül hogy a tudná, figyelik és nem egyszer a besugót is rajta érik valami kis büncselekményen és a besugóból fogoly lesz . . .

Egy közismert orgazdanő, aki a főjövedelmét az ágyrajáró vendégekből szerzi, akik viszont kétes alakokból kerülnek ki, — néha néha ugy próbál könnyiteni a lelkiismeretén, hogy egy-két tolvajt elárul. Azonban pórul járt, mert az egyik elárult *„visszadrulta"* és pár nap mulva a törvényszék fogházában találkoztak.

A politikai besugók.

Ezek a jobban öltözött, intelligens urak köréből kerülnek ki és üzleti alapon állanak. Népgyülésekről, politikai vacsorákról, szervezkedésekről adnak legtöbbeyire *„link tippet"* és ezért már pénzt is követelnek.

Ezek főleg Budapesten élősködnek, vidékre csak mutatványszám kerül. De kerül . . ,

KARÁCSONY

— 1924 —

Szent Karácsony!... Édes, szent Karácsony!
Fehér szárnyon szálló „Szeretet!"
Mosolyogj ránk; hints szivünkre álmot,
Emeld meg a tépett szíveket!...
Hol csalódások sötét eje dermeszt,
Hol elvesztettek minden csöpp reményt:
A lelkek mélyén égi glóriával
Lobbantsd ki a „bethlehemi" fényt!

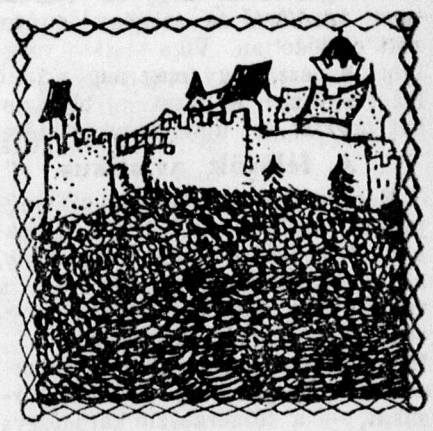
*

Szent Karácsony!... Édes, szent Karácsony!
Fehér szárnyon szálló „Szeretet!"
Sugarazd be bizó égi hittel
E hite-vesztett, fáradt nemzetet!
Világits a múlt szövétneivei:
Hogy nem épithet sorsa ravatalt,
Ha bizó hittel forrón egybe forrva
Megleli a magyar a magyart!

*

Szent Karácsony!... Édes, szent Karácsony!
Fehér szárnyon szálló „Szeretet!"
Hajolj át, mint ragyogó szivárvány
Elszakitott véreink felett!
Mi tört remény ott: izzó hitre váljon:
Hogy egyszer még napunknak kelni kell!...
Hogy megvirrad a „nagy magyar Karácsony!"
És minden magyar együtt ünnepel!

ZIVUSKA ANDOR.

INTERIŐR

Lelkem kis üvegablakán benézek:
Ott ég a mécse
sok örömnek és sok reménynek.

Bent ül egy asszony (lelkemben a háza),
Asztalon előtte
valami régi virágváza.

Imádkozik. S váróan kitekintget,
ugy várja zaját
hazasietö lépteimnek.

A rojtos és mély függönyredőkre
fénysávokat szö testvérem: a Nap,
(mert ő az árnyék örök kergetője,
tüzes szekéren most felénk halad)

És mikor tul a páfrányos mezőkön
a harsfa-erdő egyet már daloit,
est-alkonyatkor (mert régi ismerősöm)
néma-fehéren bekacag: a Hold.

Lelkem kis üvegablaka kitárul,
téptek csöndje fut a szobán által,
egy fehér asszony álmodik lányáról
s a régi váza megtelik virággal.

Édes anyuskám! de minden más erre!
Az ég.. a föld: minden egy igézet,
(Csitt! hogy a jöttöm álmát föl ne verje,
hajnalig szótlan az éjszakába nézek).

JÁNOSSY MARGIT

AKIKNEK TOBB VAN EGGYEL S VALAMI MÉGIS HIBÁDZIK

Kiváló lapunknak megrögzött barátjai — Emberfölötti emberek, akiket nem értett meg a világ — A napevő spiritiszta és a lángostort fonó modern Petőfi — Vándorló szellemóriások

(*A Hajdufőld tudósitójától.*) Oh, Igen! A lapunk barátai . . . Mert ilyenek is vannak: állandó látogatók, megrögzött zsenik és javithatatlan feltalálók, akik délután 5 órától hajnali 3 óráig egymásnak adják a kilincset. Keblükben nemesen érző szivet és agyvelejükben egy szenzációs rögeszmét hordoznak: nagyszerü találmanyokat, fantasztikus regényóriásokat, lirai antológiákat, spiritizmust és ragyogó bőbeszédüséget. Először legázolják a riportereket, azután felmásznak a segédszerkesztő leirhatatlan irószstalára, végül pedig megállapodnak a főszerkesztői szoba legmélyebb rejtekében, hogy próbára tegyék azt a flegmatikus természetet, amivel ma már csak egy főszerkesztő rendelkezik, de az is csak azért, mert neki van a legzaklatottabb élete.

A szerelmes autogén-hegesztő

Lapunk barátjában, az autogénhegesztőben szerelmes szív lakik. Ugy féloldalt nézve nem is gondolná az ember. Kacéran kipödört bajusza és keresett eleganciája azonban elárulja, hogy ebben a férfiuban költői véna van. Minden szombaton megjelenik tizenöt uj verssel és hevesen követeli vissza a mult héten le nem közölt kéziratokat. — Utolsó verse igy végződött:

„Minden, mi szép, Neked köszönhető . . .
Van Eggy Szó, mellyet elmontanék,
De nem halgasz rám s igy nem közölhető . . .“

Kénytelenek voltunk költő-barátunknak megmondani, hogy es valóban *nem közölhető* és szegény eltávozott csalódottan. Vigasztalásul megigértük neki, hogy még nagy költő lehet egyszer és most ujabb rimeket *hegeszt* az ujévi szám részére.

A félőrült aviatikus

Rendszerint olyankor szokott megjelenni, amikor *uszik* a lap. Gyengébbek kedvéért a lap akkor uszik, ha szerkesztőségünket elnyomja a tulbuzgóság, vagy éjfél után 5 perccel valahol kiüt a bolsevizmus. . . . Ilyen időben lapunk barátjai kohorszokban rohanjak meg a munkatársakat, — a főszerkesztő karonfogva távolitja el a pasasokat, a segédszerkesztő eredmény nélkül tépdesi felcsapzott hajszálait, a szőke riporter nyájasan telefonál, másik munkatársunk, a riportok kiváló szülője beletemetkezik az irógépbe és a krokiiró sietve eltávozik. Na és amikor már minden vész elmulik: megjelenik az aviatikus. Ennek van egy szenzációs találmanya. Az a hibája, hogy *kivihetetlen*. Mar t. i. ugy a találmany, mint az aviatikus.

A megállitható repülőgép

Találmanya egy közönséges repülőgép, — ugye milyen egyszerü dolog? — és ez a gép bárhol a levegőben megállitható. Ki lehet belőle szállni, fel lehet rá szállni és azután megy tovább a repülőgép. Sajnos, csak modellekkel tud kisérletezni, — ez a szerencséje, es az is igaz, hogy valahan szor megallitja a gépét, mindig leesik a földre. Reméli azonban, hogy idővel tökelyre viszi a dolgot. Legutóbbi magyarázata alkalmával megigértük, hogy felhivjuk rá az angorai kormany figyelmét, ahonnan anyagi támogatásra számit es repülési kisérletet végeztünk rajta. Az eredmény bámulatos volt: *megállt a levegőben* és a másik ajtón visszajött.

Ott jön a napevő delejember

Hetenként kétszer, délután 7 óra tájban rémült suttogás hagyja el redakciónknak vérszegény ajkait: *Vigyázat! Ott jön a napevő delejember!* E szavak hallatára mindenki menekülni próbál, de napevő barátunk, aki nemcsak napjainkat, de éjszakainkat is képes megenni, lidércként csap le idegrendszerünkre. Becsületes családi nevét senki sem tudja. Remegő szőke szakala, bizonytalan szemei és még bizonytalanabb járása sejttetik, hogy a napevők kasztjába tartozhatik. És valóban. Egyszer elolvasta humoristánknak a marslakóval (nem Marschalkóval) folytatott beszélgetését és azóta ő szállitja a naprendszer intelligens bolygóinak a hiranyagat. Mint megrögzött spiritiszta és az okkult tudományok doktora saját állitása szerint hus- vagy növényi táplálékot egyáltalában nem vesz magához, kizárólag csak *napevő*: a szentséges központi égitest delejspirituszával és fluidumával él. És ez nem humbug. *Aki közelről beszél vele, jól érezheti a spiritusz szagát.*

Delejes kinyilatkoztatások

Barátunk, a gyógyi hatalan spirituszivó spiritiszta tegnapelőtt delejes lökést kapott a Marsról, melyet a lábujjai közé fogott ceruzával sikerült leirnia:

„*El fog jönni a Nap, amikor felmagasztalja a vele élőket.* (Célzás a napevőkre.) *A Föld pedig elpusztul, mint a Halley üstökös. Bardtaim itt a világ vége és a Mars lakó magával ragadja a Föld lednyát. Reszkess Lakáshivatal!*“

E sorok mély nyomokat hagytak szerkesztőségünk lelkivilágában, lapunk mágneses barátja pedig 5000 korona napravalót kapott, amit a legközelebbi bodegában megrongált spiritizmusának helyreállitására forditott.

Doktor Petőfi, a XX. század prófétája

Szabadság, szerelem: csupán e kettő kell neki. Doktor Petőfi Mór, aki dicső elődje és Jokai iránti tiszteletből vette fel e hangzatos nevet, különféle eszmékért harcol és hajlandó vérét is kiontani: először is az Ausztriától való teljes különválásért, a közös ügyek megszüntetéséért, Petőfi és az ő verseinek államköltségen történő kiadásáért. Ezenkivül mint mellékcélok lebegnek szemei előtt az Adyku tusz letörése, a narancsbehozatali vám felemelése és az elmebajok lekuzdése a modern irodalom gyökeres kiirtása által, amiben tejesen igaza van. Petőfi Mór gyorsan és sokat beszél, leveri a tintatartót, a helyeslőket keblere öleli és megüti azt, aki ellenkezni próbál. Kéziratai, melyeket egy ócska gummilap döbön rejteget, husz-harminc kilora becsülhetők, verseit öletkező rimekben irja és vizfestékkel kiszinezi. Azt állitja, hogy ebben a tekintetben még nem akadt követője.

Petőfi, a jós

Korszakalkotó tanulmányának első kötetét tegnap este kilenctől tizenegyig olvasta fel a szerkesztőség kimondhatatlan derültségétől kisérve. Petőfi jóslásait ismerteti e müben szenzációs megállapitásokkal füszerezve. Egynehány beteljesedett jóslatot bátorkodunk az utókor számára kiragadni:

„Süvölt a zivatar
A fehős ég alatt,
A tél ikerfia,
Eső és hó szakad.
Kietlen pusztaság
Ez, amelyben lakunk;
Nincs egy bokor se', hol
Meghuzhatnónk magunk.“

Petőfi: Farkasok dala. Ez a pár sor megjósolta a lakáshivatalt és a mai lakásinséget. Vagy:

„Egy gondolat bánt engemet,
Ágyban, párnák közt halni meg“.

Célzás az 1918 iki spanyoljárványra. Vagy:

„Isten hozzád, gyönyörü hazugság,
Eszményképek, ábrándok világa!
— — — — — — — — —
Miért várják, amig összeomlasz,
S romjaidnak eltemess alája“.

Ime, kérem, ebben a negy sorban benne van a mai kormánypolitika egész lényege! Csodálkozással hallottunk néhany jóslatot a szanálás c ődjéről, a B listáról, Rudolf trónörökös életbenmaradásarol és arról, hogy Debrecenben sose fog elkészülni a Déri-muzeum. Bátorkodtunk a Mórt megnyugtatni, hogy az utóbbihoz nem kell jóstehetség és megjósoltuk neki, hogy müvéhez sem fog találni kiadót.

A többi szellemóriások

A *Hajdufőld* látogatói között azonban akadnak szép számmal bölcsek, poéták és egyéb betegek is, akik mindennap megjelennek. Ilyenek a lirai költők, novellairók és a kommünikék áldozatai. Ezek százával szallitják a különféle jótékony és kártékony egyletek előadásainak müsorát, beszámolóit és közgyülési meghivóit. Vannak rendkivül sötét ujsághiénák, akik egy-egy gyenge pillanatukban megszöknek a fővárosi cserepéldanyokkal, vannak kolerikus eszme-vadak, melancholikus politikai alvajárók, szangvinikus megalkuvók és flegmával rendelkező irredentak. Mindezeket pedig csak azért találtuk a nyájas olvasó-közönség szemei elé, hogy rávilágitsunk arra a megcafolhatatlan tényre, hogy nemcsak az okos emberek között akadnak őrültek, de közöttünk lézeng egy egész sereg gyógyithatatlan elmebeteg is, akik magukban hordjak az alkotó észnek zsenialis erőforrásait. (*In.*)

Kontsek Géza cég multja és jelene

(*A Hajdufőld tudósitójától.*) Debrecen multjának területén tallózva, érdemes figyelemmel kisérni egy-egy nagy cégnek fejlődését attól a kezdő ponttól kiindulva, mikor egy gyakorlati értékü és szerény keretek között rég letünt időkben egy kis üzletet alapitott, mely az évek viszontagságai dacára a szorgalmas és kitartó munka gyümölcsként nem tünt el nyomtalanul közgazdasági életünk piacáról, hanem életrevalóságának és közgazdasági szükségességének következményeként ma is büszkén hirdeti a munka és szorgalom diadalát.

Bizony jó Schmidt Péter uram sem gondolta volna, hogy az általa az Urnak 1782 ik évében Ricki József Zelmos, mint társtagnak bevonásával alapitott kis füszerüzlet ma mint a Kontsek Géza cég

Magyarország legelőkelőbb füszer- és csemege üzletei közé fog tartozni.

Pedig ez volt a kezdet, melyből a mai nagyarányu üzlet kifejlődött. A kis üzlet szépen prosperált, mert már 10 év mulva társ nélkül vezeti Schmidt Péter tovább, megnagyobbitott üzletét. Mikor pedig 1815 ben elhalálozott, özvegye a Győrből idekerült Gaszner Pálra bizta az üzlet vezetését, mivel ő férjhez ment egy Agricola Pal nevü ulánus ezredbeli auditorhoz s Bécsbe költözött honnan két évenként lejárt Debrecenbe, hogy az elszámolást megtegye Gaszner Pallal, akivel időközben rokoni viszonylatba került, mivel az elvette Agricoláné egyik unokahugát Aiben Annát.

Az üzlet ő alatta igen előnyösen fejlődött s ma már nem az egyszerü szatócsbolt volt, hanem messze összeköttetésekkel biró közgazdasági szer, mely távoli országrészek árucseréjét bonyolitotta le. Gaszner Pál, ki 1849-ben Pestre utaztában kolerában elhunyt, 5 árvát hagyott maga után, kik közül Károly, a legidősebb, mint 23 éves fiatal ember a cég főnöke lett.

Az üzlet fejlődésének görbéje ő alatta is felfelé haladó vonalat mutat. Édes atyja által megindított magüzletet ő fejlesztette naggyá és tuvarosai

messze Németországból tengelyen hozták be a fajtiszta magvakat,

mi által jelentős szolgálatokat tett a magyar mezőgazdaságnak s a csecsemő korát élő magyar kertészetnek. — A mostani Kontsek Géza cég még ma is fentartja részben a Gaszner Károly által létesitett kapcsolatokat a német és holland magtermelőkkel és ez a régi és értékes összeköttetés is magyarázata részint annak, hogyan lehetett a magüzletet mai jelentős pozíciójába helyezni, mikor Budapesten is annyi jelentős cég müködik ugyanezen szakmában.

1892-ben kezdődik a cég tulajdonképeni jelenje, amikor is a mai cég főnök Kontsek Géza az üzletet Gaszner Károlytól átvette, az ő munkásságáról sokat irni nem szükséges, arról a tények beszélnek. A magüzlet ő alatta eddig nem remélt módon kibővült és sikerült az ország minden részében megismertetni

a megbizhatóságukról nevezetes Kontsek féle magvakat.

A füszer és gyarmatáru kereskedés pedig hatalmasan fejlődik, ugy, hogy az üzlethelyiségek több izben való kibővitése után nemrégiben egy tisztán csemege és gyarmatáru fióküzlet létesitése vált szükségessé, amely berendezését és árui minőségét illetőleg a kontinens bármely hasonló üzletével kiállja a versenyt. Müködése még abban a tekintetben is figyelemre méltó, hogy ugyszólván uj kereskedő generációt nevel s az ő alatta kitanult volt alkalmazottak közül a legtöbb ma önálló kereskedő vagy egyéb vezető állásban levő személyek, akik hálásan gondolnak vissza tanitó főnökükre.

Ez évben a cégnek

részénytársasággá való átalakulasával a cég csak fokozni akarja munkásságát

és üzleti tevékenységének határait még jobban bőviteni, hogy ezáltal méltóbbá tegye magát azon közgazdasági feladatokra, melyre az évek hosszu sorozata alatt kifejtett eredményes munkájával hivatottnak bizonyult.

Ha venni, vagy eladni akar, ha állást keres a HAJDUFÖLD hirdetéseinek biztos az eredménye

Élet a bécsi egyetemen

Ahol 2—3000 ember hallgatja az előadásokat

Bécs, 1924 december

(A Hajdufőld bécsi tudósitójától.)

Idestova két évszázad alatt harmadik központi egyetemét épittette fel Bécs városa és már a Schotten Ringen lévő hatalmas épület is szüknek kezd bizonyulni.

Már reggel hét órától megindul az egyetemi polgárok és polgárnők ki- és bözönlő áradata a hatalmas kapun. Néha percekig kell tolongani, hogy bejuthasson az ember a hatalmas aulába, hol már második éve áll az a gránitból faragott, óriás halott student-fő, mely a világháboruban elesett diákok emlékét és ne ét van hivat a nemes egyszerüségében megörökiteni.

Tizezer diák tüntető „sétája"

Ma szombat van a „bumel" napja. A diákok egyesületekként teljes diszben gyülekeznek az udvari nyilt folyosó alatt, hogy a tradiciokhoz hiven heti egy órai sétájukat halálos csendben és komolysággal elvégezzék. Ennek a sétának mostanában a „jux"-on kivül más jelentősége is van t. i. itt mutatja ki a nemzeti érzésü diákság (8—10.000 ember) az internacionalistáknak katonás fegyelmezettségét és erejét.

A séta után lassanként benépesednek a belső folyosók is. Mindenki siet, hogy helyet kapjon, mert egy-egy hiresebb professzort 2—3000 ember hallgat: de nemcsak fiatal diák gyerekek, hanem deresedő haju öreg emberek, sőt — last not least — cvikkeres kávé nénikék is ellepik a kifaragott, kemény padsorokat. Különösen a szociologiai, nemzetgazdasági és nyelvi órák a látogatottak.

Óriási forgalom a hirdető táblák előtt.

A hirdető táblák előtt egymás hegyén-hátán tolonganak — pedig egy-egy folyosón van vagy huszharminc darab. Minden egyesületnek, legyen az akármilyen kicsi — ugyszólván — conditió sine qua nonja, hogy legalább egy hirdető táblája legyen. Kezdve a párbaj ellenes liga, az absztinentek egyesülete és a világbéke szövetség alakulataitól a kommunista, a zsidó diákok, a magyar emigrántok és a magyar zsidó hallgatók bizottsága mindenki felhiv, hirdet, toboroz és reklamirozza elveit,

A legkomolyabb publikuma a Burschenschaftok hirdetményeinek van, mig igen népszerüek a „Hacken kreutzlerek" plakátjai, hol élénk piros betük hirdetik a mementók „Ne felejtsd el, hogyha egy zsidó, aki Ausztriában született németnek füllenti magát, ugyanolyan joggal mondhatja akkor németnek magát egy kinai is vagy egy szerecsen, ha véletlenül Ausztriában pillantotta meg a napvilágot!"

Kinaiak, oroszok, magyarok a bécsi egyetemen.

A bécsi egyetemnek oly nagy az internacionalis hallgatósága, hogy a külföldiek részére külön szoktak felvilágositó előadásokat hirdetni.

Ha ilyen előadó termet mielőtt a professzor bejönne, megszemlélnek, a leginternacionális képben lehet gyönyörködni.

Az egyik sarokban már öt perce elkeseredetten vitatkozik egy kinai, (kinek, hogy az európai kulturát magába szedhesse, kerek egy álló hónapig kell utaznia, hogy ideérhessen) egy pázmáneumbeli magyar kis pappal a tnráni eszméről. A bozontos orosz nihilistákat, most az orosz arisztokrácia bájos arcu diákkisasszonyai váltották fel a kemény iskola padban. — Ebben a pillanatba hivja meg egy ünnepélyükre a bulgár diákság vezetőjét valami „—szky" névre hallgató lengyel gróf. (Különben a lengyel köztársaság mindig nagy sulyt helyez arra, hogy legalább is egy gróf képviselje) . . . S igy változik percről percre a kép.

Magyar diákok Bécsben

Szándékosan utoljára óhajtok megemlékezni a Bécsben élő magyar diákok életéről. Jelenleg Bécsben nagyon sok elszakitott területbeli magyar hallgató tanul, részben mert az utódállamok alacsony nivóju egyetemére nem akarnak beiratkozni, részben pedig, mert a magyar egyetemek diplomáit vagy egyáltalában nem vagy csak hosszas vexatura után nosztrifikálja az u. n. kis antant. Ezek eleinte ugy az emigránsok, mint az utódállamok államok állandó molesztálásának és spionkodásának voltak kitéve, mig végül dr Tiefentalernek, a bécsi Pasmaneum igazgatójának kezdeményezése (örök hálával tartozunk neki ezért!) és vezérelnöksége alatt megalakult a *Bécsi Magyar Akademikusok Egyesülete*. Most ennek helyiségében lelt közös otthont az elszakitott területek és a Csonkaország Bécsben tanuló hallgatósága.

Az egyesületet nem régen a mezőkövesdi asszonyok egy csodaszép himzésü magyar zászlóval lepték meg, melynek felszentelése most volt a bécsi magyar gárda disztermében dec. 14-én. A zászlóanyai tisztet a kultusz miniszter és a bécsi magyar követ nejei töltötték be.

Mikor mi csonkamagyarországiak a himnusz akkordjait a sok elszakitott területbeli magyarnak az ajkán mindmegannyi felszakadó sebként s mégis fanatikus bizással a jobb jövőben felsirni láttuk, önkénytelenül is eszünkbe jutott ennyi elfojtott fájdalom láttán, hogy el kell jönni megint nemsokára egy olyan időnek, mikor a nemzet élére áll egy ember és miként akkor a nagy fejedelem a világnak tudtul adja fájdalmas hajjal igazát, — hogy:

„Recrudescunt nicligtae gentis Hungaricae vuhera . . ."

ifj. H. V.

Álarc alatt

Irta: Gyula diák

Fordulhat ugy, hogy nyiltan könny se hullhat,
lehet, hogy kell az ajkon a mosoly,
jöhet órája a képmutatásnak
s a tagadásra kerülhet a sor. —
De mélyen, bent a szivek rejtekén,
hová csupán az Isten, ha belát,
a katakombák örök-mécseként
hordozni kell a nagy hitet tovább.

Lehet, hogy hosszu, kinos emberöltőn,
végig latrok közt visz a szörnyü ut,
hogy sok-sok évig álarc kell a népnek,
mely sima, vig és cudarul hazug. —
De jaj nekünk és minden ivadéknak,
hetediziglen, százszor jaj nekünk:
ha egyikőnk is elveszti hitét
amig a próbák utjain megyünk . . .

Az is lehet, hogy tán uj Ábrahámként,
önnön vérünkre kell fennünk a kést
s allelujáról nyomjuk el a jajszót,
a kint, a könnyet s a kétségbeesést —
mégis vinni kell egyre a hitet,
rejtetten, dugva, tüzön, poklon át,
de vinni kell a drága négy folyó
és három hegynek ősi, szent tanát!

Fordulhat ugy, hogy már a könny se hullhat,
lehet, hogy kell az ajkon a mosoly;
jöhet órája a képmutatásnak
s a tagadásra kerülhet a sor. —
De mélyen, bent, a szivek rejtekén,
hová csupán az Isten ha belát,
a katakombák örök-mécseként,
őrizni kell a nagy hitet tovább . . .!

Általános Forgalmi Bank Részvénytársaság Debrecen

Ferenc József ut 32. szám

(Érdekközösségben a Magyar Általános Hitelbankkkal

Alap- és tartalék-tőke: ezerhétszáz millió korona

Bank és Váltóüzlet
Áruosztály
Financirozások

SZÉNKANNÁK O KÁLYHAELŐTÉTEK O FÜSTCSÖVEK

KALOR

SALGÓTARJÁNI FOLYTONEGŐ KÁLYHÁK

SESZTINA LAJOS vaskereskedésében kaphatók. PIAC-U. 23. SZÁM

Tüzhelyek, kályhák, füstcsövek, öntött edények

BÉSZLER és DÁVID vaskereskedésében

Kossuth-szobor mellett. :::: Piac-utca 7.

Mérleg

Számtalanszor ült már a destruktiv sajtó diadalt a keresztyén „cursus„ fölött . . .

Ezekről a diadalokról azonban csak egy rosszmáju háborus jóslat jut eszébe az embernek . . .

Mikor Galiciában folyvást visszavonultunk, lapjaink mégis tele voltak győzelmi hirekkel; akkor lett szállóigévé — hogy ha igy megy tovább — fogunk mi még győzni „Budapest"-nél is!

A keresztyén nemzeti gondolatot a nagy összeomlás után — szerencsére — intézményesen támasztották alá; és ha időközben saját kormányunk el nem fordul a nagy ideáltól — ma egészen más világot élünk . . .

Ez egyszer nem lehet többé elaltatni a nemzet lelkiismeretét.

Lassan — de biztosan haladunk előre a megkezdett uton. Üldöznek — az igaz — de az nem olyan nagy baj, mint amilyennek látszik; ugy van irva, hogy „sub pondere crescit palma."

Sajtónk egy része — biztos jó kézben van — napirenden tartja a mult és jelen büneinek kérdését — és nem szünik meg a társadalom jobbjainak figyelmét a nagy történelmi célok felé irányitani, a magyar öntudatot erősiteni.

Ugyanazt a nagy eszmét, vég eredményben az integritás eszméjét szolgálják kizárólagosan keresztyén alapra fektetett közgazdasági intézményeink is.

Voltak, amelyek elestek a nagy alapitási lázban; a főbenjáró fordulat sok salakot is felszinre vetett, annak pusztulnia kellett.

De a java maradt és rendületlenül fárad tovább tovább, a magyar jövőért.

Nem hiába küzdöttünk 1919/20-ban itt a Tiszántulon az „Első Keresztyén Biztositó"-ért,

Lesznek, akik még emlékezni fognak azokra a lelkes időkre, mikor Debrecen polgárainak legjava tódult a Kollégium tanácstermébe, hogy jelen legyenek ott, mikor megszületik az uj időknek egy végre tökéletesen fajtiszta keresztyén intézete.

Sok nehéz válsággal kellett megbirkóznunk! Még az oláhokat is ránk zuditották! Egy izben csak hajszálon mult, hogy az egész igazgatóságot az ülésben le nem tartóztatták.

Lesznek, akik még emlékezni fognak rá, hogy Bernolák Nándor és Haendel Vilmos el kellett, hogy meneküljön a Tiszán át, mert itt már égett alattuk a talaj.

Budapesten kötötték meg a szövetséget az ottugyancsak megalakult uj biztositóval.

Ez a fusio, mint ma már kétség telen, az egész ügynek föltétlen javára volt.

Kikelt a kis mustármag, minthogy termékeny talajra hullott és ma ez az ezer intrikával, veszéllyel küzdő vállalat 6 000,000,000 nyers dijbevétellel dolgozik már.

Üzleti összeköttetései a lehető legjobbak, ugy hogy a legmagasabb kockázatot is vállalhatja.

A „Commercial Union" és az „Excess" Anglia legnagyobb biztositói. Minden fillér, mely itt az „Első Keresztyén"-nél biztosittatik, az óriás intézetek tresor-jaiban leli képzelhető legteljesebb garanciáját.

Hazai társaságaink közül a „Gazdák Biztositó Szövetkezetével, a németek közül a „Süddeutsches Rückversicherungsgesellschaft" - tal van szoros összeköttetésben.

S ime, a lefolyt 4 üzletév bebizonyitotta, hogy a keresztyén morál még sem üres szó. A napnál világosabban igazolja azt, hogy a 92 (!) hazai biztositó *egyike sem dolgozik olyan kedvező kárarannyal*, mint az „Első Keresztyén."

Miért?

Megmondjuk röviden. Mert keresztyén ügyfelei nem követnek el *önigyujtást!*

Amerikában az utolsó munkás is megérti a biztositás szükségét.

Ha tényleg munkára alapitjuk a mai társadalmat, gondoskodnunk is kell a gyüjtött értékek megőrzéséről. Ennek pedig egyedül lehető formája a biztositás.

Sajnos, hogy ezt a szemet öklelő igazságot ázsiai magyarságunk egy része még mindig nem látja be.

A jajveszékelés azonban, ha elég a ruhabutor rendkivül nagy. Pedig erre nem mondhatunk egyebet, mint hogy „méltó büntársa gondatlanságnak." Kulturember mindig biztosit.

A bankszakmában, sok rázkódtatás után végre mégis diadalmasan emelkedhetett ki a „Nemzeti Hitelintézet r. t."

Tiszta keresztyén, magyar alakulat, mely az utóbbi 2 évben rendkivüli arányban nőtt. Ma 80 milliárdos tőkét forgat, 32 vidéki fiókkal dolgozik s hátvédét a vallás és tanulmányi alap roppant vagyona alkotja. Egész igazgatósága felügyelő-bizottsága, tisztviselői kara faj magyar.

Összes emissiói elsőrendüen sikerültek, részvényei egyre emelkednek s az utolsó igazgatóválság is csak javára fog válni, Bevált régi közmondás, hogy csak „egy dudás lehet egy csárdában." Most végre biztositva van az egységes irányitás.

Pedáns pontosságu központi igazgatása kezesség a jövőre nézve, hogy a gyilkos versenyben, a páratlan irigység és rosszakarat ellenére is, meg fogja keményen állni a helyét.

De ahoz persze, a keresztyén magyar közönség meg nem alkuvó állandó jókarata, támogatása kell.

Olyan kitartó és állhatatos támogatás, mint a milyenben a sémita faj részesiti a maga jelöltjeit, a maga intézeteit.

Ez önmaga iránti erkölcsi kötelessége a magyarnak. Mert jól jegyezze meg magának ez a tunya és közömbös társadalom: *Vagy ezzel, vagy ezen"!* Ez élet-halál kérdése.

A HANGYA SZOVETKEZET

Nyolcezer tagja, hét üzlete és havi másfél milliárd forgalma van a debreceni Hangyának

(A Hajdufőld tudósitójától.) A mult év nyarán ünnepelte Budapesten a „Hangya" szövetkezet 25 éves jubileumát. — A főméltóságu Kormányzó urral az élén, József királyi herceggel együtt, az egész magyar keresztyén társadalom ott volt az ünnepségen, hogy a világ minden részéről összesereglett, nagyszámu külföldi szövetkezeti emberek előtt, tanuságot tegyen arról az együtt érzésről, mely mind jobban és mind jobban áthatja a magyar társadalmat a szövetkezeti eszme üdvös voltában. Az ország minden részéről megjelent sok ezer ember kiáltó bizonysága annak, hogy a magára hagyott magyarság érzi, hogy csak önerejéből tud talpra állani. Érzi az örök igazságot, melyet bölcs őseink hagytak reánk: „segits magadon és az Isten is megsegit."

A magyar jövő nagy igéretébe: a „Hangyába" bekapcsolódot Debrecen társadalma is, vallás és rang különbség nélkül. — Imár öt éve, hogy Debrecenben is megalakult a „Hangya" szövetkezet.

Öt év munkàjára

tekinthet vissza a szövetkezet vezetősége.

Ma már hét üzletben szolgàlja ki a közönségetés látja el a kifogástalan jó és olcsó áruval.

A közönség is megszerette a szövetkezeti boltokat és felismerte azt, hogy *csak szövetkezésben van az erő.* — A „Hangya" nagy térhóditását mi sem bizonyitja jobban, mint az, hogy

közel 8000 tagja van 30,000 üzletrésszel.

A havi forgalom pedig meghaladja a másfél milliárdot, — Ezt a szép eredményt első sorban a közönség bizalmának köszönheti a szövetkezet, de nagy része van benne a szövetkezet vezetőségének is, mely *mindent elkövet, hogy tagjait kifogástalanul láthassa el a szövetkezet.*

Sokat köszönhet Debrecen város közönsége a *„Hangya"* szövetkezet üdvös müködésének azért is, mert nemcsak boltjaiban árul olcsón, de

mint árszabályozó szerv az egész kereskeeelmi életre nagy befolyással van

De legfőbb érdeme az, hogy a széthuzó magyar társadalmat, ha egyelőre csak gazdasági téren is, de *egy eszme mellett mégis tömöri eni tudta* és az eszme az, hogy

a magyar is tud dolgozni, tud teremteni és tud összetartani.

Ha semmit nem tett volna a „Hangya" 5 éves fennállása alatt, már ezzel is többet használt a magyar fajnak, mint ezer és ezer önös célu machinatio. Vezetőségében együtt van Debrecen város keresztyén társadalmának szine, virága. Ennek a vezetőségnek van érzéke minden iránt ami szép és nemes. Anélkül, hogy azt dobra verné, ott van minden nemzeti és kultárális akciónál és első volt a városban a magyar tudomány segélyezésében is. Egy nemes gesztussal

1,000.000 koronát adott a Tisza István tudomány egyetem orvosi karának tudományos buvárlatok céljaira

és igéretet tett, hogy anyagi erejéhez mérten, évenként fordit erre a célra tetemes összeget. Bár követnék e nemes példát a tőkeerős egyéb vállalatok is.

Nem hiányzik a „Hangya" sehonnan sem, hol jövőnkért és a debreceni polgárság érdekeiért dolgozni és tenni kell. Az év folyamán lehetővé tette a „Kansz" temetkezési vállalat megnyitását.

Ezen altruistikus intézménnyel igazán hézagpótló alkotást hozott létre. Ma már százan és százan tudják mit tesz olcsó temetés.

Pár nap előtt pedig

megalapitotta a „Debreceni bőripari és bőrkereskedelmi szövetkezetet"

és ezzel a bőripar terén is éreztetni fogja árszabályzó hatását. Nyugodt lélekkel mondhatjuk, hogy önmagának tesz szolgálatot, ki a „Hangyát" támogatja.

!! KÉZIMUNKA IPAR !!

Legszebb gobelin, kelin, perzsa stb. munkák, tervezetek, összeállitások, montirozások müvészi kivitelben. Elönyomda stilszerü mintákkal, mindennemü hozzávaló anyagok és rövidáruk legolcsóbban kaphatók:

KERÉKGYÁRTÓ LÁSZLÓ

kézimunka és rövidáru üzletében. Szentanna-utca 6. sz. alatt.

Nagy ujévi vásár!

Datolya, malaga, füge, kandirozott gyümölcsök narancs, diszdobozos cukorkák, likörök, pezsgök, borok, tea, rum

kapható a

‚Hangya' üzleteiben

Főüzlet: Rózsa-ucca 2.
Fiókoka város minden részében

Karácsonyi istentiszteletek:

A református templomokban

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál dr Révész Imre, ágendázik Zámbory Sándor délután 5 órakor Derencsényi István.

Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál Szele György, ágendáztk Uray Sándor, délután 2 órakor prédikál Pósa Imre.

Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor prédikál G. Nagy Béla, ágendázik Uray délután 5 órakor prédikál Tóth Lajos.

Árpád-téri templomban d. e 10 órakor prédikál Molnár Ferenc, ágendázik Diószeghy Mihály, délután 2 órakor predikál Tóth Lajos

Ispotályi templomban délelőtt 10 órakor prédikál Peleskey Sándor, délután 2 órakor prédikál Kiss István.

Homokkerti imaházban délelőtt 10 órakor prédikál és urvacsorát oszt Vajda László

Szegényházban délelőtt 10 órakor prédikál és urvacsorát oszt Keresztury József. Kórházban Kántor József, dr Ferenczy Gyula.

Nyilastelepen délelőtt 10 órakor prédikál Kovács János

Tanyákon prédikál és urvacsorát oszt: Macson: Márton Sándor Nagycserén: Sipos Imre, Belső Ohat és Telekházán: Kocsis János, Ondód, Kádár dülőn: Derencsényi István, Benken: — — — — Pallag puszta: (Gazd. ak.) Kustár Dániel, Szepesen: dr Erdős Károly.

Karácsony II ik napján tartandó istentiszteletek sorrendje a ref. templomokban:

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál dr Révész Imre, délután 5 órakor prédikál Bacsó Ferenc.

Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál Bacsó Ferenc, délután 2 órakor prédikál Derencsényi István.

Kossuth utcai templomban délelőtt 10 órakor prédikál Derencsényi István, délután 5 órakor prédikál Pósa Imre.

Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor prédikál Pósa Imre, délután 2 órakor Kiss István.

Ispotályi templomban délelőtt 10 órakor prédikál Kiss István, délután 2 órakor prédikál Tóth Lajos.

Auguszta szanatóriumban prédikál és urvacsorát oszt Uray Sándor.

Tanyákon: Ondód, Vedres dülőn predikál és urvacsorát oszt: Vajda László. Kösélyszegen: Nagy Lajos Fancsikán: Sipos Imre. Elepen és Hegyesen: Kocsis János. Ebesen: Diószeghy Mihály. Paczon: Erdélyi Sándor. Hálápon: Keresztury József.

—

Karácsony a róm. kath. templomban

Karácsony első napján reggel 6 órakor pásztormise Utána fél ránként csendes misék. Fél 10 órakor főpapi misét celebrál, utána szentbeszédet tart dr Lindenberger János prépost-plébános. Utolsó szentmise áromnegyed 12 órakor. Délután fél 4 órakor vecsernye, prédikál Papolczy János kápl'n.

Karácsony másodnapján, szt István első vértanu ünnepe Vasárnapi miserend Fél 10 órakor főpapi misét pontifikál dr Lindenberger János prépost plébános, utána szentbeszédet tart Kovács Sándor kaplán. Délután fél 4 órakor vecsernye.

—

Az ev. templomban

Ünnep első napján dé előtt 10 órakor prédikál és urvacsorát oszt Farkas Győző lelkész.

Ünnep második napján dé előtt 10 órakor beszél dr Deák János ev. egyetemi tanár. Urvacsoraosztás.

HERCZEG ANNA

modellházában Piac-ucca 41. sz.

nagy ujévi vásár

Női és leányfelöltők

Szőrmézett velour- Posztó- Plüss- Bársony-

j kabátok

Szőrme bundák, szövet és selyem divatruhák, Jumperek, Blousok, Aljak Pongyolák, Szőrmeboák nagyválasztékban a legolcsóbban.

Üzlet áthelyezés!!

Birinyi Róza

kelmefestő és vegytisztitó üzletét

Csapó-utca 15. szám,

régi tüzoltó laktanyába helyezte az udvarba, Fest, tisztit mindennemü ruhát, ugyszintén galiért és kézelőket a legrövidebb idő alatt.

A legrégibb debreceni füszerkereskedés

A százegyesztendős Csanak József cég

(*A Hajduföld tud sitójától*) A centennáriumokról nevezetes 1923-ik esztendő a magyar kereskedelem történetében is jelentős évszám: ekkor ünnepelte alapitásának 100-ik évfordulóját Magyarország egyik legnagyobb és kereskedői tisztességéről világszerte hires füszerkereskedése, a *Csanak* József részvénytársaság.

A Csanak-cég története egy évszázad kereskedelmi életének küzdelmekkel teljes korszakát tükrözi vissza munkásságának nagyszerü emlékeivel. Karakterét a régi magyar kereskedői felfogás puritán becsületessége adja, a tradiciók tiszteletének roppant erejéből táplálkozó, puritán üzleti szellem, mely száz esztendőn keresztül megőrzött tisztaságát a magyar kereskedelem önzetlen szolgálatára teljes egészében meg tudta őrizni a küzdelmek napjaiban is.

Debrecen világhirü füszerkereskedését

1823 ban alapitotta Nagy József,

aki huszonhatévi kitartó munkásság után 1849 április 23 án kelt magyar és német nyelvü körlevelében arról értésiti a vevőközönséget, hogy üzletét átadta *Csanak* Józsefnek, a Debreceni Első Takarékpénztár akkori könyvelőjének. A körlevél másik oldalán *Csanak* József az átvételt bejelenti. Azóta a cég *Csanak József* nevét viseli.

Csanak József kereskedői pályafulását és társadalmi tevékenységének korszakalkotó fontosságát Debrecen közönsége előtt felesleges volna bővebben ismertetni.

Egyike volt a mult század legkiválóbb magyar kereskedőinek,

akik nem elégedtek meg egy üzletág szakszerü müvelésének gyakorlati ismereteivel, hanem világmüveltséget szerezve, európai szinvonalra emelték kereskedésüket.

Csanak József nagy világlátottsága, nyelvismerete és közgazdasági szaktudása, melyeket kitartó tanulással és külföldi utazásaival ért el, egész Európában tekintélyt szerzett üzletének és nevének. Szakismereteit, melyeket leginkább londoni tartózkodása alatt sajátitott el, nagy lelkesedéssel forditotta a bolt felvirágoztatására.

A Csanak-cég 1861-ig a mai Mihalovits-gyógyszertár helyén állott. Ekkor épült fel a Hungária melletti kétemeletes palota, mely ebben az időben a Piac utca legszélső háza volt. Ettől kezdve

a vasutállomás irányában már csak legelők és szántóföldek terültek el.

A hetvenes és nyolcvanas években óriási en gros kereskedelmet folytatott a cég. Egy-egy hetivásári *napon 150—200 szekér állott a bolt előtt*: kassai, máramarosszigeti, nagyváradi, békéscsabai stb. kiskereskedők vitték innen az árukat az ország különböző részeibe. Ebből az időből számtalan irott emlék maradt fenn, melyek az üzlet nagy hiréről tanuskodnak: a Csanak-cég képes árjegyzékei, magyarországi és külföldi, triesztí, hamburgi, brémai, londoni cégek elösmerő levelei, melyekből élesen kitünik a kereskedés akkori közgazdasági jelentősége.

A cégalapitó Csanak József halála után fia, *Csanak* József vezette az üzletet áldásosan negyven éven keresztül. A mostoha háborus viszonyok miatt a Csanak cég üzleti élénksége is alábbhagyott és 1917-ben *Csanak* József kénytelen volt egy debreceni bank bevonásával részvénytársaságot alapitani, a család azonban 1920 ban visszaváltotta az üzletet. 1922. áprilisában a Csanak-familia egyik nagytudásu tagja, dr *Zempléni* Kornél lett a cég igazgatója, aki fokozott agilitással és munkabirással emelte vissza az üzletet a háboruelőtti szinvonalra.

A százegyesztendős Csanak József részvénytársaság dicsőségekben gazdag története méltó büszkesége a puritán tisztességre alapitott magyar kereskedelmi világnak. A Csanak-cég európai nivón álló berendezettsége, melynek külön érdekességet adnak

az országszerte hires Csanak János-féle ör külön legességé,

egy nagymultu vállalkozásnak történelmi erejéről és üzleti hivatottságáról tanuskodik és garanciát nyujt arra, hogy a most megkezdett, uj saeculum alatt is megőrzi azokat a nemes tradiciókat, melyeket a letünt évszázad folyamán annyi sikerrel és magyar becsülettel kamatoztatott a nemzeti ökonómia javára.

NAPONTA FRISS

pörkölt kávék,
legfinomabb angol teák,
teavaj, csemege sajtok,
likőrök, pezsgők, tearumok,
saját termésü asztali és pecsenye borok

Telefon 70.

CSANAK JÓZSEF K. R. T.
füszer- és csemegeüzlete
Debrecen, Piac utca 51. sz.

Mindent megtalál a

HANGYA

üzleteiben. Főüzlet Rózsa-ucca 2.
Fiókok a város minden részében.

Telefon 9-88

LEGOLCSÓBB KARÁCSONYI ÉS UJEVI

ékszerajándékok

nagyválasztékban

KOSTYA ékszerésznél Széchenyi-ucca

A Gazdasági Takarékpénztár

(*A Hajduföld tud sitóját l.* Beszámolóink során — melyekben megemlékezünk a Tiszántul legjelentősebb közgazdasági intézményeiről — felkerestük *Veverán* Györgyöt, a *Gazdasági* Takarékpénztár r.-t. (Debrecen, Király-utca 2. szám.) vezérigazgatóját, ki intézete nevében a következőleg nyilatkozott:

„Az intézet az elmutt évvégi alaptőkéjét a folyó évben több izben keresztülvitt tőkemeléssel

egyszázmillió koronára emelte fel

azon céllal, hogy a koronának a multban történt sajnos leromlását némileg ellensulyozza. A tartaléktőke a folyó évben az alaptőkénél sokkal kedvezőbb mértékben emelkedett, mert mig az 1923. év végén az alaptőkének $^1/_5$-ödét tette ki, addig a most folyó üzletév végén negyven milliónál is többet képez, ami az alaptőkének majdnem $^1/_2$-ede.

A már-már lezáruló 1924. év végén megállapitható egyébként, hogy a folyó üzleti év a várakozásnak megfelelően kedvezően zárul. Üzletágainkban elértük a megfelelő emelkedést. Csupán a betétállomány nem szaporodott az 1923 év arányának megfelelően. Reméljük azonban, hogy a korona stabilitása és a kosztüzlet megszünése következtében visszatérő takarékbetét üzletág általános fellendülése intézetünknél is már a közeljövőben jobban fogja ezen üzletágban éreztetni hatását, mint a most záruló üzletévben. Tudjuk azonban, hogy e tekintetben a sajnálatos gazdasági pangás miatt illuziókban nem ringathatjuk magunkat. Tudjuk, hogy a közeljövő az alaptőkének ujabb, bár mérsekelt emelésére s ujabb viszontleszámolitási hitel források nyitására s a régiek bővitésére utal. Epen ezért

m r a legközelebbi jövőben alaptőkénk felemelését fogjuk előkésziteni.

A nemsokára megkezdődő uj üzleti év mit rejt méhében azt nem tudjuk. Bizonyos azonban, hogy a szanálás, a külkereskedelmi forgalom felszabadi'ása révén az árak nivellálódása egyes áruraktárak forgalmi értékének ujabb megállapitásai, a keresetképesség csökkenése, a takarékossági hajlam csekély volta, az adók magassága oly nagy terhet jelentenek, amit a gazdasági élet csupán akkor bir el, ha a magán gazdaság, az ipar és kereskedelem részére megfelelő külföldi tőke jön be. Ehez a külföld bizalma kell. A bizalom pedig csak akkor lehető, ha itt benn rend, csend, nyugalom és komoly munka van.

Debreceni Első Takarékpénztár

Az intézet, amely 1846-ban alakult ez évben 79. üzletévét folytatja le. — Hüen hagyományaihoz patricius intézete Debrecen városának éi vidékének 1912. óta érdekközösségkapcsolatban áll a *Pesti Hazai Első Takarékpénztárral*, tagja a *Pénzintézeti Központnak*, fiókot tart fenn *Berettyóujfaluban*, mely a *Sárréti Takarékpénztár* beolvasztásából keletkezett.

A Takarékpénztár üzletköre

mint ismeretes felöleli magában ma már a banküzlet minden ágazatát és üzletkörét a mezőgazdasági hiteligények kielégitésén tul egyformán állitja egyéb gazdasági ágak, a kereskedelem és az ipar számara rendelkezésre; — *alaptőkéje az év folyamán 325 millió korona volt, nyilt tartalékai pedig egymilliárdkettőszázmillió koronát meghaladnak.*

A lefoly évben alapitásával a *Közgazdasági-bankkal* egyetemben kiváló szolgálatokat tett gazdaközönségünknek a

gyapju-aukciók

ujabb megszervezésével; — ezen müvelet által lehetővé teszi a gazdaközönségnek, hogy gyapjutermékeit a legjobb elhelyezés lehetőségével értékesitse.

Részt vett az év folyamán a Pénintézeti Központ által a kisiparihitelek olcsóbbá tételére irányuló actióban, amikor az ipartestület vezetőségével egyetértőleg *200 millió korona* keretben nyujtott lehetőséget kisipar köréből jelentkező, alkalmi hiteligények kielégitésére.

Folyó üzleteinek ápolásában állandóan szemelőtt tartotta a *jelentkező hrteligények* lehető kielégitését; — mi sem igazolja jobban a hatalmas üzleti lüktetést, mint ha mulmult évi forgalmi adatait a jelenleg rendelkezésükre bocsátott adatokkal összehasonlitjuk; — a mult év végén a valtó-tárca kétezerhatvanmillió volt, — mig ugyanaz most

tizenháromezerötszázmiilió körül jár;

— viszont a betétek állománya a mult év végén nyolcszázharmincnégymillió koronát, ezuttal pedig *hat milliárdot meghaladó összeget mutat, tehát az előbbi állománynak mintegy hétszeresse*, mi sem bizonyiija jobban a tőkegyüjtő közönség bizalmának megnyilatkozását, mint a betétek ezen hatalmas arányu állandó növekedése.

A Takarékpénztár annak idején kosztpénz-betétekket is foglalkozott; ezek ideje azonban lejáróban van; igyekszik a még nála jelentkező ilyen tételeket a megfelelő legelőnyösebb állandó betét-alakulat számára megnyerni és üzletkörének ebben is állandóságot biztositani; — pénzünk értékének állandósulása, a korona-stabilizátió természetesen csak növelni fogja előreláthatólag a betétüzletben meggyökeresedett népszerüségét, amelyet állandóan legelőnyösebb kamat-ajánlataival, konsolidált üzleti-elveivel, üzletvitelének állandó realitásával támaszt alá.

A közvetlen üzleten kivül

jelentős allapitásai vannak

a piacon és a közel vidéken is, valamint korszerü uj kezdeményezései a belátható jövő fejlődés számára.

Alapitásai közül kiemeljük a *Közgazdasági bank és v. ü.-rgot*, amely a bankszerü üzletkörön kivül kiváló hivatottsággal és eredményességgel foglalkozik terményüzletekkel, első-rangu kapcsolatokkal bir és gazdaközönségünk különös előszeretet élvezi.

Állatbizományi üzletek lebonyolitására alapitotta 1921-ben Budapestszékhellyel a *Kunsági Állatbizományi rtg*-ot, amely rendeltetésének igen eredményesen megfelel; — a Pesti Hazai Első Takarékpénztárral együttesen, valamint a Nyiregyházi Takarékpénztár bevonásával alapitotta Mátészalkán *Szatmármegyei gazdasági Bank rtg*-ot, mely eredetileg 1 millió k-ás részvénytőkéjét ma már 18 millió k-ra felemelve, rendkivül eredményesen foglalkoztatja; ugyancsak ezen társas együtteseben alapitotta Nagykállón a *Nagykálló Takarékpénztár rtg*-ot, amely szintén kielégitő eredménnyel müködik.

Önálló alapitását képezi.

Kabán a *Fakereskedelmi és gazd. rtg*, amely már beváltnak tekinthető vállalat nagy szolgálatokot tett a tüzelő és épitkezési-fában szükölködő vármegye ezen részének az emlitett szükségletek körüli ellátása tárgyában.

Berettyóujfaluban a *Bihari Bőripari rt.* alapitásával és üzemének fokozatos fejlesztésével és kiterjesztésével a konjunktúráknak nagyobb megfelelő vállalatot létesitett, mely a hozzáfüződő várakozásoknak mindenben megfelel; eredményesen dolgozza fel a reá gravitáló vidék nagy uradalmainak nyersbőrkészletét és eredményesen készit ki és árusit nyersbőrkészitményeket, közönségesebb és finomabb kivitelben is és kapcsolatos mühelyében keresettebb tömegcikkeket; ugyanott a lábbeli termelők fennálló szövetkezetének pénzügyi ellátásával igen jó szolgálatot tett és eredményes üzleti kapcsolatot létesitett; ujjáéleszti fokozatosan a már felszámolásra került *Biharmegyei Kereskedelmi rt.-t Berettyóujfaluban*; a vállalatnak igen értékes ingatlana van a község főutcájában.

Együttmüködésben a Tiszántuli *Mezőgazdasági Kamara* élénk, tetterős és nagysulyu vezetőségével

megalkotta annak idején a Tiszántuli Gazdák Állattenyésztő és Értékesitő rt.-át

10 millió K alaptőkével; a vállalat programmján igen nagy perspektiváju üzletek fognak kibontakozni.

A *Kuczik Gábor utóda Debreczeny Lajos hentesárugyár rt.* részvénybirtokát az év folyamán Kuczik G. utóda, *Debreceni Magyar Szalámigyár rt.-gá* alakitotta át, mely a legjobb eredményeket érte el a lefolyt üzleti év folyamán és további jelentős kilátásokkal bir.

Az évfolyamán kezdeményezte a régi nagyhirü debrecéni állatvásárok modern alakulatként Debrecenben egy

állatvàsárpénztár felállitásának, üzembe helyezésének nagyméretü gondolatát;

a vonatkozó tervezet már a városi közgyülés tárgyalásain keresztül ment, értesüléseink szerint a belügyminiszteri jóváhagyás meg van és *közelesen megvalósitásra kerül*; nem szükséges külön kiemelni azt a jelentőséget, ami egy állatvásárpénztár felállitásához füzve van, elég csak hivatkoznunk a tájékozottak előtt azokra az eredményekre, melyeket hasonló intézmények Győrött és Szegeden felmutatnak.

Ha ezen közgazdasági ismertetésünkhöz még hozzáfüzzük azt, hogy a takarékpénztár kiterjedt üzemében az elmult év folyamán is egészen megfelelő kereseti eredményeket ért el, körülbelül befejeztük a képet, amit olvasóközönségünknek nyujtani óhajtottunk; ha mindezekhez még hozzávesszük, hogy a takarékpénztár a maga hatalmas dologi értékeivel, két nagy bérpalotájával; alapitásainak ingatlanokban fekvő vagyonelemeivel milyen jelentős anyagi készültséget tüntet fel, megnyugtatást nyujtottunk egyuttal arra is, hogy mily *előrelátással és felkészültséggel megy neki a korona stabilizázi ból elkövetkezendő aranykoronamérlegre való átlérés pillanatának is.*

C. R. T.
könyvkereskedésében
Ferenc József-ut 8.

IRODAI FELSZERELÉSEK, ELŐJEGYZÉSI ÉS ZSEBNAPTÁRAK, KONYV- ÉS ZENEMÜUJDONSÁGOK, LEVÉLPAPIRKÜLONLEGESSÉGEK LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁSA, ORVOSI, JOGI, GAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI MÜVEK, IFJUSÁGI IRATOK NAGY RAKTÁRA, ÜZLETI KONYVEK GYÁRI LERAKATA, ORSZ. JEGYZŐÁRVAHÁZI NYOMTATVÁNYOK TISZÁNT. LEARAKAT

Csáthy Ferenc

Nézzen az Égre!
Jön a VESTA!
Ha nem látja az Égen, nézze a Földön!

A KANSz temetkezési vállalat

(*A Hajdufőld tudósitójától.*) Csendben, szerényen kezdte meg ez év nyarán Debrecen város egyik igazan nemes hivatásu altruista intézménye áldásos müködését. Megnyilott a *KANSz* temetkezési vállalata.

A *KANSz* debreceni választmánya átérezve azt a nehéz helyzetet, melybe a szegény ember — és melyik tisztviselő nem az? — kerül akkor, ha a sordon halál is bekopog ajtajan. Ezt a szomoru, gyászos alkalmat legalább anyagilag elviselhetővé tenni tüzte ki céljául akkor, mikor saját temetkezési vállalatát megteremtette. Bár a tagok nagy megértéssel karolták fel az eszmét, a kivitelt csak a „*Hangya*“ tette lehetővé azzal, hogy készségesen vett részt a vállalatban.

A kezdet nehézségein már tul van a vállalat. Bárczy-utca 3. sz. alatt levő telepén ma már teljesen berendezett üzeme van és

minden irányban ki tudja elégiteni a hozzá fordulokat.

Valóban csoda, hogy ez a fiatal altruisztikus intézmény mily rövid idő alatt tudott berendezkedni. *Kocsiparkja és raktára diszére válna egy régi intézménynek is.*

Érdeklődtünk a vezetőségnél az üzletmenetről is s ott tudtuk meg, hogy 5 havi fennallás alatt több mint 120 esetben vették a vállalatot igénybe. Érdemes megemliteni, hogy mikor az „üzletmenet“ iránt érdeklődtünk, az egyik vezető jólelküen mondotta: nem „üzlet“ ez, hanem jótékony intézet. Aki hozzánk fordul, nyugodt lehet, hogy itt igaz megértésre talál.

Hirdetmeny

1925. év december hó 30-án d. e. 10 órakor Debrecenben a lóvásártéren a Méntelepről **egy darab 16 éves pej angol félvérmén** adatik el nyilvános árverésen tenyész célra. Árverezni csak lótenyésztéssel foglalkozó gazdáknak lehet, mely körülmény hatósági igazolvánnyal igazolandó.

Debrecen, 1924. évi december hó 23-án.

Eperjesi ménteleposztály vezetősége.

Te az enyém leszel!

A Hajdufőld 1924. karácsonyi számába irta: SZILÁGYI BÉLA

Te az enyém leszel!
— Ha százszor téped ezét a lelkem,
Ha száz tőrt hordok a szivemben,
Hogyha a gyötrő küzdelem
Roncsokra zúzza szét az álmom,
Ha száz sebet nyit, mit hordok,
Az élet, — e görnyesztő jármom,
Ha százszor elveszítelek,
Azért csak csak újra feltalállak

S ha végórám az uton ér,
— Szemébe sujtok a halálnak,
De addig küzdök, tűrök Érted,
Míg a lelkem végre megérted
S karod között vérezzek el,
De — úgyis az enyém leszel!
2 Enyém leszel, mert nélküled
Nincs cél, nincs öröm, nincsen élet!
Enyém leszel, mert mennyország lesz
A kín és a bűn is Tevéled!
Mert a lelkemre ráborulsz,
Mint a kék ég egy nagy pusztára . . .
Te vagy a tavasz és az élet!
Te vagy a nap égő sugára!
— S nekem élet és tavasz kell,
Hogy szerethessem a fajtámat,
E bús bolond, de drága népet!
— S ha elrikoltom a rajtámat,
Én, Tinódinak élő lelke,
Ki tán Balassa lantja voltam
S Csokonai Vitéz lelkében
Künn a Nagyerdőn kóboroltam,
Én, nagy Petőfi szent agyának
Egy égő, fájó magyar része,
S most: — gyászidők, magyar
romlások

Kóbor, vándor, lantos vitéze,
— Ha elrikoltom: kell, hogy jöjjön
Magyar tusára, áldomásra!
Engem Hadur teremtett egykor
Szilaj, vad magyar dalolásra
S én — Nélküled nem vagyok senki,
Csak nagy elődök gyenge árnya,
Sírból jött és sírvágyó lélek,
Ki mindig temetőben járna,
Ha ragyogó, színtiszta lelked
Nem adna erőt a lelkemnek!
Emelt fővel elibemenni
Az életnek, e gyötrelemnek!
— S én tudom, érzem! — így
lehet csak!
Ha most még nem is hiszed el,
Ha félsz is elhinni, — de úgy lesz!
Te mégis az enyém leszel!

Én tudom a multat s jövőt
S a jelenben álmodva járok!
Én tudom, hogy már régen élek,
S még sok keserves jajra várok!
— Már sok száz éve él a lelkem,
S mindig bolond, vad magyar voltam,
Fajtám lobogva lengő lángja . . .
S mindig szerettem és daloltam!
Te mindig akkor éltél, mint én,
Minden dalom elédbe szórtam,
Te kacagva tapostál rajtuk,
S én mégis, mindig csak daloltam!
— Az ezer éves életünket
Együtt éljük, Hunortól óta . . .
Te voltál víg Mindent felejtés
S én — a sok síró magyar nóta!
— Ha sose hiszed is nekem,
De tudom jól a végzetünket:
A sorsunkban a nagy Hadur
Valami nagy magyar bünt büntet!
De egyszer majd levezekeljük
És ugy lesz, ahogy lenni kell:
Most, vagy a jövő életünkben
Te úgyis az enyém leszel!

Most még nem értesz. Szerteszéjjel
Másoknak osztod lázas éjjel
A lelkedet, a csókodat,
S én még sirok, tudom, sokat!
Még hátra van a sok fájó nóta,
Sok könny és sok gyötrő sóhajtás
S neked: — sok szét pocsékolt
érzés,
Sok futó csók, kéjvágyó pajtás.
Addig, mig eggyé forr a lelkünk
Egy örökös ölelkezésbe . . .
S azért mégis: lelked hófehér
Márványába ezt most jól vésd bé:
Hogyha vár ránk még száz halál
S százszor fogunk haraggal válni:
— A Végítélet szörnyü napján
Is egymás mellett fogunk állni
S egy forró, szent és tiszta csókban
Száll majd reánk a bünbocsánat,
Mert: — egyben mindig értjük
egymást:
Nagyon szeretjük a hazánkat!
— S most legrongyabb, most leg
hitványabb!

Országutra kilökött árva,
Májusban nyilt szinpompás rózsa,
Mit ledobtak piszokba, sárba!
— Mi felvesszük letisztogatjuk
S megcsókolgatjuk, hogyha kell,
— Ugy-e hát már megértesz végre?
Ugy e, most az enyém leszel?
S ha e testünk a porba tér meg,
Mi ugyis ujraszületünk,
Lesz majd egyszer, lesz még egy
szentebb,
Egy sokkal tisztább életünk!
— Még sokszor élünk addig, érzem,
Amig a lelkünk összenő,
De akkor mi leszünk az élet
S az örök magyar Őserő,
Mikor egyszer Te is megérzed,
Hogy vágyad mindig törbecsalt,
Mikor másban kerested üdvöd . . .
— S nem kaptál mást, csak
ravatalt! . . .
— A lelkem hányszor zuztad össze!
Hányszor haltam meg érted én!
De ujraszületett a lelkem,
És lelkesit a hü remény,
Hogy én, az örök magyar Sirás
S Te, a könnyü magyar Kacaj
Összeforrunk egy szent Imába
S orgonánk lesz a harcizaj
S Erdély hegyén vérzünk mi el . . .
— S akkor, kicsi! — Te drága
gyermek!
Örökre az enyém leszel!

IRODALOM ÉS PONYVA

A magyarországi könyvpiac lezüllése — Könyvek, amiket vagontételekben jegyeznek — Swift Jonathán, Petőfi és Emőd Tamás — Pompadour asszony és Diogenes titkai A szanszkrit irodalom és Jack London alkonya

(A Hajdufőld tudósitójától.) A magyar könyvpiac irdatlan dzsungelében bolyongó szerencsétlen vándor, aki fölbuzdulva a karácsonyi könyvvásárlás szenvedélyétől, végigjárta a kereskedéseket és csalódott szivvel vonult vissza az irodalomtól, — egy tanulságot mindenesetre levonhatott: *a mai könyvpiac olyan, amilyet ez a parvenü társadalom megérdemel.* Magyar könyvről és irodalmi értékü termékekről tulajdonképpen beszélni sem lehet, hiszen a könyvek kilencven szazalékban értéktelenek és idegen müvek silány forditásai. Ma már a könyv nem jelent irodalmat, csupán egy kötés papirt, mely az ál-müveltség börzéjén, a nagyképüség és parvenü hencegés szellemi üzleteit szolgálja.

Kik vásárolnak könyvet?

Az anyagilag tönkrement intellektuel társadalom már régesrégen elszokott az irodalomtól. A régi világnak lerongyolódott könyvbarátai évek óta nem tartanak lépést a világirodalom fejlődésével és egész sereg nagy iró müvei hevernek olvasatlanul a magyarországi könyvpiacon, anélkül, hogy hozzá tudnának férkőzni az illetékes és érdemes lateiner-osztály lelkivilágához. Ezekhez tartozik *Merezskovszky*, akit a zsidók ugy vásárolnak, mint a terményeket szokták: vagontételekben. *Merezskovszky* az egyetlen iró, akinek munkája tiz kiadást is megér. „*Kérek tiz kötés Merezskovszkyt*“ — hangzik a pultok előtt és a kereskedősegédek csak ugy ontják a hosszabbnál hosszabb regényujdonságokat. Érdekes, hogy Merezskovszky legérdekesebb könyveit — Michallangelot és Apostata Juliánt — még a kereskedők sem igen ismerik.

Alacsony szinvonal — magas alapár

A könyvujdonságok szinte megfizethetetlenek. Gobineau Renaissancejáért 210 ezer koronáért vesztegetik. A német kiadása, mely sokkal diszesebb és finomabb, majdnem annyiért megh ozatható Leipzigból A szinvonal lealacsonyitásában és az árak felcsigázásában nemes versengést folytatnak az ugynevezett bibliofil vállalatok, melyek háromszoros-négyszeres árakat fizettetnek azért a számért, melyet valamelyik kereskedősegéd a számozott példányba beir. Ebben a versengésben egy zsidó orr-hosszal vezet a kis Helikon. Ez a vállalat miniatürkiadasban piacra dobott egész sereg klasszikust csak azért, hogy Swift Jonathán és Petőfi János vitéze között elrejtse Emőd Tamásnak Mézeskalács cimü huszadrangu sületlen operettlibrettóját.

A föllendült ponyvairodalom

Izléstelenebbnél izléstelenebb müalkotások fekszenek a pulton. A szolgálatonkivüli viszonyba helyezett Rozsnyai-kiadványok el nem adott tömegei ismét bevonultak az irodalomba. Disztelen sorozataik között Maupassant képviseli a Parnassust. Körülötte hódolnak a szerelem problémájának különféle disznóságai: a *Heptameron vagy helven éj mámora.* Elbeszéli őket a navarrai királyné. Mellette fekszik *Pompadour* asszony hiányos toaletben és egy tudományos munka a szerelem titkairól, melyben *ar Jang*, a török szultán nyugalmazott háremorvosa arról értekezik, hogy meddig tud hevülni egy férfi a nőért? Szó van ebben a hires kokottokról, az illatról, csókról, kacérságról, a hárem csábitásairól és Diogenes magánéletéről. Ezek az irodalmi csemegék közkedveltségnek örvendenek, ugyszintén *Goethe* egyik pornografikus verse, mely pikáns fametszetekkel potom 300 papirért kapható bibliofil kiadásban, szerző kezevonásával és antik patinával. *Goethe többi müvei egy könyvkereskedésben sem láthatók . . .*

Akiknek bealkonyult . . .

Mert ilyenek is vannak. Jack Londont ma már az *éneklő kutya* sem vásárolja. Ugy kiment a divatból, mint a sarkatlan cipő. Pedig még egész sereg állat lézeng a földön melyekről nem irt regényt. Ilyen például a jelenkor könyvvásárlója, aki végigjárta magát az elefántfülü szanskszrit irodalmon és ugyanazokat a meséket elolvasta ezer és egy varriacióban, hogy végre is faképnél hagyja az Angliában született hindu óriásokat. De igy járnak lassan a ponyvairók is: *Cours Mahlerről* még a szobalányok is megvetéssel beszélnek. Hja, hiába! Nem való irodalom a mai kor kezébe.

Észbontó breviáriúmok és egyéb őrületek

Na igen! A breviáriumok . . . Ezekkel *Romain Rolland* bolonditotta meg a világot. Az ő nagyértékü Beethoven breviáriuma megindította a breviáriumok végnélküli lavináját. Alig van izraelita ujságiró, aki meg ne nyomoritotta volna könyvpiacunkat egy-egy breviáriummal Szegény *Ady* Endre ellen lépten-nyomon csinálják a propagandát az ujabbnál ujabb breviáriumok. Minden zsidó epigon kötelességének tartja, hogy *Én és Ady* vagy legjobb esetben: *Ady és én* cimmel megeresszen egy hézagpótló breviáriumot. Hogyha az irodalom óriásai véletlenül feltámadnának, bizonyára megalakitanák a klasszikusirók breviárium-ellenes ligáját.

A legnépszerübb iró

Ime, igy fest a magyar könyvpiac. A magyar remekirók közül csak Arany és Csokonai kapható. (Egy teljes Arany kiadás 800 ezer korona!) Rajtuk kivül az uj kiadásu Gárdonyi-könyvek, a Szent István Társulat nagyszerü könyvei, néhány kitünő Stádium-termék és az el nem adott tudományos és irodalmi munkák képviselik az értéket. Magyar könyv alig van: legtöbbnyire silány forditások, melyek közül Victor Marguerite borzalmas és erkölcstelen ponyva-regényeinek nagy keresettsége állitja ki leginkább a vásárlóközönség erkölcsi és szegénységi bizonyitványát. Ennek az irodalmi vadembernek szörnyszülöttje, mely disztelen homlokán a *Lerbier kisasszony legényéle'e* nevet viseli, ma a legkeresettebb magyarországi könyv.

Még sincsen igazunk, ha azt állitjuk, hogy a mai könyvpiac olyan, amilyet a parvenü társadalom megérdemel: Victor Marguerite-ot még ez a társadalom sem érdemelte meg! *(In*

Kőszén ⚒ Koksz

AJÁNLUNK

Salgótarjáni és baklyasalyai darabos fütőszenet, borsodi szenet, porosz és karvinis-zalon kőszenet. Gáz- és bányakokszot, Ignáczaknai kovács-szenet üzemi és háztartási célokra hazaszállitva a legolcsóbb bánya áron

Schusitzky János és Társa

szénnagykereskedés

Telefon 12—48 — Debrecen, Szent Anna-utca 7. — Telefon 12—62

A Salgótarjáni Kőszénbánya R.-T. és Berg & Hüttenwerke Mähr. Ostreu kerületi kizárólagos képviselete.

József Ferenc királyi herceg és Anna kir. hercegnő a debreceni jogászbálon

(*A Hajdufölde tudósítójától.*) Lapunk más helyén már megemlékeztünk arról, hogy József Ferenc királyi herceg és felesége Anna királyi hercegnő elvállalták a debreceni Jogászbál fővédnökségét.

A jogászbal rendezőségét ebben az ügyben december 27-én fogják a fenségek kihallgatáson fogadni, amikor is a fenséges ház udvarmesteri hivatala a fenségek Debrecenbe való lejövetele körül eszközlendő tennivalókat beszéli meg a rendezőséggel.

A bál rendezőségéhez József Ferenc királyi herceg parancsőrtisztje, *Pintér* százados a következő sürgönyt küldte:

„József főherceg ur és Anna főhercegnő ő királyi fenségeik jogászbál fővédnökségét elfogadták. Küldöttséget fenségek december 27-én délben fogadják Aranka-utca 10. számu villában. Pintér százados, parancsőrtiszt".

Állitólag harminc alkalmazottat bocsát el Debrecen városa

(*A Hajdufölde tudósítójától*) Többször jelezte a Hajdufölde, hogy Debrecen városánál már hetek óta működik a létszámapasztó bizottság. A városi tisztviselők körében nagy izgatottság uralkodik emiatt, annál is inkább, mert a bizottság munkájáról semmiféle hir nem szivárgott ki.

A Hajdufölde értesülései alapján körülbelül mintegy 25—30 városi alkalmazottat fognak elbocsátani s ezeket kivaltképpen a napidijasok és a hajduk köréből választják ki.

A bizottság döntéseit december 31-én fogják kihirdetni.

ATROCITÁSOK

A jeshiva karácsonyi ajándékot kapott. Debrecen város is kiosztotta a meglepetéseket. Ennél nagyobb meglepetésre igazán nem számitottunk. *Százhetven milliót szavazott meg a zsidó gimnázium és öt milliót a hajdumegyei diákok s a székely egyetemi hallgatók céljaira.* Ennek a megforditott numerus claususnak hatterében a felebaráti szeretet, megértés és ősliberális világszemlélet különös karácsonyfaja szórja szét a maga sajátságos illatát. A szóbanforgó karácsonyfán fokhagyma-láncok és chanuka-gyertyák reprezentálják a faji öntudat basahalmi értékeit. Az elaltatott (?) szabadkőmives páholy titkos kezei diszitették a fát, tetején egy mögendóvedos csillag ragyog, tövében pedig két ajándék van: százhetvenmillió az izraelita gyermekeknek, a toprongyos, éhező zsidó fiukaknak — és öt millió a jóllakott, gondmentes egyetemi bajtársaknak. Érdemes ezen egy kicsit elgondolkozni . . . És ha elgondolkozunk, boruljunk arcra és hálatelt örömmel verjük a fejünket az édes debreceni homok megfagyott rögébe, melynek termékeny talajából kinőtt ez az égbontó karácsonyfa...

— **Kalyh k**, cipövek és mindenféle fütőtestek ezüstözését felelősség mellett kizárólag Schuller festőmester készíti, Simonffy u. 25. *Telefon 806.*

— **Kardos László cégnél** valódi *Jeger* női és férfi alsóruhák minden nagyságban.

Feloszlatják a Radics-pártot

Letartóztatják a párt vezéreit

Belgrád, dec. 24. MTI jelenti: A minisztertanács este 6 órától 9 óráig tartó ülésén a belügyminiszter és a külügyminiszter előadói jelentése alapján hosszas vita után elhatározta, hogy

a Radics-pártot az államvédelmi törvény alapjan feloszlatják

és a vezetőséget letartóztatják, hogy a törvény előtt felelősségre vonhassák. A párt jelölő iveit meg fogják semmisiteni. Az eljárás a párt vezetősége és a főbizottság tagjai ellen indul meg.

Politikai körökben a kormánynak ez az elhatározása

nagy izgalmat keltett.

Senki sem tudja megitélni, hogy a lépésnek milyen hatása lesz a szavazok körében, *akiknek száma az elmult választáson fél millió volt.*

Megoldották az ipari hitel kérdését

Hitelt kapnak a kisiparosok

Budapest, december 24. Értesülésünk szerint befejeződtek azok a tárgyalások, amelyeket gróf *Hadik* János, az *OKISz* elnöke folytatott az illetékes tényezőkkel. A tárgyalások eredményéről a következő felvilágositást kaptuk:

A pénzügyminiszter épugy, mint a kereskedelemügyi miniszter méltányolta a kisiparosok nehéz helyzetét és intervenciójukra a Pénzintézeti Központ vállalkozott a kisipari hitel akció visszleszámitolási hitel alapjának biztositására.

A kölcsönök lebonyolitására a Pénzintézeti Központ érintkezésbe lépett az Iparosok Országos Szövetkezetével, mely

megbizást kapott az egész ország és a főváros területen lakó kisiparosság hitelkerelmeinek elintézésére.

A Pénzintézeti Központ a hitelek folyósitásánál feltételül kötötte ki, hogy a kihelyezett kölcsönök valamilyen biztositó intézet utján biztositassanak.

A pénzintézeti központtal kötött megállapodás értelmében a pénzintézeti központ jelentékeny összegü kölcsönt bocsát visszleszámitolási hitel formájában az OKISz utján a kisiparosok és kézmüvesek rendelkezésére.

A jelzálog és kézizálog fedezettel biztositott kölcsönök 21—62 százalék, a nyilt kölcsönök pedig

23—33 százalék kamat mellett kerülnek folyósitásra.

Egy-egy iparosnak nyujtható kölcsön összege *az 50 millió koronát meg nem haladhatja.* Kivételes esetekben 150 millió koronáig terjedhető hitelt is engedélyezhet az OKISz. A váltók három havi hitelre szólnak és legfeljebb két alkalommal ujithatók meg.

A ZSIDÓSÁG DEBRECENBEN

(Első közlemény.)

(*A Hajduföld tódósitójától.*) Nyolcvannégy esztendővel ezelőtt szigoru törvény tiltotta meg, hogy Debrecen falai között zsidók élhessenek. A zsidóknak mig egy éjszakára se volt szabad meghálni a nemes civitás falai között — s mint a hiteles statisztika is bizonyitja, 1840-ben a város 50,502 lakosa között nem volt egyetlen egy zsidó se. — A városi levéltárban most is őriznek egy világoskék papirosra irt 1840-ből való törvényt, amelynek a cimét nagy szálkás, régi betükkel irta annak idején valaki: *Törvénycikkely a sidókról.* Ennyi az egész — és mégis ezzel kezdődik Debrecen elzsidósodásának története, mert ebben engedtetett meg a zsidóknak, hogy minden városban — igy tehát Debrecenben is — „megszoritás nélkül lakhassanak" — nemes birtokokat bérelhessenek és a városban telket szerezhessenek.

Az első zsidó

Az első zsidó, aki letelepedési kérvénnyel fordult Debrecen tanácsához, érdemes feljegyezni a nevét, *Aron Abracham* volt. A tanács helyt is adott a kérelemnek, azonban azt már nem engedte meg, hogy magával hozza a nála szolgálatban lévő zsidó cselédeket is. Érdekes megemliteni azt is, hogy a nemes városnak mindjárt az első zsidóval meggyült a baja. A regálé bérletének árverésekor ugyanis Aron Abracham igérte a legtöbbet, a tanács azonban a kevesebbet igérő keresztyénnek, Némethy Józsefnek adta a bérletet azzal az indokolással, hogy Abracham az általa megigért bért csak akkor tudná megfizetni, ha hamisitott, rossz pálinkát árulna. Aron Abracham megfelebbezte ezt a határozatot — és mint ujabban mindig, — akkor is a zsidónak lett igaza. *Ő kapta meg a regálét.*

A többiek

Utánna már aztán sürün jöttek a többiek. A községi kötelékbe való felvétel azonban nem ment könnyen. Például az egyik zsidót, *Eisenberger* Móritzot négyszer is elutasitották, mert nem igazolta, hogy miből akar itt megélni. Móritz hat-nyolc bizonyitványt és számtalan kérvényt adott be. Ezeket mindig ugy irta alá: *alázatos szolgája, Eisenberger Moritz izraelita.*

Megindul a honfoglalás

Lassan lassan aztán megindult a beszivárgás, 1848-ig ugyancsak 4 zsidó famillianak engedték meg a betelepedést, 1850-ben azonban már 105 zsidó élt Debrecenben, ami akkor a lakosság 0·3 százalékát képezte. Tizenkilenc évvel később már 1919, vagyis 4·2% volt a zsidók száma. 1890-ben a város 56 940 lakosa közül 3999 vagy 7%, 1910-ben pedig 92 729 lakos közül 8506 vagy 9% volt a zsidó. Azóta ez az arányszám elérte a 11—12 százalékot is.

Zsidó földbirtok Debrecenben

Azok, akik *Aron Abracham* után jöttek, hihetetlen mértékben kezdték meg a hóditást, a honfoglalást. 1905 ben már a 100 katasztrális holdnál nagyobb birtokokból 3246 hold (9 3%). 1913-ben 4061 hold (11 1%), 1915-ben 5184 hold (15 4%) volt zsidó kézben. Ebben természetesen nincsenek benne a már holdnál kisebb debreceni birtokok és nincsenek benne azok a földek, amelyiket 1916 óta elfoglalt a zsidóság. Ha teljesen pontos adatok nincsenek is, de nyugodtan lehet állitani, hogy a debreceni zsidók 1924-ig a debreceni földbirtoknak legalább 25 százalékát, egynegyedrészét szerezték meg, pedig 84 évvel ezelőtt még miután letelepedniök sem lehetett, természetes, hogy földet se vásárolhattak. Világos dolog, hogy ezek a földek ős-régi debreceni civis familliák, kisbirtokosok kerültek zsidó kézre és se szeri, se száma azoknak a debreceni patricius családoknak, akiket tönkretett, valósággal elsöpört, elpusztitott a zsidóságnak ez a rettentő rohama.

(Folyt. köv.)

Trockij hiveit kivégzéssel és számüzetéssel fenyegetik

Reval, december 24. Moszkvai távirat szerint a központi bizottság erélyes fellépésre szánta el magát a Trockij iránt megnyilvánuló és mind jobban fokozódó rokonszenv ellensulyozására. A Cseka elrendelte, hogy mindazokat, akik a számüzött Trockij iránt rokonszenvüket nyilvánitják, *szdmüzéssel vagy kivégzéssel sujtják.*

Rikov, Stahlon és *Kamenev* titkos rendeleteket adtak ki, amelyek értelmében *Trockijnak*, a vörös hadsereg volt főparancsnokának valamennyi képét el kell pusztitani.

Szathmáry Zoltán gyásza

Szathmáry Jolán temetése nagy közönség őszinte részvéte mellett folyt le a szombathelyi római katholikus temető ravatalozó csarnokából. Frissen hantolt sirja virággal van boritva. Nagy és vigasztalan csapással sujtott édes apja most a következő sorokat küldötte be hozzánk:

Megkinzott lelkem, megvérezett szivem minden fajdalmával jelentem, hogy egyetlen leányom, messze idegenben nyugvó feledhetlen Jolankam lelkiüdvösségéért az engesztelő szent- és gyászmise 1925 január 2-án reggel fél 9 órakor fog megtartatni a Szent Anna-utcai róm. katholikus templomban. Ezzel szomoruságos alkalom nyilik arra, hogy mindazok, akik ismerték és szerették, elbucsuzhassanak sok szenvedések utjait megjárt lelkétől. *Szathmáry Zoltán.*

Őrizetbevettek egy fizetésképtelen kereskedőt

(*A Hajdufölde tudósitójától.*) A debreceni rendőrség őrizetbevette *Róth* Imre Csapó-utcai textil kereskedőt, aki a közelmultban fizetésképtelenséget jelentett be és csődönkivüli kényszeregyezséget kötött hitelezőivel. Róth alig három hónap alatt másfélmilliárdnyi korona passziva kimutatásával ujból a csődönkivüli kényszeregyezség megindiitását kérte maga ellen. A hitelezők gyanusnak találták a nagy deficitet, a könyvek és levelezések átvizsgálását kérték. Megállapitást nyert, hogy a kereskedő hitelezőit megkárositotta, az árukat elzálogositotta, hitelbevett árukat bekerülési áron eladott, bizományba adott Ezek alapján a büntető feljelentést megtették ellene, mire a rendőrség Róth Imrét előállitotta. A vizsgálat folyamatban van ellene.

Hirdessen a Hajduföldben!

HIREK

1924 december 25. (Csütörtök)
Prot.: Karácsony. Kath: N Kar.

1683 Kara Mustafa nagyvezért bécsi veresége miatt a szultan Belgrádban kivégezteti.

A Meteorológiai intézet jelentése

Hazánkban az idő megtartotta a ködös borult jellegét és a fagy ma reggel kissé erősödött.

Időjóslat: Az időjárásban lényeges változás nem várható.

—

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 10—1-ig, délután 4—7-ig

Csokonai színház este fél 8 órai kezdettel Antónia, délután fél 4 órai kezdettel Nótás kapitány.

A cipésztársulat jubileumi ünnepsége 11 órakor, este műsoros táncestély az Ipartestületben.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Kigyó, Arany Angyal, Reménység, Sas, Bocskay, Tisza.

1924 december 26. (Péntek)
Prot: István. Kath: Istvan

1805 Békekötés Pozsonyban Napoleon és I Ferenc osztrák császár között

Közmüv. könyvtár: 10—12-ig.
Városi képtár: 10—1-ig
Városi muzeum: 9—12-ig, 2—4-ig.
Csokonai-színház este fél 8 órakor: A gyimesi vadvirág, délután fél 4 órai kezdettel Nótás kapitány
A Hortobágyi Törzsjuhászat és a Juhtartó Gazdák Egyesülete közgyülése 10 órakor a Gazdasági Egyesület helyiségében.
Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Megváltó, Arany Egyszarvu, Muraközy, Magyar Korona, Nádor, Csokonai, Arany János.

1924 december 27. (Szombat)
Prot.: János. Kath.: János

1282 Habsburgi Rudolf az osztrák hercegséget saját fiainak hübérül adja

Közmüvelődési könyvtár nyitva délelőtt 10—1-ig, délután 4—7-ig.
Csokonai-színház este fél 8 órakor Csókolj meg.
Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Kossuth, Nap, Isteni gondviselést H. Rákóczy Ferenc, Csillag, Matyás király.

Nem azért jöttem

hogy a törvényt eltöröljem, hanem hogy betöltsem azt.

Ez volt a programmja annak az emberi testbe ma kitöltetett isteni életnek, amely a karácsonyi fenyő balzsamos illatában és szines apró gyertyák szelid melegében, 1924. esztendő vérgőzös ködén és fagyan at is, képes néhány áldott alkonyati órára a lege torlaszoltabb szíveket is elárasztani az elvesztett édenkert verőfényével, avval a nem e világból való világossággal és meleg séggel, amit az emberi nyelv „szeretet“ néven igyekszik a földön marasztalni.

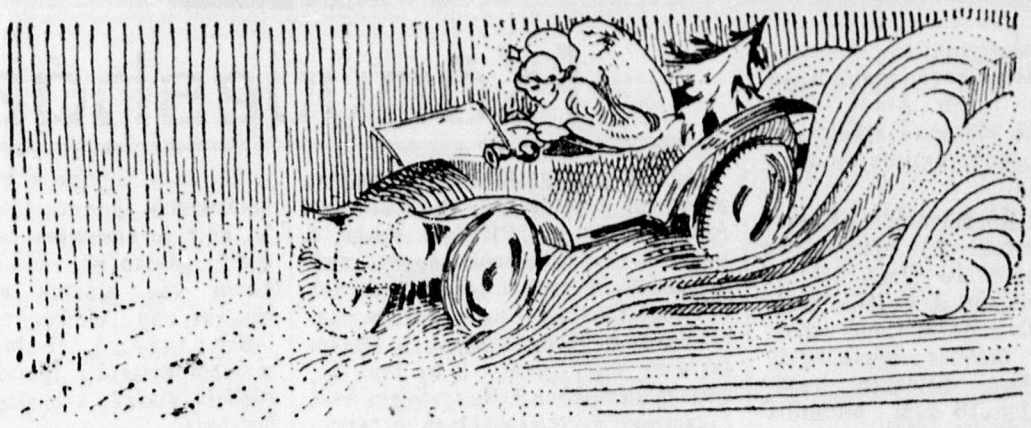
Mért válaszolnak hát erre a szeretetre 1924 esztendő óta szünteleniil gyülölettel, tövis koronával és gyalázatos halállal éppen azok az örök farizeusok, akik ma is, mint egykoron, szintén a törvény betöltését és a törvényes jogrend mindenek felett való uralmát hirdetik?

Nem egyébért, mint egyedül azért, mert más az ő törvényük és más az ő törvénye.

És azt a jogrendet, amely a farizeusok nagypénteki törvénykönyvéből nőtt és hatalmaskodott átokká a világ felett, a ma született igaz Biró törvénykönyvevel, a karacsonyi szeretet evangéliémával védelmezni, sőt igazolni nem lehet soha.

A szeretet ünnepén a kereszt tüzes gyötrelmét harcoló magyar faj tiz esztendős kinja kialtja az égre, hogy: nem! Sohasem!

(*egy*)

— Lapunk legközelebbi száma a közbeeső karácsonyi ünnepek miatt vasárnap reggel jelenik meg.

— A kormányzói kabinetiroda főnökének kitüntetése. Magyarország Nagyura, vitéz nagybányai *Horthy* Miklós Kormányzó *Bartha* Richard nak, a kabinetiroda főnökének nagy érdemei elismeréséül az elsőosztályu magyar érdemkeresztet adományozta.

— Kormányzói elismerés Kató Lajosnak. *Kató* Lajos debreceni állampénztári főigazgató nyugalomba vonulása alkalmából a Kormányzó megengedte, hogy a kivaló és érdemekben gazdag férfiunak legfelsőbb dicsérő elismerése tudtul adassék.

— December 31-én lesz Debrecen város közgyülese. Debrecen város törvényhatósági bizottsága decemberi közgyülését a hónap legutolsó napján 31 én tartja délelőtt 9 órakor. A közgyülés tárgysorozatán több fontos ügy fog szerepelni, ugymint a városi alkalmazottak létszámapasztása, a számvevőségnek 2 hónapi indemnitás iránti kérelme, valamint *a zsidó hitközségnek a kérelme a zsidó gimnazium épitési költségeihez való hozzájárulás érdekében.*

ELJEGYZÉSEK

Szőőr Annuskát Hajdusámsonból eljegyezte Kiss Ferenc nyiradonyi községi jegyző.

Sigmond Rózsikát Nagylétáról eljegyezte Kröbl Lajos székesfővárosi polg. isk. tanár.

Nagy Dezső és Tamássy Piroska jegyesek. (Minden külön értesités helyett.)

Magyar Pirikét eljegyezte *Perisics* Pál vonatcsapatbeli százados.

Gyurkó László, a MTI munkatársa december 24 én eljegyezte Guzikovszky Máriát.

— Urinők legnagyobb öröme, ha Debrecen legmodernebb kézimunka üzletében vásárolnak. Endlizés, szeles ajour, keskeny ajourozás gépen. Állandó mintaujdonságok előrajzoláshoz. Előzékeny kiszolgálás, szolid árak. SZILÁGYI LAJOS kézimunka és mühimzővállalata Széchenyi-u. 1.

— A leanyszöktető Csernyák századost letartoztatták Nemetorszagban. *Bécsből jelentik:* Az itteni rendőrfőnökséghez érkezett jelentés szerint *Csernyák* Imrét Hamburgban letartóztatták. A bécsi rendőrség azért köröztette Csernyákot, mert *Laehne* Hugó volt forradalmi magyarországi államtitkár leányát megszöktette.

— A balleti és opera estély iránt, melyen fellépnek Ptasinszky Pepi, dr Székelyhidy Ferenc, Brada Rezső és Berg Ottó, óriási nagy az érdeklődés. Jegyek Keszthely és Kronovitznál,

— Apolló. Elsőnap Zsuzsika a drága, másodnap Elsodor élet. **Uránia** mindkét ünnepen Colibri. **Vigszinház.** Elsőnap Csalj meg édes, másodnap Sába királynője.

7 napig ingyen

küldjük mindazoknak a *Hajdufőldet*, a könyvbőségü, gazdag tartalmu karácsonyi számmal együtt, akik január 1-vel lapunk előfizetői sorába lépnek. Minden kiadóhivatalunkba befizetett korona magyar vállalkozást, magyar tőkét és magyar munkát támogat s a magyar feltámadás harcához való hozzájárulást.

A *Hajdufőld* előfizetési ára helyben és vidéken

egy hóra 35 000,
negyedévre 105 000 korona.

— Esküvő. *Sztanó* Lajos a Kucikféle henfesárugyár rt. cégvezetője és *Kovács* Margitka december 27-én, délután 5 órakor tartják esküvőjüket az ág. ev. templomban (Miklós-utca.)

— A városi muzeum Karácsony elsőnapján zárva marad. Másodiknapján, pénteken történelmi és néprajzi osztálya ugy délelőtt, mint délután dijtalanul megtekinthető. A muzeum vasárnaponként rendesen nyitva van.

— A hortobágyi törzsjuhászat mint szövetkezet és a debreceni juhtartó gazdák egyesületének tagjait december 26-án Karácsony másodnapján délelőtt 10 órakor a debreceni Gazdasági Egyesület helyiségében tartandó gyülésre tisztelettel meghivja *Piszkay* Árpád ügyvezető alelnök.

— Karacsonyi amnesztiat adott a Kormanyzo. Budapestről jelentik: A Kormányzó a karácsonyi ünnepek alkalmából 31 olyan elitéltnek kegyelmezett meg, akik a proletárdiktatura alatt elkövetett büntetendő cselekmények miatt sulyos fegyház és börtönbüntetésre itéltettek. Az elitéltek a Kormányzó kegyelmi ténye folytán már el is hagyták a váci, soproni, szegedi, illetőleg Márianosztrai fegyintézeteket, ahol eddig büntetésüket szenvedték és a karácsonyi ünnepeket már otthon tölthetik családjuk körében.

— Cigarettázik Ön? Sodorjon Janina papirt!

— A debreceni országos vásárok 1925 ben. A jövő évben a következő napokon tartjak meg Debrecenben a nagy vásárokat: I. *Remete Antal*-napi vásar: Január 5., 6., 7. kirakó vásár, 10—11 sertésvásar, 11—12 lóvásár, 12—13 juhvásár és szarvasmarha vasár. II. *Szent György*-napi vásár: Április 20—22 kirakó vásar, 23—24 juhvásar, 25—26 sertésvasár, 26—27 lóvasár, 27—28 szarvasmarha és juhvásár. III. *Nagyboldogasszony* napi vásár: Augusztus 3—5 kirakó vásár, 6—7 juhvásár, 8—9 sertésvásar, 9—10 lóvásár, 10—11 szarvasmarhavásár. IV. *Denes napi* vásár: Október 12—14. kirakó vásár. 15—16. juhvásar. 17—18 sertésvásar. 18—19. lóvásár. 19—20. szarvasmarha vasar. V. *Hortobágyi* állatvásár. Junius 18-án a hortobágyi csárda előtti vásártéren fog megtartatni.

— A kabai iparos-kör müsoros estélye. A kabai iparosok köre december 28-án táncmulatsággal egybekötött müsoros estélyt rendez, melynek keretében szinrekerül Dezső József négyfelvonásos szinpadi tréfája.

— **Plasinszky** Pepi, dr Székelyhidy Ferenc, Brada Rezső, Berg Ottó a M. Kir. Oyeraház tagjainak együttes ballett és opera estélye kizárólag és csakis 1925. január 8-án este 8 órakor az Arany Bika dísztermében. Jegyek Keszthely és Kronovitznál, Szent-Anna u. 2. Telefon 6—99

— Kardos László cégnél eredeti *angol plaidek, autótakarók, sálkendők* nagy választékban.

— Elfogtak egy tolvajt, aki végig lopott egy egész községet. A kabai csendőrök ügyes nyomozás után elfogtak egy vakmerő, nagystilü betörőt Kiss Sz. Istvan személyében, aki a mult évben számos betöréses-lopást követett el. Igy például Kabán 10 betörést követett el. Mindent elemelt, ami a kezébe került. Később társat szerzett a betörésekhez K. Kiss Mihály személyében és azzal együtt fosztogatták a tanyákat. A tolvajokat beszallitották a debreceni kir. ügyészség fogházába. Vizsgálati fogságba helyezték őket.

— Legpraktikusabb kriszkindli. Az elkövetkezett karácsonyi ünnepek alkalmával megnyugtató érzés tölti be mindazokat, akik ajándékaikat a világhirü Semler J. cég karácsonyi occassio vásárán szerezték be. — A cég, hogy előzékenységet vásárló közönséggel szemben ujólag is bebizonyitsa, karácsonyi vásárát — a nagy kereslet folytán — dec. 31-ig megkosszabbitotta. A vásár a Semler J. cég Budapest V., Bécsi-utca 7. szám alatti fő- és IV., Koronaherceg utca 9. szám alatti fióküzletében van folyamatban s módot nyujt városunk és környéke közönségének, hogy valódi bekebeli angol kelmeküloneglegességeit a legmérsékeltebb aron szerezze be. Amint már előző számunkban is emlitettük, a vásár keretein belül kerülnek eladásra — óriasi érdeklődés mellett — a londoni Semler cég (London 14, Goldon Square) nagy forgalma folytan felhalmozódott és onnan Budapestre irányitott szövetmaradékok is.

— Előkészületek a Katholikus Bálra. Megirtuk mar, hogy a tavaly oly fényesen sikerült katholikus bált az idei szezonban is megismétlik. Február 14-ére van kitüzve a terminus, amikor ujra előkelő és meghitt mulatság színhelye lesz az Arany-Bika diszterme. Megalakult a százas rendezőbizottság, amely lázasan készül munkájával. A bál sikerét biztositja, hogy a rendezőségnek sikerült megnyerni védnöki tisztségre a katholikus közélet nagyságait.

— Kardos László cégnél gyapju *flanell takarók* minden igényeknek megfelelő választékban.

— **Köszönetnyilvánitás.** Fogadják mindazon testületek és magánegyének, kik néhai Sturm János áldott lelkü rokonunk elhunyta alkalmából részvétüknek adták, őszinte hálánkat a Sturm-család.

— **A Varosi Közmüvelödési Könyvtár** (Füvészkert-u. 2.) nyitva van köznapon délelőtt 10—1 ig, délután 4—7 ig, vasárnapon d. e. 10—12 ig. A Könyvtár olvasótermét, hol lapok, folyóiratok s értékes kézikönytár áll rendelkezésre, dijtalanul használhatja minden 16 évét betöltött egyén. — A Kölcsönzőből szintén dijtalanul vihet haza könyvet az a tag, ki 50 ezer korona biztositékot lefizet, mely összeg kilépéskor visszautaltatik.

— **Kardos László cégnél** hires *Cosmanos* barchettek, flanellek gyönyöru választékban 40 ezer koronától.

— **Tükörgyáriás**, üvegcsiszolás, kirakatok tükrözése Sipkovits, Szivutica 14—15. Telefon 356.

— **Cserépkályhatisztitást** és javitást vállal Krisch, Debrecen, Piac-utica 89.

— **Valódi** francia illatszerek, karácsonyi ajándékok Horváth Sándor Elite illatszertárában, Piac-u ca 64.

— **Mesékönyvek**, képeskönyvek, játékok, karácsonyfadiszek, ajándékkönyvek legnagyobb választékban kaphatók **Harmathnál**, Füvészkertutca 14.

— **Müvészi** fényképfelvételek, nagyitások bonyhádi Perczel Miklós fényképszalonjában Péterfia 76.

Mesékönyv csak . . 17.000 K
Zseb tárcanaptár csak 1 000 K
SPRINGER KÖNYVES BOLTJÁBAN

— **Malata pezsgősör** legmagasabb foku sörkülönlegesség. Kapható minden jobb üzletben. Főraktár: Márkus Jenő. Hatvan-u. 22. Telefon 14.

— **Nonna Lisa** mosolyába szerelmes az egész világ, ilyen less a Te képed is, ha *Vargándi* készül a fotografiád.

— **Karácsonyi, ujévi** szenzációs 6 drb fényképes levelezőlap egy müvészi nagyitással együtt 100 000 korona Takács mütermében, Naputica 16.

— **Órák**, ékszerek mélyen leszállitott árban. Központi ékszerházban, Piac u. 30.

Budapesti Nemzetközi Vásár

1925

APRILIS 18—27-IG

Rendezi a

BUDAPESTI KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA

Felvilágositás kapható:

a debreceni Kereskedelmi és Iparkamaranal. — Karcagon: Hadász Imre okl. gépészmérnöknél

továbbá a vásár rendezőségénél

BUDAPEST, V. SZEMERE UCCA 8

Kedvezményes utazás és visum. Lakáskiutalás.

Könyvesház

Adatok a klasszikus görög kultura multjáról a jövőjehez. Összeállitotta *Révész* Lajos ref. főgimn. tanár. A világ tanügyi közvéleményét nem évtizedek, hanem hosszu évszázadok óta foglalkoztatja az a kérdés: tanitsák-e a görög nyelvet a főiskolákban, vagy nem, s ha tanitják, milyen mértékben? Rengetegen hozzászóltak és hozzászólnak e tárgyhoz irásban és szóban, de sajnos, a zöme minden hozzáértés nélkül. Nálunk például, az ezeréves Magyarországon, a háboru előtt a többség görögellenes volt, mert bizonyos körök céljának ez felelt meg. A legképtelenebb érveket hozták fel a görög tanitás ellen és amellett a legelső pillanatra látszott, hogy a legkisebb tájékozottság sincs előadásaikban és támadásaikban. Hiszen elég annyit tudni, hogy az *angolok és németek*, a világ két legkiválóbb nemzete, a görögöt a maga középiskoláiban *összehasonlithatatlanul nagyobb mértékben, több éven át és több heti órában tanitja, mint mi.* Pedig az angol és német ugy békében, mint haboruban egyaránt kiválóan megállja a helyét. Ebbe a kérdésbe világit bele Révész Lajos a maga munkájával, *ugy, hogy nemcsak a szakemberek és tanügybarátai, hanem a szülők is haszonnal olvashatják a müvet*, mert az adatok akkora tömegeit hordja össze hangyaszorgalommal, hogy minden vitás pontra bőséges felvilágositást ad. Ritka világossággal tárgyal s bár kis részekre is kiterjed, nem lesz aprólékos és unalmas. Az egészet átmelegiti a tárgy iránt érzett bensőséges szeretete és minden során elömlik egy hosszu tanári pálya gazdag tapasztalata. A végén *az uj iskolatypus, a humanistikus gimnázium leendő görög tanitasát tárgyalja és kivánja, hogy a görög már a 3 ik osztályban kezdődjék.* Melegen ajánljuk e kis müvet minden érdeklődő szives figyelmébe. A munkát a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó Vállalat izlésen állitotta ki és minden könyvkereskedésben kapható.

Uray Sándor: A Keresztyén Család Kis Tükre. A debreceni református egyház aranyszivü papjának keresztyén világszemléletet sugárzó könyvecskéje abban az időben jelent meg, melynek defetizmusában a megromlott erkölcsü emberiség nagy része a házasságkötést sem tekinti egyébnek idnig óráig tartó szerelmi kalandnál, legjobb esetben életbiztositasi üzletkötésnek, melyből hiányzik minden lelki tartalom. Az elválások statisztikai számának óriási megnövekedése, a léha korszellem és a jelenkor világirodalmának megdöbbentő felfogása, mely regényt és dramát házasságtörés nélkül el sem tud képzelni, — szomoruan bizonyitják az erkölcsi érzés elfajulását és a *keresztyén világszemlélet* igazságának *lélekmentő hirdetésére ma már csak az egyházi nyomdák között akadnak kiadók. Uray* Sándor mély krisztusi igazságokat tartalmazó és költői szárnyalásu, remekbe készült könyvecskéjét a *Magyar Traktátus Társaság* adta ki a tanitótársai Sylvester-könyvnyomda betüivel: ugyanakkor a pornográf könyveknek egész sorozata jelent meg bibliofil alakban a magyarországi könyvpiacon. *Uray* Sándor könyvecskéjében a meritett papirost a keresztyén eszmének lélekből meritett ereje pótolja. Ugy érezzük, hogy ez a kis füzet egyike a karácsony legértékesebb könyvujdonságainak és ha nem is készültek belőle „számozott" példányok, mindenik darabja külön van ajánlva a keresztyén magyar nép minden egyes családjának: ragyogó, tiszta lelki tükör, melyből krisztusi fényességgel tükröződik vissza a családi élet igazi hivatása.

„Vigyázz te kis család — mondja Ur y Sándor, — *mert a te nemesleveled magától az Istentől származik s arra az Isten fia helyezett pecsétet. És ez a nemeslevél egyuttal kötelezvény is a te Isteneddel szemben, mellyel adós vagy a siron innen és a siron tul.*"

Ennek a költői szépségü megállapitásnak nagy és szent igazságán és e szavakon: *Őrködj te kis család a te hagyományaid felett*, — helyezi el *Uray* Sándor azt a napsugaras tükröt, melynek tökéletes képe a legeszményibb, tehát a legtermészetesebb családi élet világositó fényét sugározza felénk.

Azoknak a családoknak, akik az idei karácsonykor a karácsonyfa szeretetteljes közelségében ezt a kis könyvet olvashatják: boldog karácsonyuk van.

Magyar Közigazgatási jog. Irta: *dr Marffy Ede* debreceni egyetemi tanár, Budapest 1925. A nagyértékü munka különös jelentőségét mindenekelőtt az adja meg, hogy ez az első dolgozat, amely az önálló és független Magyarország közigazgatásának teljes és tiszta képét adja, a haboru utáni jogszabályokkal együtt. Világos stilusa, logikus előadásmódja, bárki számára lehetővé teszik a legbonyolultabb közigazgatásjogi kérdések megértését is. — Marffy Edének nagy érdeme esenkivül, hogy a magyar közigazgatási jognak az utóbbi időkben szinte félelmetesen megnövekedett nagy anyagából ki tudta választani az igazán fontos részeket. A munka tekintettel van a közigazgatási jog mai egész világirodalmára is, különösen pedig a francia közigazgatási jogi irodalomra. A tételes magyar közigazgatási jogot a szerző általános és különös részben tárgyalja. A tételes jog anyagából különös figyelemben részesitette a szerző az *állandó* jellegü rendelkezéseket, ami a munka gyakorlati jelentőségét és használhatóságát is hosszabb időre biztositja. A munkát sokoldalusága-nál fogva egyaránt sikeresen használhatják, ugy a jogtanuló ifjusag és a gyakorlati közigazgatási szakemberek. A közigazgatási jog elméleti müvelői számára viszont a szerző müvében ismerteti a közigazgatási jog egész világ irodalmát is. Tekintettel arra, hogy a magyar közigazgatási jognak hasonló feldolgozása a magyar tudományos jogi irodalomban ezidőszerint nincsen, a debreceni egyetem kiváló professzorának a munkáját *nélkülözhetetlennek tartjuk mindazok számára, akik közigazgatas jogi kérdésekkel kivánnak foglalkozni.* A 114 oldalas mü kapható bármely jobb könyvkereskedésben.

A „Revüe de Geneve" Magyarország ujjáépitéséről. A mindenütt előnyösen ismert genfi folyóirat ujabb időben egyre nagyobb publicitásra törekszik. Az a nagy helyzeti előny, amelyet minden genfi sajtóorgánumra nézve a Népszövetség közelsége jelent, arra kötelezi őket, hogy minden irányban kiterjesszék érdeklődésük körét. És igy a *„Revue de Geneve"* ma körülbelül a világ legnemzetközibb folyóirata, amelynek szavára mindenütt fölfigyelnek. Ránk nézve azért örvendetes ez a tény, mert a folyóirat szerkesztőségében Magyarország egy őszinte barátja, *Aldo Dami* ál. Valószinüleg neki is köszönhető az a szép és okos cikk, amelyben *Ottlik György* Magyarország rekonstrukciójáról számol be. A cikkben felsorolt tények nekünk nem ujak, de hatásuk a külföldi közvélemény kialakitásában bennünket is közelről érdekel. A tanulmány befejező része igen helyesen arra mutat rá, hogy a szanálás csak első segély. Ahhoz, hogy a beteg megmaradjon, állandó egészséges táplálék szükséges a külföldi tőke ideözönlése formájában.

Az érdekes tanulmány sok más, fontos problémát tárgyaló cikk (pl. A georgiai fölkelés, *Meyerkhold* szinpadi reformjai stb.) társaságában jelent meg. Arra a cikkre, amely a *mozi és tanulságos vetités* összes kérdéseit szögezi le, még más alkalommal visszatérünk. A 120 oldalas, szép kiállitásu füzet ára 25,000 korona. *t. i.*

SZINHÁZ

Müsor:

Csütörtökön délután: Nótás kapitány. Operette. Ocso helyarak.
Csütörtökön este: Antónia. Vigjáték.
Pénteken délután: Nótás kapitány. Operette Ocsó helyárak.
Pénteken este: A gyimesi vadvirág. Népszinmü.
Szombaton: Csókolj meg! Bohózat. C) bérlet.

Szinházak és Mozgószinházak közlemenyei

Csokonai-szinhaz

Előre váltsa meg a szinházba jegyét mindenki az ünnepekre.

40 millio mai értékü korona pályadijat nyert „A gyimesi vadvirág" Géczi István kiváló népszinmüve.

Kóbor Irén csütörtökön, Gyöngyössy Mária pedig pénteken délután játsza Grete hercegnőt Notás kapitány slager operettében.

Antónia a hosszu idők óta legjobb vigjáték, Kardoss Géza felépitével csütörtökön este. Id. Magyari Imre személyesen vezeti a II—III. felvonásban zenekarat.

Kovats Terus ünnep első estéjén Antonia slager vigjáték cimszerepét, második este pedig „A gyimesi vadvirág" a népszinmüvek gyöngyében Prezsmer Magdolnat játsza. Az öreg Csura harangozó és fia szerepét Horlobagyi es Szigethy falrengető kacagast fog kivaltani.

Tellvér francia bohózat a szombaton bemutatásra kerülő „Csókoljon meg" C) bérletben.

Apollo-mozgó

Ünnep elsőnapján Zsuzsikám draga vigjáték Constance Talmadgeval.

Másodnapjan: Elsodort élet a szezon leghatasosabb dramája A budapesti Royal Apollo és Uraniával egyidejuleg, kisérőburleszk Okos bolond.

Vigszinház-mozgó

Csütörtökön Csalj meg édes (Asszonyok filmje) egy házasság regénye, főszereplő Mary Carr (az Édes anyám szereplője.) Kisérő Orut vagy sofor.

Péntektől: Sába királynője Fox világattrakcija. monumentalis történelmi film 100.000 szereplővel.

Uránia-mozgó

Pénteken: Cilbri vigjáték attrakció a legszebb kaladorul. Ősi Osvaldaval. Kisérő Ember tigris különleges burleszk.

Meteor-mozgó

Meteorban a karácsonyi ünnepeken „Marica a cigányki álynő" és „Világ, amely csak egyszer nyilik" cimü amerikai attrakciók kerülnek bemutatásra. Előadások mindkét napon 3, 5, 7 és 9 órakor.

Karácsonysportja

Egy év a keleti kerület sportéletéből

Elcsendesedtek a sporttelepek, téli álmát alussza a sport. A teli sport nem oly népszerü Debrecenben, korcsolyaverseny emberemlékezet óta vagy talán még sohasem volt Debrecenben és a közelvidéken. Vivótermekben, birkozószőnyegen, tornatermekben pezsgős élet folyik, de a tömegeket mozgató sport bizony-bizony pihen, téli álmát alussza, nyugszik babérain, ha ugyan vannak ilyenek . . .

Óesztendő vége a beszámolás ideje, ujesztendő küszöbén uj, lelkes munkára kell készülni. Vajjon végzett-e a keleti kerület alkotó, teremtő, nemzetnevelő sportmunkát, nevelt-e a sportért minden áldozatra kész közönséget, van-e pozitiv eredménye egy évi sportmunkának, fejlődött-e a sport szinvonala, voltak és vannak é hibák és hogyan lehet és hogyan kell azokat kiküszöbölni. Óesztendő végén érdemes erről kissé elmélkedni.

A legnépszerübb a labdarugás és ennek van a legnagyobb közönsége. A labdarugósport Csonkamagyarországon

megmételyezletett, üzletté, csunya üzletté sülyedt le.

A tiszta sporterkölcs kiveszőben és már csak egy-két igazán amatőr és uri klub őrzi féltékeny szeretettel Debrecenben is, a keleti sportkerületben is és a romlatlannak mondott vidéken is.

Üzlet lett a labdarugás és a pénzért mindenre képesek az emberek. Emberre menő, életveszélyes játék, botrányok, megvesztegetések, izléstelen és durva kiáltások tarkitják a mérkőzéseket és riasztják el a jobbérzésü közönséget. És szomoru, de ugy van, napról-napra fogy a labdarugómérkőzéseket látogató közönség száma, anyagi nehézségekkel küzdenek az egyesületek.

Tiszti ó munkára van szükség,

mig nem késő, vasszigorral kell belenyulni a darázsfészekbe és kihányni a szennyest, az erkölcstelent, ki kell hányni a mételyezőt, mert az tönkreteszi a sportot — örökre.

Debrecen labdarugósportja vegetál, talán nem hanyatlott, de kétségtelen, hogy nem emelkedett. Megüti a jobb másodosztályu fővárosi klasszist és nem mondunk nagyot, ha a gyengébb elsőosztályuakkal is kiállják a versenyt a debreceni egyesületek, ha egy kis rutinra tesznek szert. Egyforma erősek a debreceni egyesületek, mindegyiknek van erős és gyenge pontja, sebezhető része. Kerületközi viszonylatban, ha nem is áll az első helyen, de nem is rosszabb a többinél a keleti kerület.

Orvendetes dolog és minden dicséretre érdemes Nyiregyháza sportjának rohamos fejlődése. Hiába szépitjük, hiába kendőzzük, de tény az, hogy az őszi bajnoki labdarugóforduló első két helyén a két nyiregyházi csapat, a NyTVE és NyKISE áll. Céltudatos, komoly sportmunka eredménye ez, amire a közönyös, nehézkes Debrecen sohasem lesz képes. A lenézett vidék, bár a sportkerület igazán nem támogatta, erőre kapott és nyakára nőtt Debrecennek.

De jól van ez igy, a versengés csak a sport hasznára lesz.

Az atletikai sport,

bár kétségtelen, hogy igen jó erőkkel rendelkezik, nem váltotta be ez évben a hozzáfüzött remenyeket. A szenior atléták ki-ki öregedtek, kevesen is vannak. Az egyesületek elhanyagolták az atletikát és megtörtént az az eset, hogy olyan nagymultu egyesület, mint a DTE, nem rendezett atletikai viadalt. Annál nagyobb dicséret illeti meg az igazán nehéz viszonyok között tengődő egyetemi sportklubot és a MOVE-t, hogy áldozatot nem kimélve, mégis áldozott az atletika oltárán.

A remény a kitünő ifjusági gárdában van, kellő vezetés mellett még visszaszerezhetik a keleti kerület megtépázott hirnevét.

A birkozósport

ugy látszik, szakavatott, lelkes emberek kezébe került végre valahára és az örvendetes eredmény nem is marad el. Nyiregyháza azonban itt is erős rivális, sőt talán majdnem jobb is. A birkozósport vezetőinek, különösen a derék munkásbirkozókat, a DMTE t kell támogatniok, ahol igen sok elrejtett tehetség vár felfedezésre.

A vivók

teljes erővel, lelkesedéssel dolgoznak, különösen a Békessy Vivó Club és vidéki viszonylatba az elsők között foglalnak helyet. A tennisz is fejlődik és a szeniorok mellett a fiatalok is erőre kaptak. Az iskolánkivüli testnevelés hála a testnevelési törvénynek és a lelkes oktatóknak, egyre nagyobb arányban folyik és eddig még müveletlen területet ölel fel. A középiskolai sport azonban még mindig nincs kellően támogatva, megszervezve. Még több az ellensége, mint a barátja.

A sport szellemi része, irodai munkája a kerületi sport szövetségekben folyik, onnan kap irányitó erőt, vezetést. Az Atléta Szövetség, ugy az országos, mint a keleti kerületi, minden tiszteletet és elismerést megérdemel. Komoly, tiszta erkölcsü

keresztyén és magyar emberek ülnek ebben a szövetségben.

De nem ugy a labdarugókerületben, amely a magyartól idegen fajtájuakat foglal tulnyomó részben magában. Ezek mételyezték meg a sport tiszta levegőjét, ezek hozták és hoznak naponkint szégyent a külföldön a magyar szineknek, ezektől kell megtisztitani a Labdarugó Szövetséget is. Az ujév egyik legfontosabb és legnehezebb feladata ez kell, hogy legyen, mert másképp nincs feltámadás, nincs fejlődés és nincs tiszta sporterkölcs.

Sodorjon
JANINA
papirt

Sportkörökben

nagy felnaborodással tárgyalják azt a lelketlen és könnyelmü gazdálkodást, amit a cionista vezetés alatt álló álamatőr MLSz követett el a dicstelenül végződött parisi kéjutazás alkalmával, amikor nemcsak a játékosok, de a kisérők is másfél dolláros zsebpénzeket vágtak zsebre és egy-egy játékos 800 ezer koronába került naponkint, de ehez járult a ruhavasalás, frissitő, cigaretta stb. átalány. Az Országos Testnevelési Tanács erős kézzel belenyult a darázsfészekbe és megállapitotta, hogy

az MLSz megsutfolta az amatőr szellemet

és az amatőrszabályokkal ellentétben járt el. Az MLSz most kapkod fuhön-fához, kétségbeesetten védekezik, ragalmaz, gyanusit, de hiába, ez az MLSz teljesen lejáratta magát, erkölcsi tekintélyét elvesztette s minden komoly, amatőr sportember csak undorodva fordul el az MLSztől és elitéli az ott uralkodó szellemet. A vidék és a szintén nehéz viszonyok között tengődő fővárosi kisegyletek pedig

tetemre hivják

a kéjutazó MLSz vezetőit és az ország közvéleménye előtt megkérdik, hogy abból az összegből, közel egy milliárdból — dollárból, frankból — hány szegény vidéki egyesületet lehetett volna segélyezni, hany pályát, sporttelepet lehetett volna felépiteni a zsebpénzekből és munkabérmegtérítésekből?

A téli szünetet az egyesületek ujra külföldi turázásra használják fel. Idők jele, hogy mig azelőtt a fővárosi egyesületek — még a leggyengébbek is — tömegestől kapták a meghivásokat, addig most még az MTK is csak ugy tudott turára szert tenni, hogy egyik vezető tagja beutasta a külföldet és

formálisan árulta, kinálta az MTK-át,

a magyar bajnok csapatot. Ugy látszik, az egyiptomi vereség óta a külföld is mas szemmel nézi a magyar profikat.

Nemcsak a külföldön, hanem az országban belül is lejáratták a sporttekintélyt az alamatőr pesti primadonnák. Igy most derül ki, hogy a főváros II. osztályu válogatott játékosai — majdnem mind zsidók — Pécsett az egyik szállóból

egy ruhát „emeltek" el,

persze mikor kiderült, avval védekeztek, hogy az csak egy rossz csiny volt. Az MLSz természetesen nem merte erélyesen megbüntetni őket . . .

A keleti kerület bajnokcsapata, a

DVSC téli turára készül

és Németországot látogatja meg, de nincs kizárva, hogy Ausztriába is ellátogat. Ha megvalósulna a DVSC turája, ami még sok nehézségbe ütközik, akkor reméljük, jobban fognak szerepelni, mint nyáron Pozsonyban . . .

A keleti labdarugókerület adminisztrációja, vezetése teljesen csődöt mondott, csunya driblik és visszasságok fejezték be az idényt. Első örvendetes eredménye és jele a tisztulásnak, hogy a kerületi főtitkár lemondott. Állitólag egyesek maradásra akarjak birni, de ő kijelentette, hogy

lemondási szándékától nem lehet eltéríteni,

ami osztatlan örömet és megnyugvást váltott ki.

Az uj tisztujitás előtt felmerült az a terv is, hogy a keleti kerület

székhelyét Nyiregyházára kellene áthelyezni.

Ez a terv még korai, bár Nyiregyháza rohamos fejlődésénél fogva csakhamar jogosan léphet elő ilyen igényekkel és bizonyos, hogy ilyen rosszul és könnyelmüen nem vezetnék a keleti kerületet, mint ahogy most vezetik és tudnának tárgyilagosak lenni minden egyesülettel szemben, még a DEAC al szemben is, amelyre a mostani kerület annyira haragszik, mert megmeri mondani az igazat . . . De talán majd a jövő évben minden másképp lesz, reméljük a legjobbakat . . .

A MOVE Sport Egylet beolvadt a DEAC-ba. A MOVE debreceni Sport Egylet debreceni osztálya beszüntette müködését és az összes szakosztályok beolvadtak a DEAC-ba, amely igy igen megerősödött. Különösen az atléta gárdája, uszószakosztálya lesznek igen erősek. A DEAC egyetemi sporttelepe tavaszra elkészül s akkorára teljes erővel megindul a sportélet. A DEAC addig is maga köré tömöriti az intelligens, nemzeti, keresztyén magyarságot.

N A G Y
UJÉVI VÁSÁR
egész december hó folyamán rendkivüli leszállitott árakon
Bosznay J. és Társa női és férfi divatüzletében
Alapitratott 1863. DEBRECEN, KOSSUTH-UCCA 5. Telefonszám 599

Ha jól akar szórakozni :: nezze meg a
MODERN KABARE
müsorát!!!
Petőfi-tér 9
Telefon 9-76

A TŐZSDE

Magyar korona 0.0070¼.

Zürichi zárlat

Newyork 515⅝, London 2422.— Milanó 2203, Páris 2575.—. Brüsszel 2565.—, Prága 1562½, *Budapest 0.0070¼*. Belgrád 780.—, Bukarest 265, Hollandia 208.—, Varsó 99½. Berlin 122.—, Bécs 72,50 Szófia 875.—.

Magyar Nemzeti Bank jelentése a devizaárfolyamokról

Dollár 73025—73065, angol font 348000—347000, hollandi forint 29375—29600, francia frank 3974—3974, svájci frank 14110—14290, cseh korona 2204—2224, lei 378—380, lira 3108—3138, dinár 1089—1109 osztrák korona 103,80—103 80 filler Napoleon arany — pénz.

Terménytőzsde zárlat

Irányzat szilárd, buza 5000, a rozs 2500 koronával drágult.

Hivatalos árak: 76 kilós tiszavidéki buza 517—520 fél, egyéb 515—517 fél, 78 kilós tiszavidéki buza 527—530 fél egyéb 525—527 fél, rozs 430 fél—435, tak. árpa 400—420, sörárpa 470—500, köles 260—70, zab 395—415, tengeri 250—60, repce 660—690, korpa 220—25.

Ferencvárosi sertésvásár

Felhajtás 2486 sertés. Árak könnyü 21—22, közép 23—24500, nehéz 24—25. A vásár élénk volt.

Helybenvaló felétetésre

jó istállóval, közel a városhoz, telefonösszeköttetéssel, nagymennyiségü **takarmány,** török, szalma, csutka **eladó.** Értekezni lehet Hajó-u. 2.

Kuczik Gábor Utóda

Debreceni Magyar Szalámigyár és Husipari Rt.

Debrecen, Werbőczy-utca 10. szám.

Alapittatott 1860 Kitüntetések Budapest, Berlin 4 aranyérem és egy második dij.

Legjobb minőségben szállit a legolcsóbb napi áron szalonnanemüeket, sertészsirt, debreceni kolbászt és mindennemü e szakmába vágó árukat. Vállal berhizlalást és bérmunkát.

TELEFON 244. KÖZPONTI IRODA 6/8.

Sürgönycim: DEBRECEN, WERBŐCZY-UTCA.

FIÓKÜZLETEK:

I. RÓZSA-UTCA SARKÁN. Telefonszám 397.

II. SIMONFFY-UTCA 2. sz. Telefonszám 786

Értektőzsdei árfolyamok (ezresekben)

Bankok:		Transzdan.	59	Gép és vasut	53	Győri bőr	96
Angol-Magy.	40	**Bányák és téglagy.**		Magyar acél	280	Hangyaipar	20.
Atlentice	—	Bauxittrösszt	420	Belga fém	165	Kábel	——
Bosny.agrár	55	Beocsini	1350	Mérleg	25	Királyautó	2.
Földhitel	265	Borsodi	110	Motorgyár	29	Óstarmelő	235
Hazai	149	Lőrinczi	52,	Ólom	23	Gummi	284
Hermes	29	Csep.tégla	13	Chandvir	170	Német m.	125
Hungária	—	Cement	95	Vegyipar	20	Vasut forg.	252
Agrár	58	Szászvári	345	Vagongyár	62	Interrexim	22,
HSzlavon.	65	Kohó	440	Palágyi	10	Star	45
Lyod B.	2500	István	27.	Rex	2.	Telefon	135
Magyarhitel	524	Drasche	175	Rima	154	Turul cipő	—
Ingatlan	245	Magnesit	2800	Roessemann	58	Unio szinház	—
Cseh	21.	M. asszfalt	65	Rotmüller	7.	Soolnoki	5
Forgalmi	40	Á. Kőss.	3340	Schlich	57.	Zagyvapálfal	13
Jelz.	74	Kerámia	88	Schuller	33	Turul Tem.	—
Ker. Hitel	21	Mori szé.	29	Tendlorf	63	**Cukorgyárak**	
Leszámitoló	70	Nagybát.	116	Vulkán	70.	Délcukor	545
Amerik. b.	1200	Salgó	575	Wörner	17.	Horvát	—
Német	22	Sajokondai	7	**Textilipar**		Cukoripar	2675
Olasz	20	Ujlaki	155	Textil	—.	Mezőgazd.	404
Közp. Jelz.	22	Unio	—	Gyapjumosó	50,	Mezőhegy.	208
Városi	7	Urikányi	970	Szövőkötő	40.	Stummer	2480
Merkur	9	**Nyomdák**		Goldberger	193	**Élelmiszer**	
Nemz. bank	32	Athenaeum	107	Győri textil	30.	Cinner	41
Oszir. Hitel	170	Fővárosi	5	Juta	—.	Fiumei	——
Keresk.	1260	Franklin	84	Karton	114	Fruktus	—
Wiener B	110	Globus	37.	Kender	57	Halkeresk.	27.
Takarékpénztárak		Kunossi	8.	Pamut	285	Szalámi	—
Belvárosi	34	Pallasz	88	Szegedi	455	Óceán	83.
Lipótvárosi	7	Révai	54	Unio textil	7	Püspöki	28.
Egyes. fővár.	114	Rigler	62	**Vegyipar**		Tokaji	85
Magy. Ált.	132	Stefaneum	4.	Chinoin	10.	Villányi	52
Moktár	187	Ujságüzem	4.	Danica	105	**Gáz és villamos.**	
Pesti hazai	3660	**Vas és gépgyárak**		Diana	13.	Alt. Gázizzó	13.
Kőbányai	—	Bródi vagon	116	Spodium	151	Ált. Légsz.	560
Biztositók		Koburg	50	Flóra	74	Izzó	875
I. Magy.	8750	Corvin gép	8	Hung. mütr.	150	Just izzó	2000.
Foncière	205	Csáky	12.	Keleti	39	Auer	1130
M-francia	400	Gépgyár	225	Klein és Fia	5.	Piőbus	80
Jég	105	Fábian	71.	Klotild	44.	Vasm. vill.	—
Pannonia	2500	Fegyver	1250	Szikra	53.	Lámpa	162
Pátria	90	Fémkereik.	20	Török	—.	**Olajművek**	
Malmok		Frankl	145	Wander	31	Marosi petr.	—
Back	—	Ganz D	3520	Szenkéneg	—	Olajipar	106
B.miskolci	199	Ganz vill.	1675	Labor	—	**Sör és szeszipar**	
Concordia	45	Kistarcsai	51	**Különféle**		Baróti	250.
Békéscsabai	—	Györffy	60	Bárdi	—.	Részv.-sör	370
Első Bpest	152	Hoffher	136	Boni	80	Temesi sör	175
Törökszntm.	—	Kaszab	48.	Brassói	415	Fővárosi sör	39
Gizella	65	Kissling	—.	Corvin film	6.	Gschwinet	224
Hungária	130	Kühne	—.	Dorogi	18	Győri szesz	—
Kiralyma'om	30	Láng	143	Dunántuli	—	Keglevich	9
Viktória	280	Lipták	20	Papiripar	41.	Királysör	55
				Felten	1800		

Polg. Sör	660	Hungária	—
Krausz	—	Royal	175
Pannonia s.	19	Egisz	40.5
Temesi sz.	250	Ligetszanat	—.
Szálloda, gy. fürdő		Schwartzer	75
Hungária	—	Lukács	10.75
Royal	175	**Faipar:**	
Egisz	40.5	Mercurfa	2.
Ligetszanat	—.	Cserző	27
Schwartzer	75	Dharaszti	1950.
Lukács	10.75	Egy. fa	—.
Faipar:		Funiergyár	23.
Mercurfa	2.	Guttmann	820
Cserző	27	Hazai	108
Dharaszti	1950.	Honifa	8,
Egy. fa	—.	Kőrösb	16.
Funiergyár	23.	Kronberger	12.
Guttmann	820	Lignum T.	48.
Hazai	108	Hitelfa	—
Honifa	8,	Magy.-Am.	—.
Kőrösb	16.	Erdő	8,
Kronberger	12.	M. Loyd	—
Lignum T.	48.	Malomsoky	—.
Hitelfa	—	Nemzeti	520
Magy.-Am.	—.	Lichtig	3.
Erdő	8,	Ofa uj	565
M. Loyd	—	Rézbányai	95
Malomsoky	—.	Szlavonia	71.
Nemzeti	520	Thék	—
Lichtig	3.	Nasici	2375
Ofa uj	565	Vktoria	2500.
Rézbányai	95	Zabolai	57
Szlavonia	71.	Zentai	160
Thék	—	Erdőbirt.	—
Nasici	2375	**Közlekedési váll.**	
Vktoria	2500.	Adria	——
Zabolai	57	Atlantike	27
Zentai	160	Közuti	50.
Erdőbirt.	—	Város	66
Közlekedési váll.		Bur	150
Adria	——	Déli vasut	56
Atlantike	27	Mefter	278
Közuti	50.	Levante	210
Város	66	Miskolci	—.
Bur	150	Nova	167
Déli vasut	56	Államvasut	470
Mefter	278	Tröszt	167
Levante	210		
Miskolci	—.		
Nova	167		
Államvasut	470		
Tröszt	167		

Megkezdődött a nagy ujévi vásàr

Az

Apollo Divatáruházban

(Piac- és Miklós-ucca sarok)

Eladásra kerül 2000 méter divatos Ia flanel és zsinórbarhet — — — **35.000 koronás** árban.

Hitelképes egyének részletfizetési feltételek mellett vásárolhatnak.

Saját érdeke mindenkinek, hogy választékos raktárunkat — vételkényszer nélkül megtekintse. A **behozatali tilalom felszabadult** és áruinkat közvetlen külföldi gyárosoktól szerezzük be és ezért áraink a napiárnál **husz (20) százalékkal olcsóbbak.**

Tájékoztató áraink:

Prima vászon és schiffon — — —	20.000 K-tól	Francia divatflanelle — — — —	45.000 K-tól
Prima ingzefirek — — — — — —	21.000 K-tól	Legfinomabb doublé flanelle — —	58.000 K-tól
150 cm széles gyapjuszövet ruhára és kabátra — — — — — — — —	125.000 K-tól	Tiszta gyapju kötött kabátok — —	295.000 K-tól
		150 cm. széles tricoselyem — —	160.000 K-tól

Nagy választék pipereczikkekben.

Férfi és női fehérneműek rendelésre készülnek.

IIII PAPLANOK ÁLLANDÓ NAGY VÁLASZTÉKBAN IIII

Apróhirdetések

Vegyes

Akar Ön érettségizni? vagy félbenmaradt középiskolai tanulmányait magántanon folytatni. Legbiztosabb sikerrel előkészit **Boross—Gárdos** magántanfolyam Budapesten, Rákóczy-ut 57/b. Tisztviselőknek kedvezmény. 8126

Tisztelettel értesitem a közönséget, hogy korlátlan italmérésem a volt Fekete sas vendéglő helyiségében megnyitottam. Kérem a közönség szives pártfogását. Tisztelettel, Erdei Pál, Hunyadi u. 22. 9465

Felsivás a Népszövetségi Hitelszövetkezet (Király u. 5) igazgatósága felhivja azon t. tagjait, kik az 50 koronás részjegyből az 1923. év január hó elseje előtt jegyeztek, hogy az 1924 év szept. 28 án tartott rendkivüli közgyülés határozatához képest részjegyeket 10,000 koronára leendő felbélyegzés végett és pedig akiknek 100 darabon alul van, a hirdetmény közzétételétől számitott 2 hó, 100-on felülül 3 hó, 200-on felül 6 hó leforgása alatt az intézet pénztáránál mutassák be. Egyb n közli, hogy minden drb részjegy után az illetők 4950 koronát készpenzben kötelelesek lefizetni. 9471

Az egyetemi gazdasági hivatal nyilvános árverést tart a belső és uj klinikai telepen összegyült ételmaradék átvételére. 1924 december hó 29-én délután 5 órakor. 3702

Kölcsönt folyósitok ezüstre, aranyra, vagy betablázásra. Levelek „Garantia" jeligére Hajduföld kiadóhivatalába. 3708

Elcserélném az érmihályfalvai és érkörtvélyesi 1200 holdas agrár kisajátitástól mentes, tehermentes tagbirtokomat, mely felerészben prima fekete buzatermő, agyagtalan; felerészben termékeny barna homokföld hasonértékü lehetőleg Debrecenben, vagy környékén fekvő szinte tehermentes, kellően instruált tagbirtokkal. A birtok áll 1120 hold szántó, 5 konyhakert, 5 gyümölcsös, 35 kaszálló, 10 erdő és 30 hold prima termő fajszőlőből, 420 hold őszi vetéssel, parkirozott kastéllyal, 38 család részére cselédházzal, 80 hold dohanytermeléshez szükséges uj hodájjal, méhessel, stb. Dus gazdasági felszereléssel mindennemü gépekkel, Igás ökör és lófogatokkal, tenyészsertés és juhnyájakkal és gulyabeli faj növendékmarha állománnyal, stb. Értekezni lehet helyben, Pataky Sándor nyug. ref. lelkész tulajdonossal, Széchényi-u. Vagy a helyszinen Egri Mihály intézővel. 9513

Az Alföldi Pince vendégei kitünő ebédjükhöz, vacsorájukhoz Kékkuti ásványviset kapnak. 9522

Parcsikán 9 és fél hold tanyás föld kiadó. Értekezhetni Teleki-ucca 72

Tőkepénzest keresek nagyobb méhészet létesitéséhez. Levelet Méhész jeligére kérek a kiadóba. 9540

Főzésben gyakorlott mindenest keres idősebb házaspár. Jó koszt, jó fizetés, jó bánásmód. Jelentkezés délután 3—4 óra között. Mester-u. 26. Utcai lakásban. 9512

Nyugdijas állami tisztviselő, könyvelésben jártas, irodai állást keres. Cim a kiadóhivatalban 9527

Jókarban levő nagyobb könyvszekrényt veszünk. „Karola" hölgyfodrász. Verbőczi-utca 2. 9524

Eladó a nágyállomás főszomszédságában fekvő téglagyár felerésze: 19 kat. hold föld, 8 szobás gyári lakás, istálló, szinek, kőrkemence, felszerelések stb. kedvező fizetési feltételekkel. Ügynököt dijazok. Értekezni Baloghnál, Mester-ucca 29 9496

Eladó Csige-kert, Károly Ferenc József ut 42 sz, sarokteleK. Érdeklődni Mesterucca 29 9497

Ruganyos ágybetét két darab eladó, Weinberger, Hatvan-ucca 70, sz, 9534

Ház nagy telekkel, szép gyümölcsössel Hajdnszoboszló város központjában eladó, Weinberger, Hatvan-ucca 70, 9535

Tiz es fél kvadrátos perzsaszőnyeg Peterfia 70, emelet eladó, 9522

Karácsonyi, ujévi ajándékul — lepke-gyüjtemeny eladó, Varga-ucca 29 9523

Eladó haz a Sztyori-telepen, Kálmán ucca 14. két szoba, konyha, kamara, istálló, 300 négyszögöl földdel, Ára 60 millió Értekezés Kálmán-ucca 1 sz. alatt 9525

Előszobafogas, teljesen uj, egy tizkilogrammos konyhamérleg sulyokkal, konyhaállvány, mosofazekak, esztergályozott függönytartók, üres ládak eladók Halásznal, Simonny-ut 2 9532

Hálószoba, massziv, fényezett, kárpitozott madrraccal, hencser es toalettel eladó. Halásznal, Simonyi-ut 2, 9531

Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt.

könyvnyomdája

Debrecen

Telefon 348 **Piac-ucc 59**

Hajduföld

szerkesztősége és kiadóhivatala

Ha pontos értesülést akar a napi eseményekről, olvassa a

Hajduföldet

Ha eredményesen akar hirdetni vegye igénybe a

Hajduföld

hirdetési rovatát.

Biharvármegyében 1900 holdas fekete föld urilakással, élő és holt felszereléssel azonnalra haszonbérbe kiadó, illetve átvehető, Deutsch László irodája, Mélisztér 15.

Kardos László
Debrecen, Kossuth-ucca 9, sz,

Alapitva 1831

Menyasszonyi kelengyék, mindenfajta vásznak, asztalneműek, ágyteritők, barchentek, kanavásznak, sajátkészitésü paplanok, matrácok.

Megbizható jominőségü áru Hatarozott árak

A legjutányosabb

NAGY LAJOS HIRDET

Tiz millió korona lelépésért kaphat a Mester-uccában egy üzlethelyiséget és hozzá egy szép uccai szobát és pincét! Villanyvilágitás!

Boldogfalva utca 17. szamu ház, hatalmas udvarral, beköltözhető urilakással, istálloval, gazdasági épületekkel, jutányos árért megkaphato!

Veszek kézalul káposztás hordót és másféle hordót is!

A Faragó-ucca 17. számu ház 200 millió koronáért megkapható, az egész ház ki lesz ürítve és át lesz adva a vevőnek beköltözhetésre 30 nap alatt, melyért az iroda szavatol!

Veszek kézalul tizedes-mérleget (mázsát)!

A Hatvan-uccai kisállomás mögött levő Tócaós kertben. Szondy-ucca 6 számu ház vég elen olcsóért megkapható, rögtön beköltözhető háromszobás uccai lakással és mellékhelyiségekkel!

6 millió korona lépési dijért adunk Önnek 2 szobás lakást a Széchenyi-uccan (mellékhelyiségek nélkül) fásszamarával, pincével és padlással. Rögtön beköltözhető!

Nagyon szép urihaz a vagongyárnál, a Marton Kálmán-uccából benyiló Kossuth Lajos ucca 6 szamu ház. Háromszobás urilakással, mellékhelyiségekkel, gazdasági épületekkel, gyümölcsössel, konyhakerttel potomárért megkaphato! De nevetséges potomárért ám! Tessenek rögtön megtekinteni!

Vesack kézalul husvágógépet!

Vasutasok! Bögtön nézz k meg a Téglás-kertben, a Gyarmati János ur tulajdonát képező Szepesi-ucca 51 számu hazat. Rögtön beköltözhető lakással Roppant olcsóért, igazán nevetséges árért megkaphatják!

Veszek kézalul cserépkalyhát!

Balatonfüreden rögtön beköltözhető családihás, háromszobás lakással, mellékhelyiségekkel. Külön vincellér lakással. 3 kat. hold szőlőteleppel hatalmas gyümölcsös el, a lakások összes butorzatával együtt nevetséges árért megkapható és rögtön átvehető! Beköltözhető

Veszek kézalul kétszárnyu ajtókat és benyiló ablakokat!

5 millió korona lelépésért adunk szép kis lakást, külön udvarral, szabad sertés és baromfitartással!

Bővebb felvilagositások nyerhetők a NAGY LAJOS irodaban Veres-u. 9. sz.

Legnagyobb kamatot fizet pénze után ma a Nagy Lajos Áru- és Ingatlanforgalmi Vállalat. Iroda: Veres-ucca 9. sz. alatt.

Alapittatott 1900.

Karácsonyra és ujévre alkalmas dolgok megérkeztek

Szabó és Zengewald

rőfös és rövidáru üzletében Szentanna ucca 3 — Kabátvelourok, női és férfi szövetek, cosmanosi ruha és pongyola flanellek. Harisnyákban, keztyükben óriási választék. Nagyon olcsó napiárak. Jóminőségü Crepp de Chine minden szinben leszállitott arakon

Karácsonyi és ujévi

ajándéktárgyait

bárki mielőtt beszerezné, tekintse meg kirakataimat és üzletem ujonnan berendezett háztartási és konyha felszerelési osztályát. Nagy választék mindennemü **china-ezüst disztárgyakban** teljes készletek eredeti **Berndorfi alpakka evőeszközökben**. Aluminium és zománcozott lemezedényből teljes konyha felszerelések. **Eredeti thermospalackok, korcsolyák, karácsonyfa villanyfigurák. Vadásztegyverek, flobertek és céllövő légfegyverek.** Zománcozott folytonégő kályhák. kályhaelőtétek, fa- és széntartókból **állandóan nagy raktár.**

Tóth Gyula vaskereskedése

Telefon 29 ☛ ☚ **Városház sarkán**

FORDSON-TRAKTORT

FORD AUTÓT

FORD TEHERAUTÓT

debreceni készletéből azonnal szállit a

Debreceni Mezőgazdasági Gépgyár RT.

Telefon 7-51

Debrecen sz. kir. város Világitási vállalata

Legolcsóbb napi áron szállit:

Békebeli minőségü gázkokszot, kátrányt, elsőrendü porosz kőszenet! Salgótarjáni és szuhukállói magyar szenet.

Városi üzletében legolcsóbban árusit:

Izléses kivitelü csillárokat, izzólámpákat, villamos és gázfőzőket, vasalókat, gőzkályhákat. Legolcsóbban készit villamos és gőzberendezéseket.

Költségvetés dijtalan, megtekintésnél vétel nem kötelező.

TELEFON:

Gyári iroda 74. Városi üzlet 90 vagy 8—53.

SZABÓ JÁNOS

elsőrangu uri divat szabósága a ref. Püspöki palota

Több megye, város és községek egyenruhás testületének szállitója. Katonai cikkek egyenruhakellék, civil és egyensapkák raktára. Szolid és lelkiismeretes kiszolgálás.

Tisztelt vevőimnek boldog karácsonyi ünnepeket kivánok

Mélyen leszállitott
KARÁCSONYI
árak

LINOLEUM
ÁRUHÁZ
HAAS LIPÓT
Ferenc József-ut 58 sz.
Megyeháza mellett.
Telefon: 9—63.

Padlólinoleum:

67 cm. széles, métere — K 54
87 cm „ „ — K 70
100 cm „ „ — K 80
200 cm „ „ — K 160

Parafalinoleum:

Mintázott, m²-ként — — K 168
Átöntött — — — K 160 és 190

Szőnyegek

Futószőnyeg kitünő minőségben, különféle szinekben
63 cm széles — — — K 34
90 cm széles — — — K 55

Futószőnyeg prima
65 cm széles — — — K 40
90 cm széles — — — K 85

Ágyelő, nyirott
56x116 cm — — — K 170

Ebédlőszőnyeg
195x280 méretben — — K 700

Falvédő
80x180 cm — — — K 270

Függönyök

Etamin, művészi kivitelben, teljes ablak 2 szárny, 1 draperia, mélyen leszállitott ár K 265-től

Sár- és hócipők:

Női sárcipő — — — K 110
Férfi sárcipő — — — K 130
Legfinomabb női hócipő — — — — K 300

Gyermek sárcipő nagy választékban!

Árak ezer koronákban értendők!

Önkéntes árverés

Különböző valódi solingeni és svájci **acéláruk,** kések, beretvák, hentes és egyéb bárdok, házi toilet és szabóollók, fodrász szerszámok **1924 december hó 30-án és 1925 januar 2 án déli 12 órakor** Debrecenben, Sas u. 4. sz. alatt (földszint) elárverezteinek. A vételi illetéket és forgalmi adót a vevő viseli. A leltár ugyanott megtekinthető.

A TARTOZAS

:-: DRAMATIZÁLT KORKÉP ÖT FELVONÁSBAN :-:

Irta: Z. J.

SZEMÉLYEK: Bán Miklós, Magda, Gerzson, Kartal, Kofranek, Zsófi, A főispán, A titkár, Grékus pap, Peregrinus, Szilasi, Jozefin, Gyapjas, Nelli. Meister, Bak, Szitás, Zajzon ujságirók. Első, második, harmadik, negyedik, ötödik hatodik, hetedik munkás. Kocsis, Hajdu. Szerkesztőségi szolga. Kispolgárok, munkások. — Történik Magyarországon a XX. század huszas éveinek kezdetén.

KÉZIRAT GYANÁNT!

ELSŐ FELVONÁS.

(Igénytelenül berendezett, illetőleg butorzatától megfosztott szoba. Festetlen deszkaasztalok, fekete viaszos vászonnal bevont székek. Könyvszekrény, kevés könyvvel.)

ELSŐ JELENET.

Bán Miklós: (Ötven év körüli, fekete körszakállas férfi. Mialatt felesége az egyik asztalnál rakosgat, hosszuszáru pipáját kiveri, majd jócska szünet után az egyik karosszékhez megy s leül.) Nem fér össze a lelkiismeretemmel.

Magda: (Negyvenéves, még nem hervadó szőke, német szépség.) De hiszen Miklós, a cikkek alá nem is irod a neved

Bán: Mindegy. A vállalat a nemzet és a király szolgálatára alakult. Erről az alapról napról-napra mindinkább lesiklunk s ma már ott tart a lap, hogy a nemzeti ügyet hátbatámadja. Szégyenlem, hogy ilyen munkában társ legyek.

Magda: Te csak azért vagy felelős, amit magad irsz.

Bán: Az igaz.

Magda: Nos hát, miért kellene a lapot ott hagynod?

Bán: Mert a céljával ellenkezik az, amit hirdet. Ez pedig jellemtelenség.

Magda: Ó! Jézus istenem, vajjon lesz e annak foganatja, amit hirdet? Te tulságos fontosságot tulajdonitsz az ujságotoknak. Mintha bizony innen a vidékről a ti Hiretek dirigálná az országot. Amit ti irkáltok, azt csak itt nálunk olvassák, de — ne vedd rossz néven — arra sem sokat adnak. Miért veszed hát éppen te a szivedre, ami mások szerint nem fontos?

Bán: „A szalmaszálért is küzdeni kell, ha becsület az, ami fennforog", — mondja a költő.

Magda: Igen, igen kedves Miklós; te citálgatsz Schillerből, Catóból, de nem veszed tekintetbe a helyzetünket.

Bán: A helyzetünk, — az rosz. Másé talán még rosszabb. Nem tehetek róla.

Magda: Csak nem akarlak szomoritani, de hiszen magad látod, hogy tönkre megyünk. Arra a néhány rongyos koronára, amit az ujságtól kapsz, szükségünk van, mert különben —

Bán: Mert különben?

Magda: Mert nincs már mit eladni. Ne áltassuk magunkat, ne játszuk az urat, hanem valljuk meg, hogy koldusok vagyunk.

Bán: Erre az egyre voltam büszke teljes életemben.

Magda: Lásd kérlek, először eladtuk a régi szőnyegeket, hiszen amit az államtól kapsz, a meghalásra sem elég. Azután jött a többi. Az ezüstömet két hónapja vittem Rothoz, majd a karperecemet, az óraláncomat; nemrég még a képekre került a sor. Nézz csak körül, már csupaszak a falak, üres az egész lakásunk. Tegnapelőtt, talán nem is emlitettem még, a csipkekendőket (Könyjévet törülgeti a szemét), — amiket Mimi tant' adott menyasszony koromban, — a csipkéket vittem a zsibvásárra. Mindent felemészt ez az átkozott háztartás és még igy is törni a kezem, vajjon holnap, vagy még ma is mi kerül az asztalra. Mi hozzánk ugyan semmi szivvel nincs a világ, de te a világ kedvéért nagyon derék ember akarsz lenni.

Bán: A magam kedvéért.

Magda: Ugy? És azt nem veszed számba, hogy a saját fiadat is meg kellett röviditened?

Bán: A fiamat? — Én? — Nem értem a dolgot.

Magda: Azaz, bocsáss meg Miklós, meg sem vallottam. Nem te, hanem én A Gerzson takarékkönyvéből kivettem az utolsó ezer koronát.

Bán: (Fölkel.) A fiu pénzét?

Magda: (Nyugodtan.) Ugy van. Egy hete voltam a bankban és kivettem. Utolsó koronáig.

Bán: Magda! Te szerencsétlen asszony! Én nem hiszem, hogy ezt megcselekedted.

Magda: Meg biz a. Ott van az üres betétkönyv.

Bán: Ó! mennybéli atyauristen.

Magda: Addig kinoztál, mig az orrod alá nem tolom: „Tessék, ez is elfogyott."

Bán: A fiu keresménye, öröksége. Az egész vagyona.

Magda: Ugy van. De ezt éppenséggel nem kérdezték. Az ember bemegy a takarékba, felmutatja a könyvet s arra fizetnek.

Bán: De hát nem megtiltottam neked te bestia, — te, — te, — hogy ne merj a Gerzson pénzéhez nyulni? Mint valami szentség felett őrködtem és most — kifosztanak, megrabolnak. Szeretnélek ízekre szedni — ó — ó —.

Magda: Sohse essofirozd magad kedves Miklós. A sparherd hideg, a kamara üres, a fatartó detto, — te pedig a fellegekben sétálsz. Miből éljünk? Honnan vegyük, ami kell? Kinek legyen arra gondja, hogy éhen ne halj? Csakugyan pompás tőled, hogy ízekre akarsz szedni.

Bán: Inkább, — nem, nem jól mondom, — *százszor* inkább arról kellett volna gondolkodnunk: hogyan vessük végét e komédiának. Vsgy ha már gyávák vagyunk elpusztulni, azon eszeltél volna: hogyan tengődhetnénk el kenyérhéjon, vizen.

ÉRETT
BANAÁN, KÓKUSZ
DIÓ, MALAGA, DATOLYA, MANDARIN, NARANCS, KARÁCSONYI
AJÁNDÉKOK ÉS
DISZEK

legolcsóbban és legnagyobb választékban

Cukorkaüzletben
Ferenc József-ut 55
Hungária kávéház mellett.

NÁDUDVARY LAJOS
CÉGNÉL
PIAC-UCCA 26. SZ.

Férfi és női ruhaszövetek, kabát velourok, Casánok, divatos flanellek, barchetek, zefirek, vászonnemüek, téli kötött áruk, harisnyák, keztyük, mindenféle rövidáruk nagy választékban,

a legolcsóbb árak mellett szerezhetők be.

Árverési hirdetmény.

A debreceni 5911. sz. betétben foglalt 43 hold 136 négyszögöl területü birtok **1924 év december hó 31. napján délután 3 órakor** Debrecenben, Széchenyi-u. 15. sz. alatt, dr Varga Kálmán ügyvéd irodájában, nyilvános önkéntes árverésen el fog adatni.

A birtok, mely egy uri lakást s gazdasági épületeket is foglal magában, a várostól kocsin 20—25 percnyire, az Apafája erdő mellett van s igy állandó lakásul is szolgálhat.

Az árverési feltételek megtekinthetők dr Varga Kálmán ügyvéd irodájában, Széchenyi-ucca 15. szám alatt. minden nap délután 3—5 óra közötti időben.

Bokavedő . . . 65.000
Selyem shall . 78.000
Selyem nyakkendő - nem kötött . . 35.000
Férfi és női trikó kesztyü. 39.000
karácsony előtt kapható a
Közszükségleti Áruházban
Csapó-ucca 9. szám.
Kérem a kirakatot megtekinteni!

Kizárólag
elsőrangu **berlini szabászattal** és **munkával készit civil és egyenruhákat**
PISKOLTY
(berlini oklevéllel kitüntetett) szabómester.
Hunyady-ucca 14.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés 5 ujságban (10 szóig) 5000 korona

Levelezés

Lányok, ki volna egy 18 éves kedélyes lánynak barátnője, irjon „Sokat fogunk nevetni" jeligére Független Ujság kiadóba. 9449

Pink azért vagyunk, hogy szeressünk és hogy tőletek mit kivánok, csak annyit, megismerkedni „házasság céljából" jeligére. Választ Tiszántuli kiadóban. 9467

Vigkedélyü leány megismerkedne uri fiuval. leveleket „Jól mulatunk" jeligére a Tiszántuli kiadóban. 9462

40 éves keresztyén állami tisztviselő, kinek három gyermeke — saját háza van, feleségül venne olyan 32—42 év közötti gyermekszerető özvegyet, vagy leanyt, kinek magának is van kevés vagyona, Levelet „Jo mama" jeligére Tiszántuli Hirlap kiadójába kérek. 9459

Gépész 31 éves szeretne megismerkedni házassag céljából fiatal leány, vagy özvegyasszonnyal, kinek némi hozománya van. Leválkét „Kulisz" jeligére kérek. 9486

37 éves özvegy fiatal ember 65 millió kor készpénzzel hasonló hozományu, szolid idősebb leány vaey özvegyasszony komoly ösmeretségét keresi Levelet „Özvegyember" jeligére az Egyetértés kiadoba kérek. 9487

Idősebb korrekt uri ember állandó diskrét barátságát keresi fiatal szépnek mondott intelligens független uri leány, „Eszmecsere" jelige alatt az Egyetértéshez. 9501

Fiatal magános özvegy urinő ismeretségét keresem kil anyagilag támogatoek, teljes cimü leveleket kernek az Egyetértés kiadójába, „Tartós barátsag" jeligére. 9515

37 éves özvegy nőt nyugdijas segédtiszt két kis gyermekének keres egy jó lelkü gyermekszerető anyát, Lehet özvegy is, nem is hozománnyal 25 évtől 30 ig irjanak, „Gyermekszerető" jeligére az Egyetértéshez. 9578

Fehér rózsa. Igaz barát, Diszkreció, Meguntam a magányt, Boldog estek, Piros rozsa, Földnélkülí reménytelen, Egy csillag jeligés levelek szombaton átvehetők a Hajdufőld kiadóhivatalában, 9590

Lakás

3 vagy 4 szobás lakást keresek bérbe 1925 május vagy augusztus havi beköltözésre Debrecen belterületén. Békebért aranyparitásban fizetek Ajánlatot Kovács József cimre Nyirbátor, Kossuth-ucca 17 sz. alá kérek, 3689

Butorozott szoba 1—2 ur részére kiadó. Pacsirta-u. 11. 3693

Utcai butorozottszoba kiadó. Mesterucca 31i 9440

Átadó előszoba, két szoba, konyha, spőiz magános udvar, azonnal beköltözhető. Peczelli-ucca 7. 9539

Elserörlem 4 szobás, villányvilágitás, nagy kert, gazdasági épületekkel el átott modern lakásom 3 szobasért lelépéssel. Cim Varga ucca 12. 9445

Csinosan butorozott szoba külön bejáratal intelligens férfiak vagy nők részére azonnal kiadó. Libakert Viola ucca 10. 9458

Elcserélném egy szobából, konyhából és kamarából álló telepi lakásomat egy ilyen városiért, joszágtartás megengedve. Dabléri Péter Bihari tep Keresztesi ucca 15. szám. 9474

2 szoba butorozva uccai lakásnak, irodának kiadó. Konyhahasználattal is vagy lelépéssel, Burai vendéglő 9507

Különbejáratu butorozott szoba Piac 77. kiado. Balodali kis emelet 9532

Átadó két szoba, konyha, előszoba, mellékhelyiségek Kossuth- és Hatvan-uccán. Bővebbet Hack, Loránffy ucca 2 9528

Szolid fiatalembernek butorozott szoba kiadó, Weiszné, Bu difucca 15 9519

Komoly, finomlelkü vagyonos uri leánnyal levelezne, angolul is, biztos exisztenciáju uri fiu, hogy lelki világát megismerhesse. „Egész életre" kiadóba. 3682

„Diszkrécionak" levele van Szimpatikustól az Egyetésnel. 9481

Házasság céljából állami alkalmazott megismerkedne egyszerübb, de jó modu családból barna 30 év körüli esetleg videki, hajadon vagy özvegyek. Levelek, „Ha egymást megértjük" jeligére az Egyetértéshez kérek. 9506

Egy butorozott szoba kiadó magános uri embernek. ágynemü nélkül. Értekezni lehet Piac-ucca 26/a. házmesternél 9489

Virág-ucca 6. Egy szoba, konyha udvarral egy udvarra nyilóval elcserélendő 9544

Pétérhez közel uccai szoba előszobával irodának kiadó. Értekezni lehet a Turai trafikban 9524

Barátság jeligére levél van a Független Ujságnál. 9633

Ajánlat

Jobb nő, gyermektelen magános férfi gondozását vállalja. Cimem Cegléd-ucca 8 szám, Éva 3687

Koresolyák élezését gépeu, olcsó áron vállalja Veréb István és Fia gépmühelye I. Szappanos-u 10. 3679

Ébor, saját termelés, az ismert minőségü bak ros, literenké t is kapható csak 16,000. Szerdán reggel 9—3 óráig. Porosz ay ut 53. 9444

Kékkuti ásványvíz kapható a Közti s tviselők összes árudáiban. 9451

Takarékkályhelyek legjobb, legolcsóbb készen raktáron nagyválasztékban, Biharv ról kato rál Miklós-u. 18 9466

Szőllősgazdák figyelmébe! Rézgálic szükséglet et jegyezzek elő a Hitelszövetkezetben (Csapó-u. 30.) 9461

Gyapjufonál gyönyörü szinekben és legjobb minőségben, valamint Struccpamut is Szilágyinál, Széchenyi-ucca 1. 3290

Óra-, ékszerjavitásokat szakszerüen, jótállással készit Sretter János, Batthyány-ucca 13. 9248

Postai fadobozok kaphatók különböző nagyságban. Könyvnyomda, Piac 59.

Butorraktár a legprimábban felszerelve — minden igényt kielégit Vértessi butorasztalos, Burgondia 12. A legolcsóbb butorbeszerzési forrás. 9276

Kitünő Toby József féle ujlétai valamint Tokaj hegyaljai ó és uj boraimat az ünnepekre mindenkinek olcsón ajánlom literes tételekben is házhoz szállitok. Bikavér, Burgundi. Olcsó rizling, Ezerjó, Tramuszi és még több különféle faj választható pincémben, Simonffy-u. 59. Holló Imre. 9428

Karácsonyra legolcsóbb és legkellemesebb ajándék egy fénykép Ruzicska müteremből Főtér 32. 9419

Egy eredeti, jól működő Singer varrógép hasz alatra kiadó Simonffy-u. 53. 4970

Egy 46 éves intelligens nő Házvezetőnőnek ajánlkozik. Háztartás minden ágában jártas. Vidékre is elmegy. Homok-u 88 9476

Szőrmebélésü télkabát, Wilson varrógép, divány, Fehérhálószoba eladók. Szent-Anna-u. 25. 9468

Orvosi rendelő, esetleg berendezéssel kiadó. Batthyány ucca 11. 3701

Német fordítást gepen is vagy hasonlót vállal főiskolai hallgató perfekt jeligére az Egyetértéshez. 9499

100 millió pótlást kaphat ha városi házat elcseréli Nemes-u. 21. számu kerti házzal. 9500

Jó házikoszt kapható Busi-u. 7. 3 ik ajtó. 9505

Beköltözhető házak. Lorántfi-utcán nagy utcai lakással, istállóval, nagy udvarral 320 millióért. Széchenyi-utcán nagy telekkel 5 vagon buzáért; Teleki-utcán beköltözhető 4 szobás fürdőszobás lakással 5 vagon buzáért eladók. Mété ingatlan iroda Széchenyi-utca 55. 9508

Divatos női kötény 40000 K, Flanell bugyogó 45000 K, als szoknya 55000 K, zefir és frencs férfi ing 55000 K, lábravaló 27000 K. Révész áruház Csapó u. 21. 9503

Ruzicska fényképészeti müterme ünnep- és vasárnap nyitva. Müterem fütve. — Piac 32. 9523

Fényképészeti ujdonságok és különlegességek művészi kivitelben Ruzicskánál készülnek. Piac 32. 9526

Sertésvagást elfog dok. Erdélyi Ferenc hentessegéd, Kigyó utca 19. 9488

Mikepércsen 335. házszámu kovácsmühely haszonbérbe kiadó 9482

Kiadó modern lakás évszámra Homokkert, Kiss Áron-u. 18 Roba, konyha. Baromfi és sertéstartás megengedve. Január 1-re elfoglalható. 9521

Pénzkölcsönt ingatlanra árufedezetre olcsó kamattal szerez Hock iroda. Szent-Anna-u. 4. 9537

Kiadók Kossuth-uccán uj bérházban pinceüzek. 9490

Nagy almavásár. Huszonöt kilogrammon felüli vételnél ötezer korona Weisz Mendelnél, Hatvan-ucca 36. 9536

Kereslet

Jobb érzésü fiatkl nőt, ki főzést, házi dolgot vállal, kis családhoz felvessek. Miklós-ucca 21, 9478

Vásari árust keresek gyári textill készitmenyek árusitásához. Cim a kiadóhivatalban. 3695

Ügynököt textillszakmában azonnal alkalmazok magas jutalék mellett. Cim kiadóban. 3696

Házalé árust keresek textillárnk eladásához nagy jutalék mellett. Cim kiadóban. 3697

Fiatal kliniksi orvos butorozott szobát keres január 1-re. Leveleket „1925" jelige alatt a Hajdufőld kiadójába

Ötmet bármily mennyiségben vesz könyvnyomda Piac 59.

Okleveles gazdász két évi intenziv külső, belső gazdasagi és irodai gyakorlattal segédtiszti, intézői, esetleg más megfelelő alást keres. Cim Hajdufőldnél 3693

Tanulóleányok müvirágkészitésre tizetéssel felvétetnek Rózsa virágcsarnok, Kossuthucca 2, szám (Városház). 9420

Házmesternek gyermektelen házaspár felvételtik József kir. herceg-u. 31. alatt. 9441

Bejárónét keresek reggel 8-tól d. u. 1-ig. Miklós-u. 25. keresztépület. 9450

Német vagy m gyar kisasszonyt keresek 2 gyermekhez, ki már hasonló állásban volt Arany János-u 42. 9455

Ügyes manicürös kisasszony felvételtik. Piac-u. 72. I. emelet, 9460

Könyvelőt vagy könyvelőnőt fogadtatunk. Papirforgalmi vállalat. Piac-u. 83 9452

Nagy raktárhelyiséget keresek. Piac utca közelében. Berger porcellánkereskedő. Piac-u. 66. 9456

Lelépéssel keresek 2 vagy három szobás modern lakást azonalra. Ügynököt dijazok. Cim a kiadóban. 9464

Perfekt gyors és gépironé irodai alkalmazást keres. Cim a Hajdufőld kiadóhivatalában. 9480

Vásári árust keresek gyári textil készitmények árusitásához Cim az Egyetértésnél 9514

Épület mülakatos tanulók felvételnek fizetéssel. Szálkay lakatos, Piac utca 38 Telefon 615. 9491

Hatvan után vagy közelbe egy szoba konyhas lakást keresek lelépésért vagy cserélnek és esetleg ráfizetnék. Cim az Egyetértés kiadóba. 4711

Gyermektelen házaspár butorozott szobát sürgősen keres, lehetőleg a Péterfia részén. Vass József, Hadházi utca 9, 9183

Magas fizetéssel épület mülak tos tanulók felvételnek. Szálkay lakatosnál. Piac-utca 38 Telefon 615. 9493

Fél hálószobát és függönyöket veszek Cim a kiadóban. 9509

Szakiskolát végzett tisztességes erdőőrt keres 1925. április elsejére a Hoszszupályii Uradalom. Jelentkezés Hoszszupályin. 9530

Huszmillió kölcsönt keresek fedezetre, Ajánlatot levélben kérek Csapó-ucca 37, fodrászüzlet, 9518

Biztositó keres agilis tisztviselőket magas javadalmazással, kik már e pályán működtek, Cim a kiadóban, 9545

Gyermektelen tisztviselő házaspár jobb egy szobás konyhás lakást keres, Cim a kiadóban, 9538

Eladás

Ébor, kerti tisztán kezelt eladó. Miklós-u. 21. 9479

Egy majolika gázkandalló olcsón eladó. Cim a kiadóban. 3686

Eladó egy világos, férfi téli felöltő. Péterfia 13, kapu alatt balra. 3678

Martinkán egy kat. hold czőlő bádoggal fedett egy szoba, konyhás, alápincézett lakóházéal és 900 négyszögöl szőlő cseréppel fedett egy szoba, konyhás lakóházzal eladó. Értekezni Nap ucca 5. szám 3680

Zsakett mellénnyel, mosdó márványlappal, tükörrel, kis divány töltött székekkel eladó. Csap-ucca 11, balra. 9446

Maeson 18 hold és Bellegelőn 5 hold elsőosztályu fekete föld eladó, Értekezhetni dr Pécsi Sándor ügyvéd irodájában, Verbőczy ucca 4. 9447

5 hekto kerti bor eladó, Nyil ucca 118, 9442

Elegáns selyem szalongarnitura, asztali **Az István-ut** 28. és 29. szám alatti 3400 négyszögöl gyümölcsöskert részletekben is eladó. Széchenyi ut (kert) 21. 252

Eladó 2 holdas István-uti telek lakóházzal. Értekezhetni Batthyány-ucca 14. szám. 8158

Fajtiszta 10 hetes német vizsla kutya és Plymuth kakasok eladók, Arany János-ucca 31

Eladók szép Torontáli függönyök teritővel, Károly Ferenc József-ut 52 9397

Jómenetelü füszerüzlet forgalmas helyen eladó. Cim az Egyetértésnél 9358

Homokfutó, alig használt, sárga, eladó. Megtekinthető Tenkey kocsigyártó, Hatvan-u. 24. 3691

Eötvös u. 49 számu három uccára nyiló modern uj ház eladó, mindkét sarkán üzlethelyiség. Három szoba mellékhelyiségekkel elfoglalható. Ügynököt dijazok. 3694

Akác tüzi és szerszámfa, 3000 kéve nád van eladó. Balogh, Baross-u. 26. 9422

telefon olcsón eladó, Szepességi-u, 33, 9443

Jost irógép teljesen jókarban, olcsón eladó, Egyetértésnél, 9448

Városi bunda olaszmacska béléssel, kannavász, teafőző eladó, Megtekinthető Aszmann divatüzletében, 9473

Eladó az Eötvös ubca 59, számu modern haz 3 szoba, 1 előszoba, 1 pinceszoba, konyha, mellekhelyiségekkel az egész beköltözhető, lakó nincs. Ügynököt dijazok, Ugyanott egy bekecs elaeó, 9453

Eladó egy szoba konyhas lakás, zárt udvarral, azonnal beköltözhető, Értekezés dr Fráter Lajos ügyvédnél, Piac-ucca 78, 9457

Eladó Libakert-u. 0, számu ház, 3 szoba, konyha, téglából épült, cseréppel fedett fáskamara, moscház, 400 kvadrát veteményes, nemes gyümölcs fák, ribizli és pöszmétebokrok, Az egész lakás átadó, 9459

480 darab betoncserép és egy hegedü eladó, Kigyó-ucca 4, 9463

Akácfák egy éves vágásuak, hászonra valók, eladók, Varga-ucca 25, 9472,

Eladó házhely, telekvásárlók, komoly vevők nezzek meg és ne halasszák el, még most megvehetők, 325 négyszögöl jó termő fekete föld, Vargakert K, Tóth Kálmán-ucca 23, sz, telek, csak ez évben eladó, Értekezni lehet Werbőczy-ucca, hatul az udvarban, 9525

Eladó Homok-ucca 92 számu ház. gazdálkodónak is alkalmas, 100 millió koronáért megkapható. Azonnal beköltözhető, 9526

Eladó vágóhid mellett 10 hold szőllő, 12 hold kertészet és 18 hold szántóföld, Agárdi-uccán beköltözhető ház. Keresztessi uccán ház vendéglővel, 4 szobás lakással. Miklós-ucca 71 Irodában 3699

Püspökludányban. Fő-ucca 14 számu hatszobás házastelek eladó. Üzlethelyiségnek kitünő. 3683

Ó és uj borok hordó tételekben is eladók. Értekezni Baross ucca 11, 3700

Eladó 3 magyar holdas gyümölcsös és szántó föld épületekkel együtt, szántó külön is eladó, Értekezni Bercsényi-ucca 87, 9542

Eladó uj varrógép és szőnyeg Szent Anna 30. ajtó 3, 9542

Alkalmi áron eladó 10 holá prima föld, Értekezés Szent Anna-ucca 11, iroda, 9517

Eladó ház Vida-féle telepen, májusi beköltözhetőseggel, Értekezhetni Gabányi ügyvédi iroda, Széchenyi-ucca 10, 9539

Eladó egy férfi téli nagykabát. 18 év körüli ifjunak remek öltöny, Homok-ucca 81, 9541

Vadászfegyver 16-os és 20-as eladó, Botond-ucca 8. 9502

Ház eladó a központban, 4 szobás kényelmes lakással, cim az Egyetértésnél, 9509

Egy jómenetelü füszerüzlet központban, elköltözés miatt eladó. sim az Egyetértésnél, 9510

Kis Singer és cilinder varrógép sürgősen eladó, Csapó ucca 84, 9511

Farkaskutya egymillió koronáért eladó. — Nyilas-telep, Márton Kálmán-ucca 6 szám 9494

Eladó egy füszerüzlet lakással együtt azonnal átvehető. Cim az Egyetértésnél 9484

Téli raglán és racco öltöny eladó. Kossuth-ucca 41. Cim Korai Győző 9485

Egy 70 literes zománcos zsirosbödön olcsón eladó, Piac-ucca 38, II. udvar 9495

Eladó Garay-ucca 8, szám alatt egy Singer varrógép női, 0520

Eladó 3000 négyszögöl házhely a Vilmos laktanyával szemben és egy tengeri daráló, Pacsirta-ucca 10, 9504

Eladó Bercsényi-ucca 73, számu csinos uj ház, elfoglalható lakással, valamint egy garnitura teljesen uj füzberti butor, Értekezni lehet 13—14 ig. 9498

Kiadja a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó-Vállalat Rt.

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvallalat nyomdajaban Debrecen, Ferenc József-ut 59.

Hajduságí
férfiruha áruházban DEBRECEN

Megkezdődött a
ujévi vásár
mely alkalommal szenzációsan leszállitott árakkal árusitunk

Téli raglán s játjával bélelve **K 600.000**

Fekete téli kabát vatelin béléssel **K 1,400.000**

Fekete téli kabát szörme saal gallérral **K 1,800.000**

Városi bunna plüss béléssel **K 2,000.000**

Raglán divatos fazonban **K 700.000**

Rövid téli kabát melegen bélelve **K 680.000**

Férfi öltöny tartós minőség **K 700.000**

Rövid bricsesz nadrágok **K 250.000**

Cégre tessék ügyelni!

PIAC-UCCA **67**

Tisztviselők, munkások 15 százalék engedményt élveznek!

Nehéz az élet!
Jó ruhába járni gondot ad, VÉGHEZ olcsón beszerezni tessék menni, hol kevésbé használt uri ruhák eladása, vétele és alkalmi ruhák kölcsönzése Vár-utca 2. sz. (Zenedével szemben).

Urak, elegáns keménygallér!
Leszállitott ár
Szimpla gallér 1200 K
Dupla gallér 1500 K
Keménying 9000 K
hófehéren mosva, fényesen vasalva
Wacha gyár Simonffy-ucca 55
Vidéki megbizóimnak fele posta megtérítve.

!! Nagy Karácsonyi Vásár !!
BAGI ÉS PETRIK
RŐFÖS- ÉS ROVIDÁRU ÜZLETÉBEN
SZENTANNA-UCCA 5.
Női és férfi fehérnemüek, vásznak, sitfonok, harisnyák, keztyük, horgolt és selyem nyakkendők, sötétkék és fekete szövetek, gyapju csanok minden szinben, női, férfi és gyermek kötött kabátok és svetterek
LESZÁLLITOTT ÁRBAN

Megnyilt! **BIRÓ ÁRPÁD** Megnyilt!
divat áruháza Szentanna-u. 5 sz.
a Hegedüs-féle áruház helyén.
Üzletátvétel folytán leszállitott árakon: vásznak, kanavásznak, rövidáruk. :::: Nagy választék selymek és ruhaszövetekben.
Maradékok a karácsonyi vásár alkalmából rendkivül olcsó árban

FRANK REZSŐ
cég, Debrecen legrégibb fiu- és gyermekruha áruháza, az üzlet
30 éves fennállása alkalmából
óriási karácsonyi és ujévi vásárt rendez

Mikor is eladásra kerülnek nagy választékban
Plüss béléses finom fekete téli kabátok 1,400.000 K-tól
Rövid gazdasági téli kabátok . . . . . 650.000 K-tól
Szines angol félrövid kabátok . . . . . 1,000.000 K-tól

Kattovici, poroszországi bányákból származó
Elsőrendü Porosz Szenet
koksz és száraz import bükkhasáb és apritott tüzifát
huszonnégy óra alatt házhoz szállit a legolcsóbb napi árban bármely mennyiségben
Vágó Rezső porosz szén és tüzifa-telepe **Homok-kert, Hid-ucca 12.** Telefon 131. Városi iroda Piac-u. 81. Telefon 13-38
Vagonrendelések a bányából közvetlenül és azonnal küldetnek.

Elsőrendü
Porosz kőszén
Darabos koksz
porosz kovácsszén
Száraz tüzifa
Fedéllemzez,
nagyválasztékban legolcsóbban beszerezhető
BARTHA fa- és szén-telepén
Ispotály-u. 3/b. Telefon 785

SZÁLKAY
LAKATOS
PIAC-UCCA 38. SZ.
TELEFON
615
Készit minden uj és javitási lakatos munkát a legjutányosabb árban. Költségvetésekkel szolgálok ugy helyben, mint vidékre. Telefon hivásra azonnal küldök. Tanulók fizetéssel felvétetnek.

Ha elsőrendü
porosz szenet vagy száraz tüzifát vagontételben, vagy felvágva házhoz szállitva akar, forduljon az
Erdélyi Tüzifa Behozatali Rt.-hoz, Fürdő u. 2. Telefon 10-93
Telefon vagy levélbeli hivásra házhoz megyünk.

Gobelin, netz, stb munkákra modern
képkeretléc kör, ovál
keret ugy képekre valamint tálcákra nagy választékban kapható
Hampel képkeretező-üveges-
Rákóczy-ucca 8. szám

TAKÁCS IMRE
zongorahangoló,
hangszerkészitő, orgonaépitő
Elvállalok minden hangszerjavitást, ugy helyben, mint vidéken.
PIAC-UCCA 56

Üzletáthelyezés miatt
mélyen leszállitott árakon árusitok
mindennemü piperecikkeket. Kilogrammos pipereszappan 49.000 kor. kilója és már **csak** január 1-éig kapható.
Horváth Sándor Elite illatszertára Piac 64

Nagy ujévi vásár
Vigyázat!! Olcsó udvari üzlet!!
Szabókellékek, bélésáruk, harisnyák, csipkék, himzések, kötő- és szövőfonalak dus választékban, legolcsóbb gyári áron
MEZEI FERENCNÉL
Széchenyi ucca 43. (Az udvarban.)

KILLER EDE

BUTORGYÁROS UDVARI SZÁLLITÓ :: DEBRECEN
ÉS VIDÉKE LEGNAGYOBB BUTORÁRUHÁZÁBAN

40 éves fennállása alkalmából óriási karácsonyi és ujévi vásárt rendez !! !!

Hálószobák 4 és fél millió oo Ebédlők 8 millió koronától.
Továbbá nagy választék
leányszobák, uriszobák, valamint egyéb lakberendezési tárgyakból

Debrecen, Piac-ucca 79. szám

Ai kalmás karácsonyi ajándék!

SINGER VARRÓGÉPEK SINGER

RÉSZLETFIZETÉSRE

ujból kapható a

SINGER VARRÓGÉPEK

SINGER CO. VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

Magasabb rangu tisztviselőkből alakult

„TÜZ“

fütőanyag kereskedelmi vállalat, Piac 41

Telefon : 353. szám

102.000—108.0oo koronáért szállitja azonnal házhoz mázsánként a legkitünőbb 7ooo—75oo kalóriás porosz

kőszenet

Állandóan raktáron tart : Kitünő porosz kőszenet, üzemi szenet, bányakokszot és mosott kovácsszenet, melyeknek mintája az irodában megtekinthető. — Tisztviselőknek, fixfizetésü egyéneknek és egyesületeknek kedvező fizetési feltételek.

KERÉKPÁR
zománcozást és nickelezést
meglepő olcsó áron vállalok.
SZABÓ LAJOS müszerész
Magos-ucca 25.

5000 korona tizszavas apróhirdetés 5 lapban

! Megnyiltak !

a

HORTOBÁGY MALOM

! LISZTRAKTÁRAI !

Csapó-ucca 6. szám alatt
Telefon 915

Hunyadi-ucca 12. szám alatt
Telefon : 900

Böszörményi-ut 1. sz. alatt
Telefon : 179 és 11-49

Mindenféle liszt, korpa, árpa és tengeridara
legolcsóbban
kicsinyben állandóan kapható
Nagyobb mennyiséget házhoz szállitunk.

Mielőtt férfi, fiuruhát vagy kabátot vesz mindenki jöjjön először Debrecen legnagyobb és legolcsóbb férfi-, fiuruha áruházába a

BIKA szálló épület

MAGYAR RUHAIPAR

BIKA szálló épület

Olcsón vettem

Olcsón adom

a z a l a n t i c i k k e k e t :

raglánok, téli kabátok, szőrmés bekecsek, fiuruhák és bundákat.

Tisztviselők, főiskolai hallgatók, munkások, fixfizetéses egyének 15 százalék kedvezményt kapnak.